
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 9/1998 - 50 pàgines

Sessió Ordinària del dia 10 de desembre de 1998

El dia 10 de desembre de 1998, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall el M. I. Consell General, en Sessió Ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 39/1998, el qual, després d'haver estat modificat a l'inici de la sessió, ha quedat com segueix:

- 1- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de la Llei de l'impost de mercaderies indirecte.
- 2- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de la tarifa general de taxes al consum.
- 3- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de la Llei de taxes de l'Oficina de Marques.
- 4- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de suplement de crèdit per assumir les despeses derivades del projecte constructiu de les proteccions d'execució prioritària a la Solana d'Andorra la Vella.
- 5- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de suplement de crèdit pressupostari per les despeses derivades de la regularització de les transferències als comuns de l'exercici 1997.
- 6- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei autoritzant el Govern perquè participi en la societat Ramaders d'Andorra SA.
- 7- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal.
- 8- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei qualificada de modificació del Codi penal.
- 9- Examen i aprovació, si escau, de la Proposta d'acord presentada pels M. I. Srs. Jaume Bartumeu Cassany, Simó Duró Coma i Jordi Torres Alís, relativa a l'adhesió al Conveni europeu sobre el trasllat de persones condemnades.
- 10- Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici de 1999, d'acord amb l'article 111.1 del Reglament del Consell General, així com de les esmenes a la totalitat presentades.
- 11- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació parcial dels reglaments d'aplicació número 6 i número 10 de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.
- 12- Nomenament d'un membre de la delegació del Consell General al Consell d'Europa.
- 13- Nomenament d'un membre de la delegació del Consell General a l'OSCE.
- 14- Nomenament d'un membre de la junta de Govern de l'ORTA.
- 15- Resposta oral del Govern a la pregunta formulada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, per escrit de data 17 de novembre de 1998, relativa a la presència d'empreses franceses en els treballs per a la construcció, l'explotació i el manteniment del túnel d'Envalira.
- 16- Resposta oral del Govern a la pregunta formulada per la M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols, per escrit de data 17 de novembre de 1998, relativa al desenvolupament del Decret sobre l'habitatge.
- 17- Resposta oral del Govern a la pregunta formulada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany per escrit de data 9 de desembre de 1998, relativa a la intervenció policial en locals públics i proves d'alcoholèmia.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Francesc Areny Casal i Miquel Àlvarez Marfany, síndic general i subsíndic general, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Antoni Martí Petit
 M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
 M. I. Sr. Francesc Mora Sagués
 M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons
 M. I. Sr. Enric Palmitjavila Ribó
 M. I. Sr. Marc Pintat Forné
 M. I. Sr. Jordi Serra Malleu
 M. I. Sr. Enric Tarrado Vives
 M. I. Sr. Joan Tomàs Roca
 M. I. Sr. Jordi Torres Alís
 M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló
 M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer
 M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany
 M. I. Sr. Guillem Areny Argelich
 M. I. Sr. Francesc Areny Casal
 M. I. Sr. Josep Areny Fité
 M. I. Sr. Modest Baró Moles
 M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
 M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
 M. I. Sr. Francesc Bonet Casas
 M. I. Sr. Miquel Casal Casal
 M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela
 M. I. Sr. Josep Dallerès Codina
 M. I. Sr. Simó Duró Coma
 M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols
 M. I. Sr. Agustí Marfany Puyoles
 M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó

També hi és present el M. I. Sr. Marc Forné Molné, cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Albert Pintat Santolària, ministre de Relacions Exteriors; Susagna Arasanz Serra, ministra de Finances; Enric Casadevall Medrano, ministre d'Economia; Pere Cervós Cardona, ministre d'Educació, Joventut i Esports; Enric Pujal Areny, ministre de Turisme i Cultura, i Olga Adellach Coma, ministra d'Agricultura i Medi Ambient.

Assisteix també a la sessió el Sr. Carles Santacreu Coma, secretari general del Consell General.

(El Sr. Enric Tarrado Vives, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.25h)

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Abans de passar a l'ordre del dia, permeteu-me, en primer lloc, que en una ocasió tan especial, com és la celebració del cinquantè aniversari de la Declaració universal dels drets de l'home, formuli una declaració en nom de totes les forces polítiques aquí representades.

Amb aquesta declaració el Consell General en nom del poble andorrà que representa, vol fer sentir la seva veu en una causa tan noble com és la defensa dels drets humans, i aportar la seva modesta col·laboració a la construcció i modernització permanent d'aquesta eina imprescindible per a la lluita contra les desigualtats i l'opressió.

Si bé avui en dia, en el nostre àmbit geopolític, pot semblar que la causa a favor del respecte dels drets humans ja està guanyada, queda encara molta feina per fer en altres llocs del planeta, on plana encara l'ombra de les desigualtats sota noves formes d'esclavitud. La carència d'uns recursos mínims per a la subsistència digna, les diferents formes d'explotació de menors i dones, la manca d'accés a l'educació, la negació de l'accés al progrés econòmic i social -entre altres- constitueixen formes modernes d'atemptar contra la dignitat, contra la llibertat i contra el mateix dret a la vida. La necessitat de vetllar per un desenvolupament ecològicament sostenible es fa patent aquí i arreu del món. La preservació del planeta és una responsabilitat que figura al darrere de la majoria de les nostres accions.

Veiem, també, com queden conflictes per resoldre, i com la intolerància, els totalitarismes, els fonamentalismes o els enfrontaments ètnics, lluny d'estar acabats, resorgeixen amb virulència en els llocs i moments que menys ho esperem, i fan trontollar els principis més bàsics de la democràcia. Apareixen cada dia nous fronts en els quals cal lluitar: la corrupció, el crim organitzat, el terrorisme, són xacres que poden figurar en l'ordre del dia de qualsevol estat.

Evidentment, en els darrers cinquanta anys s'ha avançat molt, però en qüestions tan transcendents, no hem de baixar la guàrdia, hem de ser vigilants i d'estar disposats a actuar amb diligència, perquè qualsevol violació, qualsevol agressió -per petita que sigui- és de massa.

Per això, amb el convenciment que cada veu que s'aixequi en la promoció i defensa dels drets humans és una veu carregada de raó, i que cada acció que es faci és un pas endavant en aquesta defensa d'un món millor i més just per a les generacions futures.

El Consell General formula la següent declaració:

El cinquanta aniversari de la Declaració universal dels drets humans, adoptada i proclamada per l'Assemblea General de l'ONU el 10 de desembre de 1948, constitueix un valor inalienable per a la humanitat. Un valor que es fonamenta en la democràcia, com a forma de govern dels pobles, i en la salvaguarda dels drets i llibertats de les persones.

La Declaració universal dels drets humans va aparèixer en un món trasbalsat per una guerra mundial, en què el totalitarisme fou derrotat en nom dels drets que el 1948 foren acordats a l'ONU. Uns drets que inspiren l'activitat d'aquesta instància internacional creada per promoure la cooperació i la resolució pacífica dels conflictes entre les nacions.

En aquest context, amb l'adopció de la Constitució, l'any 1993, el nostre país, que té una llarga tradició de respecte als drets i llibertats, fa un nou pas endavant en aquest procés de formalització jurídica d'uns hàbits que estan profundament arrelats en la forma de pensar i d'actuar dels seus habitants.

D'aquesta forma, Andorra s'incorpora activament al conjunt de països que han fet seva la Declaració universal dels drets humans, quan l'article cinquè de la seva norma suprema reconeix la seva vigència en el nostre territori. Una vigència fonamentada en la garantia dels drets fonamentals, en la dignitat i el valor de la persona humana i en la igualtat d'homes i dones.

En aquest sentit, el poble andorrà es considera tributari dels valors de llibertat, igualtat, justícia i pluralisme que deriven de la Declaració universal i que són la condició necessària per al govern democràtic de tots els pobles.

Amb aquest sentiment, el Consell General, que és l'expressió de la seva representació política, manifesta la seva ferma voluntat de desenvolupar i aprofundir els drets humans per tal que el seu exercici sigui real i efectiu, i ofereix, així mateix, la seva lleial col·laboració perquè siguin garantits arreu del món.

Gràcies.

Abans de continuar, i atenent a la petició feta per les forces polítiques aquí representades, a la vista dels darrers esdeveniments en la matèria, es faran unes declaracions en relació a la promoció del dret penal internacional i amb la creació del tribunal corresponent, com a eina de defensa dels drets humans dins d'un marc judicial global.

Pel Grup Mixt, i per l'Agrupament Nacional Democràtic, té la paraula el Sr. Jordi Torres.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí, gràcies, Sr. síndic.

Aprofitem una ocasió tan excepcional, com és la d'avui, la de la celebració dels drets humans, per fer una declaració en nom de tota l'oposició, des de l'Agrupament Nacional Democràtic, Nova Democràcia, Iniciativa Democràtica Nacional i Simó Duró: celebrem la decisió de la Cambra dels Lords britànica, de no reconèixer la immunitat al general Pinochet per les acusacions que recauen contra ell de crims contra la humanitat. Així mateix, ens felicitem avui per la decisió del ministre d'Interior del Regne Unit d'autoritzar la seva extradició.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Pel Grup Lliberal, té la paraula el Sr. Francesc Mora.

M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies, Sr. síndic.

El Grup Parlamentari Lliberal vol posar públicament de manifest, en una data tan assenyalada com la d'avui, en què celebrem el cinquantè aniversari de la Declaració universal dels drets de l'home, de l'any 1948, que tots els esforços destinats a una màxima protecció d'aquests principis haurien d'intentar anar més enllà de la seva proclamació inicial, ara fa cinquanta anys.

A tal efecte, s'ha de dotar els organismes internacionals de mecanismes efectius per a la protecció i, en aquest sentit, *emplacem* tots els estats del món a donar suport, decididament, a la creació i funcionament del Tribunal Penal Internacional, per tal que aquest pugui castigar les violacions dels drets humans, que s'han perpetrat i que encara, avui en dia, es perpetren en molts estats, en què es cometen delictes execrables contra la dignitat humana a l'aixopluc de règims polítics autoritaris.

La millor via per a la protecció dels drets humans és la potenciació dels règims democràtics, la no immunitat internacional dels que violen aquests drets, i una decidida cooperació econòmica i cultural entre estats, que faci que totes les persones que menystinguin els drets i principis recollits en la Declaració universal dels drets de l'home siguin jutjats públicament i, si escau, condemnats per les seves accions delictives contra la humanitat, sigui al lloc que sigui, i al nivell que sigui.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Abans d'iniciar l'ordre del dia, proposo que s'accepti la inclusió d'un nou punt, corresponent a la tramitació sota el procediment d'extrema urgència i necessitat del Projecte de llei de modificació parcial dels reglaments d'aplicació número 6 i número 10 de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, petició que ja us ha estat comunicada per carta de data 7 de setembre.

S'aprova?

Doncs bé, queda inclòs aquest nou punt en l'ordre del dia, que es convertirà en el punt número 11, i corre la numeració dels punts restants.

També s'inclourà en l'ordre del dia la pregunta al Govern formulada pel Sr. Jaume Bartumeu, del Grup Mixt, que ha estat admesa amb declaració d'urgència, i s'afegiria com a punt número 17, d'acord?

Bé, doncs, procedirem ara, immediatament, a la seva distribució i passarem tot seguit al primer punt de l'ordre del dia.

1- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de la Llei de l'impost de mercaderies indirecte.

El Projecte ha estat publicat al Butlletí núm. 27/98 del 25 de setembre, i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció? Cap intervenció?

Doncs proposo declarar aprovat el Projecte de llei per assentiment.

Doncs queda aprovat.

Passem al punt 2 de l'ordre del dia.

2- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de la tarifa general de taxes al consum.

El Projecte ha estat publicat al Butlletí núm. 27/98 del 27 de setembre, i tampoc s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció?

Bé, doncs, proposo, també, que quedi aprovat el Projecte per assentiment.

Doncs queda aprovat.

Passem al punt núm. 3.

3- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de la Llei de taxes de l'Oficina de Marques.

El Projecte ha estat publicat al Butlletí núm. 29/98 del 8 d'octubre. No s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció?

Bé, si no hi ha cap intervenció, també proposo declarar aprovat el Projecte per assentiment.

Doncs queda aprovat.

Passem al punt núm. 4.

4- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de suplement de crèdit per assumir les despeses derivades del projecte constructiu de les proteccions d'execució prioritària a la Solana d'Andorra la Vella.

El Projecte ha estat publicat al Butlletí núm. 29/98 del 8 d'octubre, i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció?

Pel Grup Mixt, Sr. Jaume Bartumeu, teniu la paraula.

Perdó..., sí, Sr. Simó Duró, doncs, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

Amb aquest projecte que ha vingut, Sr. síndic, dos coses em preocupen:

La manca d'informació a nivell d'estudis, incomplint, el Govern, encara una vegada, l'article 92.1 del Reglament del Consell. Sr. síndic, fóra hora que se'ns acompanyés amb tota la documentació tal com el Reglament ho diu, propostes, per exemple, de l'índole d'aquesta. Ja és la segona vegada -almenys jo- que en faig la demanda, i pel moment, doncs, totes les meves paraules queden en el buit.

I, a després, també, que un Govern que es diu tan previsor i tan vigilant, com és el lliberal, no tingui dotació pressupostària a la Llei del pressupost, a la partida, informes, proteccions i riscos naturals.

No conec els informes, i no em puc pronunciar sobre el contingut, però sí que voldria fer un petit recordatori. Es diu que, des de principis del 1960, un informe dorm dins *qualque* calaix, abans del Consell ara del Govern. L'he buscat, però, mai no l'he trobat. Aquest vedava la construcció, s'entén al peu de la muntanya, no en zones naturalment protegides, de l'alzinaret de Guillemó -actual plaça de les Arcades- dins de la zona del Cedre a Santa Coloma, solà

d'Andorra la Vella i solà de Santa Coloma, com en deien abans. Vull passar el fet que tant l'Administració com els administrats ignoressin la veritat, però, recordo fets i situacions:

1- En edificar Ciutat de Valls -s'entén el col·legi- el copríncep francès donà el seu acord per l'edifici del Roc, però mai no el donà pels que s'edificaren en primer lloc.

2- L'any 1980 la Junta de Foment, responsable de tot el que pertanyia a seguretat, sobrevolà amb helicòpter el massís d'Enclar, i palesà oficialment els grans riscos d'allaus de pedra.

3- Ningú recorda el soroll i el volum dels pedrissos que s'engeguen de la serra d'Enclar.

4- El Govern del Sr. Pintat -vegi's actes del Molt Il·lustre Consell-, decideix, intimat, de construir un nou hospital en un lloc sense perills -vegi's els informes dits, zona carrer Gil Torres.

5- El mateix Sr. Pintat encarregà un estudi geotècnic de la tartera d'Andorra, dissimulat aquest amb el nom de prospecció geològica, amb vista a construir una carretera al solà. Dit de pas, aquest estudi retardà el geotècnic del que havia de ser el futur hospital, dic, retardar amb temps.

6- L'any 1982... crec, es donà una conferència sobre perills naturals; no obstant, no era com ara que cada dia s'acavallen vint actes de tipus cultural o altres -hi érem quatre rates- i el més greu, cap autoritat, ni tampoc cap funcionari en gràcia -dic en gràcia perquè ho van organitzar els quins havien estat desgraciats, llavors...

Senyors, la realitat, tota és. Tothom i tothom es fa el desentès. Els qui construeixen vora el riu miren cap al cim de les muntanyes, i els quins construeixen al peu de les tarteres fiten vers el cau de la vall. No em direu que la gent són tan ignorants... -no ho crec-, quan el mal buscat -dic buscat- està fet, llavors clams, amenaces, insults, plors i, el més important, danys i perjudicis per a la col·lectivitat. És una vergonya i més vergonya per a qui en fa el joc.

Ningú recorda l'aiguat del 1982? El mateix ministre, Sr. Montanya, deia: "els tècnics ens assegurin que no existeix cap perill...". Jo dic, encara una vegada, que si saben que no existeix el perill d'una entollada. I què passarà després? Dit de pas, he de dir que vaig propiciar una permuta vora del riu a Santa Coloma i, certament, si hagués sabut que allí es volia construir dos blocs filiformes hauria dit que no -i habitables.

Ja sé que contra la prudència demanada pels científics en geologia, en nivologia i en hidrologia, existeixen tècnics, com un, que, a Ordino intervenia per part d'uns especuladors molt en relació amb vostès, senyors lliberals al poder, deia: "és que si es

volgués considerar els perills naturals a Andorra no es podria construir ni un pam de terra". Senyors, el nostre context és la muntanya amb tots els seus perills.

Doncs, per la meua part, ja en tinc prou amb la muralla de la vergonya d'Arinsal.

Prou de ser tan altruistes vers qui ha especulat. Si tan ignorants són la gent, envieu-los a escola, i feu-los remeiar protegint la seva propietat privada; per què? És que protegit tot esdevindrà propietat pública? Si el perill és massa gran maneu el desallotjament de les construccions.

Per la meua part dic no a aquest crèdit. Encarregueu a persones altament qualificades en moviments sísmics un estudi seriós. No vull pas dir que el que s'hagi fet no ho pugui ser, però em penso que aquí no arribem a tenir persones que siguin prou neutres per poder-ho fer. Dic neutres, car crec, molt modestament, que fer fer estudis de protecció, vist el panorama ofert pel massís, és bastant -intentareu protegir una casa...- és bastant insuficient -intentareu protegir una casa i la muntanya n'ensorrarà tres.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part del Grup Mixt, alguna altra intervenció?

Sí, Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies, Sr. síndic.

Puc compartir bona part del que acaba de dir el conseller Simó Duró. La intervenció que havia de fer va en el sentit que els consellers de Nova Democràcia ens abstindrem en aquesta votació, perquè sense menystenir el perill real que existeix, bona part del qual, efectivament, l'ha buscat la inconsciència o l'especulació, i no pas l'autoritat pública, el que no podem fer és avalar un procediment de crèdits extraordinaris sobre el qual ja ens hem manifestat reiteradament en aquesta sala. Entenem que els crèdits extraordinaris han de ser, primer, excepcionals i, en segon lloc, s'hauria de tenir -jo diria- la delicadesa de trametre al Consell la documentació escaient, i per aquest motiu ens abstindrem.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per l'Agrupament Nacional Democràtic, Sr. Jordi Torres teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Jo m'adhereixo a les paraules que s'han dit, ja, des dels bancs de l'oposició.

Un crèdit extraordinari ens torna a arribar sense cap informe, sense cap documentació; nosaltres ja hem dit *vàries* vegades que no estem disposats a votar crèdits d'aquesta manera, si bé es considera la necessitat que existeixi, avui, la protecció d'una part del Solà, votarem abstenció a aquest crèdit extraordinari.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, pel Grup Lliberal té la paraula el Sr. Jordi Serra.

El M. I. Sr. Jordi Serra:

Gràcies, Sr. síndic.

El Grup Lliberal -contràriament a tota l'oposició- nosaltres donarem suport al suplement de crèdit pressupostari per assumir les despeses derivades del projecte constructiu de les proteccions d'execució prioritària a la Solana d'Andorra la Vella.

En el decurs del proppassat mes de maig, les empreses Euroconsult i Eurogeotècnica van presentar al Comú d'Andorra la Vella el Pla director del projecte relatiu a la caiguda de blocs rocosos a la Solana d'Andorra la Vella i Santa Coloma, en què es defineixen quatre indrets on existeixen edificis construïts de risc, és a dir, que estan per sobre d'una línia de no edificació. En aquest cas, ja ho veurem més tard, aquests llocs són: Roc de Persoma, Bon Repòs, Garatge Navas, zona de l'antic centre hospitalari, zona del carrer Xavier Mestre Plana.

El 18 de maig del 1998, vist l'esmentat Pla director, el Comú d'Andorra la Vella va aprovar el Decret relatiu a la declaració de zona no edificable per damunt de la línia d'edificació -el que deia abans, línia vermella-, i la suspensió temporal de la construcció del solà, situats sota la referida línia i exposats directament al vessant -Decret que va ser publicat al BOPA, núm. 24 del 25-05-98.

El 10 de juny de 1998, el Govern va adjudicar la redacció dels estudis detallats dels vessants, amb edificis situats per damunt de la línia d'edificació, i dels corresponents projectes constructius a l'agrupació d'empreses Euroconsult i Eurogeotècnic, atenent el principi d'acord entre el Govern i el Comú d'Andorra la Vella, segons el qual el Govern es faria càrrec de la redacció del projecte constructiu de les obres i de les proteccions d'execució prioritària, i el Comú es faria càrrec de l'ocupació dels terrenys afectats. Una vegada finalitzat l'estudi de la primera

fase d'actuació prevista corresponent al sector: zona Bon Repòs, Col·legi Janer, abocador comunal i el projecte constructiu 1648/1, protecció enfront de la caiguda de blocs rocosos de la Solana d'Andorra la Vella, zona Bon Repòs, Col·legi Janer, es lliurà a finals d'octubre la documentació al Comú d'Andorra la Vella, demanant que efectuessin les gestions oportunes per obtenir les autoritzacions d'ocupació dels terrenys directament afectats pels treballs de protecció. El Govern també va adjudicar a l'agrupació d'empreses Euroconsult i Eurogeotècnica els treballs de seguiment, vigilància i control del vessant, d'acord amb les actuacions complementades al Pla director.

El 16 de novembre de 1998, el Comú d'Andorra la Vella va lliurar una carta al Govern indicant que la corporació posava a disposició del Govern els terrenys comunals afectats per les obres de protecció, i informava que el projecte afectava terrenys particulars, propietat de casa Masover de Santa Coloma. El Govern, posteriorment, va aprovar el projecte 1648/1, projecte de proteccions enfront de la caiguda de blocs rocosos de la Solana d'Andorra la Vella, zona: edifici Bon Repòs, Col·legi Janer, que correspon a la primera fase d'actuació amb un pressupost base de 169.558.356 pta, i va convocar el concurs públic per a la licitació dels treballs. L'última actuació del Comú d'Andorra la Vella ha estat aprovar, el 23 de novembre de 1998, el Decret relatiu al procediment per a l'obtenció de permisos de construcció a la Solana d'Andorra la Vella i Santa Coloma, Decret publicat al BOPA el 2-12-98.

Vistos aquests punts cronològics, el Govern, des d'un punt de vista de celeritat del projecte, -ja que implica una zona habitada- començarà en breu les obres.

Per acabar, voldria ressaltar que el Govern lliberal no utilitza dos pesos, dos mesures. Ben al contrari. Tot i la polèmica per la construcció -que ja se'ns ha dit aquí- de l'urgent dic d'Arinsal, obra que se'ns va dir que era una obra electoralista envers el Comú de la Massana, aquí en tenim la prova contrària. El Govern liberal actua amb rapidesa i col·labora satisfactòriament amb el Comú de la capital d'un color ben diferent al nostre. Davant dels problemes que provoquen alarma social, no existeixen colors polítics, i l'única cosa que compta és la resolució favorable dels problemes, i nosaltres ens felicitem que el nostre Govern així ho faci, i esperem no tenir de votar més -en aquest sentit- per problemes tècnics i sobretot per problemes de casos d'allaus o zones de protecció de risc, que puguin ser.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

El Govern vol intervenir? Sí, Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Redundant amb el que ha dit el conseller Sr. Jordi Serra del Grup Lliberal, jo voldria, només puntualitzar algunes afirmacions que s'han fet aquí -que sembla que són compartides per l'oposició- fetes pel Sr. Duró dient que... parlant repetidament dels especuladors "molt en relació amb vostès, els lliberals..." bé, en fi, són les seves paraules. El que jo voldria dir és que, és clar, si comencem a parlar dels especuladors sense dir de què es tracta, m'agradaria que algun dia es parlés d'on comença la suposada especulació. L'especulació, si és que n'hi ha una, comença a la venda de terrenys, i aquí podríem donar llistes de gent que ha venut terrenys, i de gent que no n'ha venut; per tant, no acabaríem.

A mi em fa l'efecte que val més que ens atinguem al que tenim tots plegats, perquè aquí no hi ha bons, ni dolents, ni arcàngels. A mi em dóna la impressió que, de vegades, hi ha gent que ha estat a Andorra i no s'ha assabentat de res, o sembla que no té cap responsabilitat, ni l'ha tingut mai. Hi ha molta gent del nostre país que el progrés d'Andorra l'ha desbordat, a tothom, durant molts anys -és així- i algunes conseqüències han vingut a mala hora, coincidint amb uns governs i amb altres governs, i amb uns consells i amb altres consells. Per tant, em fa l'efecte que el que és raonable és el que s'ha fet en aquest cas com en altres: una col·laboració franca entre el Comú d'Andorra la Vella, el Govern d'Andorra i el Consell, en aquest cas, perquè es pugui pal·liar el més urgent.

Tenir sempre una mena de pressupostos preparats o com una mena de calaix de sastre dient: "tindrem una previsió per estudis, per al cas que...", francament, després són diners que no queden assignats al cap dels anys quan no hi ha necessitat d'aquests diners. Vull dir que no és un procediment que sigui el més bo. Jo crec que en casos com aquests, com suposo que devia passar, doncs, amb els aiguats i amb el desastre de la pedrera de Sant Antoni, etc. -es devia haver de fer per força-, de recórrer a crèdits extraordinaris, es tracta aquí, només, dels estudis. Tinc la impressió que en el pressupost, que deliberarem aviat, hi ha la previsió de la inversió per a l'any que ve, la inversió material de les obres per fer. Aquí, es tracta dels estudis que s'havien de fer urgentment, perquè vostès saben que si els estudis no es fan en el temps volgut, tot es retarda, tota la cadena que va al darrere queda

retardada. Gràcies que aquests estudis s'han pogut fer, amb uns avenços de fons, ara el projecte pot ser presentat al Consell General amb el pressupost d'obres de l'any que ve, de la part més urgent del Solà d'Andorra la Vella i de Santa Coloma.

És tot Sr. síndic. Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció per part dels Grups? Sí, Sr. Simó Duró pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Sí, molt breument, Sr. síndic, és per fer referència a... He marxat d'un exemple molt concret, que havia passat fa vint anys, a nivell d'Ordino, i no tindria cap escrúpol a dir, fins i tot, qui és. I ja veuríeu que hi ha un contrast entre la responsabilitat que s'ha pogut donar a algunes persones i, a després, els quins han estat, els quins han propiciat justament que s'edifiqués en zones de perill: no es tractava d'una tartera sinó que allà es tractava d'una zona d'allaus.

També, Sr. cap de Govern, ja que heu encetat aquest apartat, voldria dir que a nivell de Casa de la Vall o a nivell del Govern, es va, gairebé, autoritzar la possibilitat de construir una zona d'allaus a dalt, a Ordino, i sort que el Comú va intervenir per denunciar-vos-ho, perquè a nivell del Govern es veia com una zona construïble, -i us he de dir, aquell hivern havia baixat l'allau-, sobretot aquella partida ho sabíem i ho sabia el qui havia demanat que aquella zona fos edificable.

Vull dir que això passa moltes vegades...

Després, Sr. cap de Govern, quan em *digueu* que no hi ha d'haver... -perquè és clar, no s'ha d'invocar a Santa Bàrbara abans que no troni-, però quan em *digueu* que no hi ha d'haver, doncs, partida per fer estudis, us voldria recordar que teniu una zona, la zona de dalt de Prats, que amenaça contínuament i que aquella s'ha de fer estudiar i s'ha de fer vigilar.

Allò dels camps de neu, perquè vam ser nosaltres, i l'any 1978, doncs va costar molt de poder fer els estudis de les allaus, i va ser la Junta de Foment, en aquell moment. Perquè, evidentment, que les altres que volien especular, doncs, no ho volien pas fer, ho vam... -gairebé, com aquell qui diu- posant una trampa *als quins* no ho volien, vam arribar que l'Institut d'Estudis Andorrans fes un estudi. Però també us he de dir que aquest estudi, de l'Institut d'Estudis Andorrans, durant molt temps va ser vedat, i ara suposo que si mai us el demanés tindríeu la dificultat de poder-me'l presentar, perquè, també com d'altres estudis, quan aquestos fan nosa, doncs,

desapareixen... Això ja ho sabeu que passa d'aquesta manera.

Llavors, no se'm dirà que no és per especular, senyors meus, no se'm dirà que no és per especular... però, aquests especuladors que fan l'ignorant i que vosaltres protegiu -i aquí no em poso amb la qüestió del Comú d'Andorra la Vella- perquè ho he de dir... Mireu! Gairebé m'ha donat una trista imatge de veure que avui, dels comuns, se n'hagi parlat tant i s'hagi *gargarejat*. Em semblava, en un moment, que no estàvem aquí a Casa de la Vall sinó que em semblava que estava allà, a la sala del Comú d'Andorra la Vella. Llavors, avui ja us ha anat bé; digueu que no és per fer publicitat electoralista, almenys jo, molt modestament, així ho he arribat a entendre. I espero que d'altres que us veuen, també ho interpretaran d'aquesta manera. Aleshores no em vingueu amb històries d'aquestes, ja ho sé que és una mica psalmòdia el que arribo a dir, però és igual.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció? Sí, Sr. Vicenç Alay pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, voldria fer un comentari. Aquí s'està parlant d'especulació i, pel que he entès, sembla que hi hagi gent que entengui que l'especulació és una catàstrofe natural o una catàstrofe a la qual, en tot cas, no s'hi pugui posar remei. Jo crec, creiem, que el Govern té obligacions davant d'això -aquest Govern, governs anteriors i els governs que puguin venir-, una obligació per fer front a aquest tipus d'especulació.

Aprofito per reivindicar, una vegada més, un tema que s'ha reivindicat moltes vegades, des d'aquesta sala, que és aquesta Llei de l'ordenament del territori.

Recordi-ho, Sr. cap de Govern. Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció? Sí? Sr. Jordi Torres per l'Agrupament Nacional Democràtic, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí, Sr. síndic.

Nosaltres, bé, ens abstindrem en aquesta Llei per falta de coneixement, de coneixement dels informes,

dels convenis i de tot el que ens ha estat parlant el conseller lliberal. Nosaltres, tot això, des de l'oposició, no ho coneixem. Llavors, que se sàpiga que des de l'oposició no en tenim coneixement de tot això, no? Aleshores, no podem votar coses quan no tenim coneixement del que es fa al si del Govern. Ho sento molt.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Bé, doncs, a la vista de les intervencions procedirem a la votació. Us recordo que sí és sí al Projecte de llei i no és no al Projecte de llei.

Sr. secretari, si us plau?

Sr. secretari general:

M. I. Sr. Antoni Martí Petits: Sí

M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora: M'abstinc

M. I. Sr. Francesc Mora Sagués :Sí

M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons: Sí

M. I. Sr. Enric Palmitjavila Ribó: Sí

M. I. Sr. Marc Pintat Forné: Sí

M. I. Sr. Jordi Serra Malleu: Sí

M. I. Sr. Enric Tarrado Vives: M'abstinc

M. I. Sr. Joan Tomàs Roca: Sí

M. I. Sr. Jordi Torres Alís: M'abstinc

M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló: Sí

M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer: M'abstinc

M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany: Sí

M. I. Sr. Guillem Areny Argelich: Sí

M. I. Sr. Francesc Areny Casal: Sí

M. I. Sr. Josep Areny Fité: Sí

M. I. Sr. Modest Baró Moles: Sí

M. I. Sr. Ladislau Baró Solà: M'abstinc

M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany: M'abstinc

M. I. Sr. Francesc Bonet Casas: Sí

M. I. Sr. Miquel Casal Casal: Sí

M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela: M'abstinc

M. I. Sr. Josep Dallerès Codina: M'abstinc

M. I. Sr. Simó Duró Coma: No

M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols: M'abstinc

M. I. Sr. Agustí Marfany Puyoles: Sí

M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó: Sí

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. secretari, volem procedir al recompte, si us plau?

El M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons:

Vots sí: 17; vots no: 1; abstencions: 9.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, doncs, a la vista dels resultats de la votació, el Projecte queda aprovat.

Passem al punt número 5.

5- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de suplement de crèdit pressupostari per les despeses derivades de la regularització de les transferències als comuns de l'exercici 1997.

El Projecte ha estat publicat al Butlletí núm. 32/98 del 23 d'octubre, i no s'hi ha presentat cap esmena.

El Govern vol intervenir?

Alguna intervenció?

Alguna intervenció per part dels Grups Parlamentaris?... no?

Bé, doncs, no havent-hi intervencions, proposo declarar aprovat el Projecte per assentiment. Bé, doncs, queda aprovat.

Punt número 6.

6- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei autoritzant el Govern perquè participi en la societat Ramaders d'Andorra SA.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Economia ha estat publicat en el Butlletí número 37/98, del 20 de novembre. El Sr. Guillem Areny nomenat ponent per part de la Comissió Legislativa d'Economia exposarà l'informe elaborat per aquesta.

Sr. Areny, teniu la paraula.

M. I. Sr. Guillem Areny:

Gràcies, Sr. síndic.

Nomenat ponent per la Comissió d'Economia el dia 29 de setembre de 1998, sobre el Projecte de llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA, passo a informar:

La Comissió Legislativa d'Economia s'ha reunit en cinc ocasions, els dies 29 de setembre, 22 i 27

d'octubre, 3 i 10 de novembre, per examinar el Projecte de llei autoritzant la constitució de la societat Ramaders d'Andorra, SA, que ha estat finalment denominada: Projecte de llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA. Es van presentar un total de sis esmenes, quatre per part del Grup Mixt i dos per l'Agrupament Nacional Democràtic. El resultat de l'examen i discussió de les esmenes presentades ha estat el següent: una va ser aprovada per unanimitat, tres van ser transaccionades i votades per unanimitat, una va ser retirada, i la darrera no va ser aprovada. Cal remarcar que existia un consens general en la Comissió per la creació d'una societat mercantil pública, amb participació majoritària inicial del Govern, per promoure una política ramadera adequada al Principat.

Les esmenes aprovades i transaccionades han permès clarificar que aquesta societat, amb independència de les regles internes, que dicti que els socis han de complir, haurà de sotmetre's també a la normativa que per a la cria, engreix i comercialització del bestiar sigui vigent al Principat.

Establint l'article 2.d de la Llei general de finances públiques, de data 19 de desembre de 1996, una reserva de llei per a la creació de societats amb participació de l'Administració general, es crea, per aquesta llei que se sotmet a votació -la societat Ramaders d'Andorra, SA- i se n'adjunten els estatuts, que hauran de regular el funcionament de la societat.

Finalment, vull dir que, com a ponent de la Comissió d'Economia per al present text, la tasca realitzada va ser presidida per un ambient de cooperació i voluntat de consens, que vull agrair a les persones que formen part de la Comissió.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, passarem a la intervenció dels Grups Parlamentaris. Pel Grup Mixt, Sr. Simó Duró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

Poc em resta dir, perquè el Sr. Guillem Areny, doncs, ja ha donat una impressió que demostra la voluntat que teníeu en aquells moments a nivell de la Comissió per tal de fer avançar aquest text.

Agrair, també, a la Sra. ministra que hagi presentat aquest Projecte i ara, només, desitjar el màxim de satisfacció en la seva resolució i en el caminar... i dir, doncs, que jo votaré a favor d'aquest text.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

També, pel Grup Mixt té la paraula el Sr. Vicenç Alay.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, a Iniciativa Democràtica Nacional sempre hem defensat que és una obligació del Govern plantejar, posar en marxa i dur a terme polítiques agrícoles i polítiques ramaderes decidides. Polítiques agrícoles -sobretot- de diversificació, per sortir de la via morta, que és el monoconreu del tabac; i polítiques ramaderes d'incentivació i de vitalització d'un sector amb força problemes.

Bé, aquesta obligació per part del Govern no s'ha respectat o, per dir la veritat, no s'ha respectat fins molt tard. No sé si per un canvi de sensibilitat del titular del ministeri, no sé si perquè estem realment en un carreró sense sortida o per un canvi de sensibilitat de tot l'Executiu. En tot cas, sí que ha existit aquest canvi, i últimament s'han vist projectes, s'han vist intencions per part de l'Executiu en la línia d'incentivar aquesta política ramadera o aquest món ramader que diem que està en crisi.

En aquest cas, quan parlem d'aquest Projecte de Llei, estem parlant d'un tema que és engreixar i comercialitzar carn a Andorra, que nosaltres saludem com a una bona iniciativa; felicitem els impulsors i felicitem els promotors privats que s'hi han vinculat.

O sigui, que en el fons de la qüestió no hi ha cap retret a fer -si més no- i queda palès, per la intervenció del ponent, que el treball ha estat feixuc per una llei amb un article únic. Hem hagut de menester cinc sessions realment llargues de treball i, pel fet que formalment hi havien alguns problemes, és veritat que hi ha hagut bona voluntat per part de tots, i que s'ha arribat a un text que esperem, si més no, que faci viable aquesta iniciativa que -torno a dir- saludem des del nostre Grup.

Votarem favorablement aquest Projecte de Llei.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

També, pel Grup Mixt, té la paraula la Sra. M. Rosa Ferrer.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Gràcies, Sr. síndic.

Abans d'entrar de ple en la meva intervenció, voldria només fer esment d'una cosa, i que, bé, s'ha apuntat

aquí, però, en tot cas, el ponent tampoc ho ha reflectit, i és que gràcies a una esmena presentada per l'Agrupament Nacional Democràtic -per l'AND- s'ha pogut modificar substancialment el text, i s'ha pogut adequar a la legalitat, sobretot adequar-lo a la legislació pel que respecta a la Llei general de les finances públiques. I crec que val la pena que quedi clar per a tothom -perquè és de justícia dir això- gràcies a la bona voluntat de l'AND, dels membres que hi ha a la Comissió d'Economia, i de l'esmena que van presentar, que van estar disposats a negociar, a consensuar i a trobar una solució positiva per al redactat del text, s'ha pogut, crec, assolir un text digne, i que pot donar sortida a una necessitat real d'Andorra.

I dit això, penso que aquest Projecte de Llei hauria de ser el primer pas per donar sortida a l'activitat ramadera i agrícola andorrana després dels mals auguris que s'apropen amb la nomenada "crisi del tabac". Crear una societat ramadera per a la cria, l'engreix i la comercialització del bestiar, amb la finalitat d'obtenir una producció de carn de qualitat, és una noble aspiració, i el fet que el Govern hagi volgut implicar-s'hi, i participar-hi activament per ajudar a la seva promoció, també és positiu i, al cap i a la fi, en resultarem tots beneficiats, tant els ramaders com els consumidors. Però, com he dit al començament, esdevé necessari que el Govern afronti de manera decidida i valenta una veritable reforma agrícola i ramadera, perquè aquelles persones i famílies que, tradicionalment, han tingut aquest sector com a única font d'ingressos per subvenir a les seves necessitats, puguin continuar conreant la terra i criant bestiar per obtenir uns ingressos econòmics suficients per viure dignament... en una paraula, per guanyar-se la vida correctament i amb honestedat.

En el nostre programa electoral, del febrer de l'any 1997, ja dèiem que calia abordar progressivament una revisió del model agrícola i ramader, on l'estat assumeixi el seu paper, i no deixés el futur de l'agricultura exclusivament en mans dels fabricants de tabac.

Nova Democràcia defensava i defensa l'adopció d'una llei marc que regulés l'agricultura, la ramaderia, la indústria agropecuària i la muntanya, ja que és un tot indissociable. Tot això afrontant, també, la diferenciació entre la propietat immobiliària i l'activitat agrícola, adoptant una llei -com ja s'ha apuntat abans en una intervenció anterior, aquí- la Llei d'ordenament del territori per classificar el sòl i diferenciar les zones urbanes de les agrícoles.

Amb l'aprovació de la Llei de la creació de la societat de Ramaders d'Andorra SA s'obté una bona mesura

per començar a preocupar-se seriosament, des de les institucions, en tot aquest sector productiu andorrà; però aquesta mesura ha estat provocada per decisions adoptades fora d'Andorra, que han vingut a posar un terme a l'actual situació, sense que el Govern hagi previst solucions alternatives.

La Llei que aprovem té en compte, en un primer pas, només el bestiar boví, i deixa la porta oberta a altres tipus de bestiar: com pot ser l'oví, la qual cosa seria bo assolir, també, a mitjà termini. Caldrà, senyors del Govern, que procurin impulsar també la cria d'aquest bestiar: l'oví.

En els darrers anys no hi ha hagut política agrícola del Govern lliberal. La majoria s'havia limitat a adoptar mesures d'ordre fiscal, mitjançant les taxes al consum, concretament del tabac. Amb això, només s'ha fet perdurar un mal sistema de finançament a la pagesia. Vostès, senyors lliberals, van anar a la campanya electoral assegurant que el sector del tabac continuaria desenvolupant-se sense cap problema, i això els va ajudar a assolir la majoria que tenen. No es van anticipar ni van preveure mesures per pal·liar l'efecte negatiu del monocultiu del tabac. Ara, s'han de doblegar davant de la Unió Europea i han d'adoptar mesures a corre-cuita per donar sortida a la pagesia a Andorra. Ara, hauran d'improvisar.

Senyors lliberals, afrontin la reforma agrícola amb valentia, però, sobretot, que allò que facin sigui creïble.

Només em resta encoratjar tots els ramaders d'Andorra, i dir-los que poden comptar amb el nostre suport en totes aquelles iniciatives que beneficiïn el sector agrícola i ramader a Andorra.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Per l'Agrupament Nacional Democràtic, té la paraula el Sr. Enric Tarrado.

El M. I. Sr. Enric Tarrado:

Gràcies, Sr. síndic.

En primer lloc, vull assenyalar davant el Ple del Consell General el bon ambient de treball que hi ha hagut en el si de la Comissió d'Economia. Fins al darrer moment, tots els membres van fer un important esforç per apropar les diferents postures, a fi de poder obtenir un resultat satisfactori en la redacció definitiva de la Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra SA.

També vull deixar clar que l'Agrupament Nacional Democràtic sempre ha estat d'acord amb la finalitat primera perseguida amb aquest text. És a dir, poder produir, dins el territori d'Andorra, carn de qualitat per satisfer una certa demanda, així com identificar el producte al país. També hem estat sensibles al fet que, amb aquesta Llei, es vol redinamitzar un sector avui tocat pel desenvolupament insatisfactori de l'anomenada -i no som nosaltres qui l'hem batejat així- "crisi del tabac".

En el si de la Comissió, gairebé totes les esmenes presentades per l'oposició han estat aprovades per unanimitat, ja sigui en la seva proposta inicial o després d'una transacció. Malgrat això, l'esmena que presentarem en relació a una discutible legalitat en la forma amb què el Govern pretenia crear la societat, va merèixer una discussió important, quan pensem que no havia d'haver estat així.

Senyors consellers liberals, no es creguin tot el que els diu el Govern!

Tal com els vam informar durant la discussió en Comissió, la Llei general de les finances públiques, aprovada per unanimitat en la legislatura anterior -a proposta del Govern del Sr. Forné- preveu que els estatuts de les societats participades pel Govern han de ser inclosos en la llei de creació, o aprovats per llei, i si el Govern no va incloure els estatuts en el Projecte de llei -ja fos per descuit o de forma conscient-, la nostra feina, la dels parlamentaris, era corregir aquest error. Els agraïm que ens hagin escoltat i que, finalment, els estatuts hagin pogut ser inclosos a la llei, complint així amb la legalitat vigent.

Només ens queda desitjar llarga vida i salut a la societat Ramaders d'Andorra, malgrat ser escèptics quant a la via escollida per donar una nova empenta al sector. Creguin que sempre estarem disposats a adoptar decisions que el puguin afavorir. Creiem que en la supervivència d'aquest sector ens hi juguem una part de la nostra identitat. Però pensin també, senyors del Govern, que potser altres sectors necessiten iniciatives similars. Si ens presenten projectes ben estructurats, és clar, en aquest sentit, ja poden comptar des d'ara amb el nostre suport.

Gràcies, Sr. Síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal, té la paraula el Sr. Miquel Casal.

El M. I. Sr. Miquel Casal:

Gràcies, Sr. síndic.

El Consell General votarà avui una Llei per a la creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA. Es tracta d'una societat destinada a la cria, a l'engreix i a la comercialització de bestiar del país, i té per a finalitat aconseguir un producte propi i de qualitat. És per aquest motiu que, a més de les regles estatutàries de gestió i administració, s'ha previst l'elaboració, per part de la mateixa societat, d'uns reglaments interns de funcionament de les seccions, que es podran crear en funció de cada tipus de bestiar i, d'altra part, d'un reglament de producció que, de forma detallada, fixarà les condicions i requisits d'engreix i cria de bestiar que, obligatòriament, hauran de complir els socis.

La societat Ramaders d'Andorra, SA ha de ser un instrument útil per dinamitzar i incentivar el sector ramader i, com diu l'exposició de motius, s'emmarca dins d'una política destinada a millorar i a assegurar la continuïtat de les explotacions ramaderes del país, adaptant la producció a les demandes del mercat, i oferint als productors la capacitat de resposta adequada a les competències exteriors. Aquesta iniciativa no podia tenir garanties d'èxit sense una implicació directa dels principals interessats en el desenvolupament dels objectius, que la societat pretén portar a terme, motius pels quals s'ha plantejat constituir la societat, mitjançant el procediment de fundació successiva que preveu el vigent reglament de societats mercantils, oferint a tots els ramaders la possibilitat d'adherir-se al projecte i participar-hi de forma activa des de l'inici. La voluntat de donar a conèixer aquest projecte es va materialitzar amb la publicació al Butlletí Oficial del programa fundacional, que els promotors de la societat van elaborar, i per mitjà dels quals es fixaven les línies bàsiques d'actuació de la societat que es pretenia constituir.

Ben entès, la participació del Govern fa necessària la creació per la Llei de la societat Ramaders d'Andorra, SA, en aplicació de la vigent Llei de finances públiques com a requisit previ i necessari per a la vàlida constitució d'una societat; requisit que, en aquest cas, s'ha hagut de complir tenint present la singularitat del projecte i l'oferta pública de subscripció d'accions entre els interessats amb anterioritat en la constitució de la societat.

Amb la votació d'aquesta Llei es compleix, doncs, amb la reserva de Llei per a la creació de societats mercantils amb participació de l'Administració general.

El Grup Lliberal hi votarà a favor perquè creu que la constitució de la societat Ramaders d'Andorra, SA i

l'inici, com més aviat millor, de les seves activitats han d'ésser, com he dit, un instrument útil i eficaç per a la millora de les explotacions ramaderes del Principat d'Andorra i per a la diversificació de la producció.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern vol intervenir? Sí, Sra. ministra d'Agricultura, teniu la paraula.

La M. I. Sra. Olga Adellach:

Gràcies, Sr. síndic.

El Ministeri d'Agricultura, amb la creació de la societat Ramaders d'Andorra, vol aconseguir una carn de la màxima qualitat i, alhora, dotar els ramaders del país d'una eina que els ajudi a rendibilitzar les seves explotacions.

La ramaderia andorrana mereix una atenció especial com a sector productiu de l'economia.

El Govern s'ha implicat en aquest projecte per tal d'efectuar un control de la producció, que permeti garantir de forma fiable l'origen i la qualitat del producte. Amb aquesta eina, entre altres, podem portar a terme una política d'èxit per al futur de la pagesia andorrana.

El canvi d'escenari en què a l'actualitat es troben l'agricultura i la ramaderia, obliga el Govern a aconseguir les directrius que ens permetran assegurar el futur de la pagesia. L'obligació de ser capdavanters ens porta a exigir la millor qualitat dels nostres productes i la voluntat, per part de tots, de reconvertir el sector. És important destacar que catorze ramaders, dels quals nou són promotors, han demanat formar part d'aquesta societat. Això és prova de la consciència d'aquest col·lectiu, de la necessitat de canviar les directrius econòmiques en què aquest sector estava emmarcat. No tinc cap dubte que, en poc temps, possiblement aquest nombre es veurà duplicat. A més a més, cal dir que des del passat mes de juliol s'estan engreixant vedells, i alguns d'ells ja han estat sacrificats. Aquest període de prova esta sent satisfactori.

Per tant, aquesta consciència col·lectiva anima aquest Parlament, vostès, senyores i senyors parlamentaris, a aprovar avui aquest Projecte de Llei, donant, així, constància de la voluntat política de protegir aquest sector econòmic que va forjar les nostres arrels, i que ara és part important del nostre futur; un esdevenidor que depèn dels pagesos, dels polítics i de tot el poble, un futur que només podem aconseguir amb la comprensió de tots, on l'agricultura té funcions econòmiques, mediambientals i turístiques.

Per tant, amb el dit, he de preveure un bon esdevenidor per a la societat Ramaders d'Andorra.

Després, voldria donar una mica de resposta al que ha dit el conseller Enric Tarrado: de les lleis i dels reglaments sovint se'n pot fer més d'una lectura, i això comporta que es pugui establir més d'una opinió. Per aquest motiu, en matèries fonamentals, com pot ser la constitució d'una societat participada, -com és el cas- es pot donar el cas que sigui necessari consensuar moltes opinions, però a la fi el que val és aconseguir les fites, i el que compta poc és la quantificació dels esforços que entre tots hem hagut de fer. L'important és marcar bé les bases per al futur dels nostres ramaders, que són els qui realment faran els esforços perquè aquesta societat sigui un èxit. Els polítics hem dibuixat l'eina, que no dubto que es farà servir de la millor manera possible.

Després, per respondre una mica a la Sra. Rosa Ferrer, el que cal dir és que no ens estem doblegant, doncs, davant de la Unió Europea, sinó que calia fer una reforma de la política agrària i això no calia que ens ho diguessin des de la Unió Europea, sinó que és evident que calia fer-ho i, per tant, hi estem treballant. Ramaders d'Andorra és un primer pas. També, pràcticament tenim enllestit, a nivell tècnic, el que és el Projecte de llei d'agricultura i ramaderia; si aquest text es pot tirar endavant tal com està, penso que serà un bon Projecte de llei i una bona llei per als ramaders d'aquest país i per als agricultors d'aquest país.

És tot, gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part dels Grups Parlamentaris, alguna altra intervenció?

Sí, Sra. M. Rosa Ferrer teniu la paraula, pel Grup Mixt.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Jo només vull repetir unes paraules que ha pronunciat la Sra. ministra, aquí. Ha dit: que "el canvi d'escenari obligava el Govern" i acte seguit, i posteriorment, deia "reconvertir tot el sector". Si no és per la situació política en què ens trobem davant la Unió Europea i el que he explicat a la meua intervenció amb el problema del sector tabaquer a Andorra, que m'expliqui quin és el canvi d'escenari, perquè si no és aquest el canvi d'escenari que hi ha hagut, quin ha estat l'altre, quin és?

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, per part del Grup Mixt, cap altra intervenció?

Sí, per part de l'Agrupament Nacional Democràtic, Sr. Enric Tarrado teniu la paraula.

El M. I. Sr. Enric Tarrado:

Sí, jo voldria dir a la Sra. ministra que, com ja he dit en la meua intervenció, nosaltres hem estat d'acord amb la finalitat de la llei. El fet que la llei s'hagi retardat tant no ha estat pas culpa nostra, les interpretacions es fan, però les lleis diuen el que diuen, Sra. ministra... Aleshores, com que el resultat de la llei ha estat que s'han inclòs els estatuts a la creació, llavors suposo que ens ha donat raó el seu Grup Parlamentari i, considero que si vostè hagués fet la seva feina de bon principi, com s'havia de fer, i com deia la llei, no haguéssim tardat cinc sessions per aprovar aquesta llei.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part dels grups, alguna altra intervenció?

Sr. Antoni Martí, sí, pel Grup Lliberal teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Sí, gràcies, Sr. síndic.

No, simplement un petit comentari, perquè tot i que no estic a la Comissió d'Economia, entenc la intervenció del Sr. Enric Tarrado quan menciona que la Sra. ministra hauria hagut de fer bé la llei, i que el Grup que li dóna suport ho ha entès així, -que l'havia fet malament-... vull dir, això, evidentment, el Grup Parlamentari, nosaltres, no ens ho podem deixar dir. Nosaltres pensem que si aquest text ha estat aprovat avui és per un gran esforç que s'ha fet des del Ministeri d'Agricultura, i tampoc cal dir ara desvirtuar d'on ve la feina, l'origen, que en tot cas és del Govern d'Andorra.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, si us plau, Sra. ministra voleu contestar?

Sí, teniu la paraula.

La M. I. Sra. Olga Adellach:

Pel que fa a la resposta de la Sra. Rosa Ferrer, li he de dir, doncs, que existeixen una sèrie d'ajuts, una sèrie de subvencions a l'agricultura i a la ramaderia

andorrana, que molts d'ells daten dels anys setanta, alguns d'ells s'han modificat a nivell del poder adquisitiu els anys noranta, però que, evidentment, estan obsolets. Llavors aquesta ja era una de les raons per les quals calia fer un Projecte de llei d'agricultura i ramaderia.

I pel que fa a la resposta del Sr. Enric Tarrado, li he de dir, doncs, que si bé nosaltres vam presentar un Projecte de llei, tenia que com a títol "Projecte de llei autoritzant el Govern perquè participi en la societat Ramaders d'Andorra", ara evidentment el títol del projecte ha canviat del tot; per tant ha canviat totalment el concepte i es diu: "Projecte de llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra"... és molt diferent una cosa de l'altra.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Sr. Enric Tarrado teniu la paraula.

El M. I. Sr. Enric Tarrado:

Jo el que no voldria és polemitzar més sobre una llei que, suposo, que és d'interès de tot el Parlament pel que s'ha dit, i no voldria donar-hi més polèmica.

És tot el que vull dir.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció per part dels grups parlamentaris?

Bé, doncs, a la vista del resultat de les intervencions proposo declarar aprovat el Projecte de llei per assentiment.

Doncs, queda aprovat.

Passem al punt següent de l'ordre del dia, punt número 7.

7- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Interior ha estat publicat al Butlletí número 38/98, del 30 de novembre.

La Sra. M. Rosa Ferrer, nomenada ponent per part de la Comissió Legislativa d'Interior exposarà l'informe elaborat per aquesta.

Teniu la paraula, Sra. Ferrer.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Gràcies, Sr. síndic.

La Comissió Legislativa Permanent d'Interior, reunida el 26 d'octubre de 1998, em va nomenar ponent al Projecte de llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, per la qual cosa, passo a evacuar el següent informe:

La Comissió ha mantingut quatre sessions de treball, concretament els dies 2, 11, 12 i 17 de novembre, en les quals s'han analitzat el total de les 85 esmenes presentades pels grups parlamentaris Liberal, l'Agrupament Nacional Democràtic, i l'agrupació parlamentària d'Iniciativa Democràtica Nacional, del Grup Mixt.

De les esmenes analitzades, 39 han estat aprovades per unanimitat, 17 transaccionades i aprovades per unanimitat, 2 aprovades per majoria, 18 no han estat aprovades i se n'han retirat 9.

En el decurs de la darrera reunió de la Comissió s'ha requerit la presència d'un assessor tècnic jurídic, d'entre l'equip tècnic redactor del Projecte de llei, per analitzar en profunditat el contingut de diferents esmenes, i per mantenir la coherència del redactat final. Aquesta responsabilitat ha recaigut en l'advocat Sr. Jesús Jiménez que ha col·laborat amb els membres de la Comissió.

Finalment, la comissió d'Interior, reunida el passat dia 23 de novembre, ha aprovat l'informe amb el redactat del Projecte de llei qualificada que avui se sotmet a aprovació, i que compta amb una exposició de motius, 273 articles distribuïts en un títol preliminar i dotze títols.

El títol preliminar es dedica a l'administració de la justícia penal, i té 4 capítols: les disposicions preliminars; del Ministeri Fiscal; de les recusacions i excuses, i dels advocats.

El títol primer inclou l'acció penal i l'acció civil, i té un capítol únic.

El títol segon està dedicat a la fase preparatòria del judici penal i té 4 capítols, cadascun d'ells dividit en seccions, i versen sobre l'enquesta preliminar; de la denúncia i de la querella; de les diligències prèvies, i de la instrucció del sumari.

El títol tercer el dedica al Tribunal de Corts i al Tribunal de Batlles, i té tres capítols que corresponen a les actuacions prèvies del Tribunal; del sobreseïment i del judici oral. El tercer capítol d'aquest títol també se subdivideix en vuit seccions.

El títol quart fa referència a la jurisdicció del batlle. Ambdós capítols corresponen a l'Ordenança Penal i al Tribunal Unipersonal del Batlle.

El títol cinquè, amb un únic capítol, correspon a les despeses processals i al destí dels objectes intervinguts.

El títol sisè es refereix a les resolucions judicials i altres actuacions, i compta amb dos capítols.

El títol setè correspon als recursos. El vuitè a l'execució de les sentències, i se subdivideix en vuit capítols.

El títol novè correspon a l'indult i el desè, amb cinc capítols, a procediments especials com el procediment per delictes d'imprudència en accidents de circulació; de la rebel·lia o contumàcia del processat, de l'extradició, del recurs d'audiència del condemnat en rebel·lia i del judici de revisió.

El títol onzè fa referència al Registre d'Antecedents Penals, amb cinc capítols, i el dotzè a la jurisdicció de menors.

El Projecte de Llei també compta amb 2 disposicions transitòries i una disposició final.

Només resta dir que en el treball en Comissió ha imperat el diàleg i la recerca de solucions pràctiques a l'hora d'analitzar cadascuna de les esmenes presentades. Només algunes esmenes de contingut polític no s'han tingut en compte, però sempre en un clima de treball dialogant. Per tant, vull agrair-ho als membres de la Comissió d'Interior perquè han fet que la meva tasca de ponent hagi estat fàcil.

També vull agrair en nom de tota la Comissió la valuosa ajuda que ha prestat l'assessor tècnic, que ha fet que el nostre treball hagi pogut avançar a un bon ritme, ja que analitzar en profunditat 85 esmenes només en quatre sessions de treball, d'un text complex, com el que avui aprovarem, no és una tasca fàcil.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, passem a la intervenció dels grups parlamentaris.
Pel Grup Mixt, Sr. Simó Duró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

En el moment que s'havia de presentar esmenes a aquest Projecte de Llei, com que m'havia d'absentar del Principat, sí que vaig estar en contacte -diguem- amb els grups i, particularment, amb l'Agrupament Nacional Democràtic, que em va fer conèixer el tenor de les seves esmenes. A després, i he de dir que les vaig compartir totalment, i ja els vaig deixar l'encàrrec que les seves esmenes foren les quines, a nivell de la Comissió, a través de la meva

representant -que en aquest cas és la Sra. Ferrer- en el si de dita Comissió defensoria, i així es va fer. Doncs, el que voldria fer és un agraïment públic a aquesta col·laboració, que vam fer abans de marxar, i vaig marxar tranquil perquè ja sabia que algun dels punts -tot i la meua poca competència en aquest domini- s'havien fet també molt ràpidament, a la Sra. Rosa Ferrer, li havia donat amb fletxetes de quins eren els punts que pensava que s'havien de defensar... i així va ser.

Quan vaig arribar, evidentment, només hi va haver-hi una petita sorpresa: és de veure que els senyors liberals havien tornat a esmenar un text que ells mateixos havien presentat. Llavors, és clar, d'això se'n diu precipitació, o es diu com la gent en vulgui dir... jo no en dic res més.

Bé, el tot és que després -com aquí la senyora ponent ho ha dit- hi va haver un treball, moltes esmenes que eren de caràcter polític es van haver d'aparcar, o sinó, no hi hauria hagut gaire consens, que n'hi va haver. Però, en fi, ha sortit un text... un text que en definitiva ve a agilitzar, ve a modernitzar -diria-, ve a posar una mica més en solfa -diguem- amb els aires de la Constitució, el Codi penal a través del procediment, i que és una petita millora, esperant que aquesta obra, molt més important, que després ja en podem parlar i que s'ha de realitzar, que és de refer un Codi penal adaptat a les normes i a la Carta Magna, i a després, doncs, el text escaient per tal de poder completar, és a dir, fent-lo àgil, fent-lo viable a través del text sobre el procediment penal.

Doncs, només dir que, per la meua part, donaré ple *refrendament* a aquest projecte.

He dit.

(El M. I. Sr. Miquel Alís Font s'incorpora a la reunió.)

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt, té la paraula el Sr. Vicenç Alay.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies, Sr. síndic.

Ja s'ha dit moltes vegades -i segueix sent vigent- que després de la Constitució calien, i calen, modificar moltes lleis, entre elles les del dret processal i, especialment, la que avui estem debatent, la del Codi de procediment penal, per adequar-les a un nou marc que es desprèn del text constitucional.

L'exposició de motius del Projecte de Llei és suficientment explícita pel que fa a aquesta

necessitat i a les millores que aporta el nou text, sigui en el respecte dels drets constitucionals sigui en qüestió de terminis i procediments que s'agilitzen i es simplifiquen, alhora que es milloren les garanties del procediment i la seguretat jurídica en general. Quant a les esmenes presentades, 85 -tal com ha recordat la ponent-, n'han prosperat un nombre important, 58, amb una millora del text tant a nivell formal i a nivell de redactat com en algunes qüestions de fons, que acaben de perfilar més satisfactòriament el redactat original.

De les 30 esmenes que ha presentat el nostre Grup, Iniciativa Democràtica Nacional, n'han prosperat gairebé la meitat, 14, d'entre les quals volem assenyalar aquelles que asseguruen i refermen que les diverses resolucions i altres actes processals siguin sempre degudament motivats, amb l'exposició de fets i fonamentats en dret. També aquelles que es refereixen als drets dels detinguts, pel que fa a terminis i durada dels interrogatoris i dret al descans i, també, pel que fa a les comunicacions de detenció als familiars que s'agilitzen, sobretot, pel que toca als menors d'edat. També ens satisfà que s'hagi recollit la nostra proposta, en el sentit que sigui, o pugui ser, l'assistència social la qual comprovi l'acompliment de les obligacions que puguin acompanyar la llibertat condicional, tasca que en el text original venia reservada al Servei d'Ordre.

Creiem que aquest canvi, sobretot pel caràcter propi del que és l'assistència social i del que és el Servei de Policia, diguem que aquest canvi constitueix una bona eina per a la reinserció dels detinguts.

Per altra banda, i sense voler ser exhaustius, el text recull, també, una esmena d'IDN, que reforça les garanties al dret a la intimitat del ciutadà en un aspecte tan important, tan rellevant com és el de la publicitat del Registre d'Antecedents Penals, que ara es veu limitada a les certificacions demandades pel *propi* interessat, per la persona delegada o, evidentment, pels òrgans judicials competents.

Pel que fa a les esmenes que no han prosperat, que han sigut *vàries*, lamentem que no s'hagi recollit en el text la nostra proposta de rebaixar els terminis per accedir a l'assistència lletrada, que queden, com en el text original, en vint-i-quatre hores. Ens hagués agradat que s'hagués pogut reconduir aquest termini a sis, vuit, deu hores. Estàvem oberts a una transacció, però no va ser possible.

Tampoc han prosperat les esmenes referides a la reducció de pena per bona conducta, ni tampoc les esmenes que permetien accedir a la llibertat condicional en més breus terminis. Esmenes que, totes dues, responien al supòsit de propiciar, al millor possible, la reinserció del pres.

Tot i aquestes mancances, que lamentem, creiem que el text és un pas endavant, és un text amb molts aspectes positius que posa al dia un text -l'anterior- obsolet i poc respectuós amb la Constitució i, per tant, el nostre Grup donarà suport a aquest Projecte de llei.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, també pel Grup Mixt té la paraula la Sra. M. Rosa Ferrer.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, Nova Democràcia donarem suport, també, a aquest Projecte de llei qualificada i, especialment, tenint en compte que hi ha hagut en el text en si -que era un text treballat des d'un punt de vista tècnic, però al qual s'han aportat millores des de l'oposició- i, en concret, doncs, agrair les esmenes presentades, com ha fet el Sr. Simó Duró, al company, ratificar el que ell ha pogut dir quant a les esmenes de l'Agrupament Nacional Democràtic.

Tanmateix volíem deixar palès que pel que respecta a aquest Projecte de llei, no fa gaires anys, ningú no hagués pogut imaginar que el Consell General fos l'únic competent per aprovar una llei com la que ara aprovarem, com el Codi de procediment penal.

El Codi de procediment penal i el Decret del recurs de suplicació, que es deroguen i modifiquen amb la nova llei, eren uns textos preconstitucionals i en la redacció dels quals no hi van poder participar els representants del poble andorrà.

Eren uns textos redactats pels veguers, els jutges d'apel·lacions, magistrats i altres persones de confiança dels coprínceps que eren, a la fi, qui els atorgaven.

La matèria judicial era reservada exclusivament als coprínceps, i el Parlament andorrà ni tan sols era consultat. Però eren uns textos que han estat vàlids fins ara.

La llei transitòria de procediments judicials, adoptada pel Consell General l'any 1993, un cop ja adoptada la Constitució, feia un esforç d'adaptació del sistema de procediments judicials a la nova realitat institucional andorrana. Però, com molt bé van voler plasmar els legisladors del moment, es tractava d'una llei transitòria.

Cal legislar en matèria de procediments d'acord amb el títol II de la Constitució i avui ho fem, concretament, amb el Codi de procediment penal.

La Llei que avui adoptem era una necessitat per facilitar la feina als batlles i magistrats -en un aspecte tan sensible per a la societat com és la jurisdicció penal- però també era una necessitat per garantir els drets i llibertats fonamentals de la persona, tant els de l'autor d'un delictes com els de la víctima.

El dret a la defensa, la regulació de la intervenció d'advocat i d'assistència al detingut, la presumpció d'innocència, la garantia d'un judici just i tots els drets fonamentals que queden reflectits en l'exposició de motius del text, queden a bastament garantits en l'articulat d'aquest nou Codi de procediment. Però allò que és potser més important, és que s'ha fet d'acord amb les normes internacionals, per decisió del poble andorrà.

Cantar les lloances d'aquest nou text és fàcil, però això ja és treball fet, i la nostra feina no s'acaba aquí. Cal legislar, també, sobre el procediment civil i administratiu, ja que ens trobem, avui, amb una gran dispersió de textos, i amb nombrosos arcaïsmes. Cal pensar, per exemple, que en matèria civil, alguns, són vigents d'ençà dels anys 20.

És una qüestió de sobirania i de maduresa política i democràtica. La Constitució s'ha d'omplir de contingut i s'ha de respectar; altrament, els esforços d'una majoria d'andorranes i andorrans perquè Andorra sigui un estat de dret no hauran servit de gran cosa.

El que es pretenia amb la Constitució era reforçar l'estat, garantir-ne la supervivència, i que el poble andorrà fos sobirà i pogués legislar sobre allò que l'afecta dia a dia -com estem fent ara. Conduir el seu destí amb vocació de progrés i millora social i econòmica.

Per respecte a la ciutadania, no podem dir que ho hem fet bé, i limitar-nos a aprovar el nou Codi de procediment penal sortint d'aquesta sala contents. Hem de dir que ja han passat més de cinc anys d'ençà que es va adoptar la Constitució i hem fet ben poca cosa per desenvolupar-ne el títol II.

Avui aprovem aquest Codi i només podem afegir que s'ha entrat a tràmit la Llei de la jurisdicció del menor que, de fet, va íntimament lligada amb aquest nou Codi de procediment penal, i que estem treballant en una reforma aprofundida del Codi penal que tardarà mesos, per no dir anys, abans no pugui ser aprovada i estigui enllestida; i que de les lleis de procediments civil i administratiu poca cosa en sabem.

Pel que sembla, la Llei transitòria de procediments judicials continuarà transitòriament vigent durant molts anys.

Senyors de la majoria lliberal, són vostès qui han de preparar i presentar aquests projectes de llei. Facin, si

us plau, la seva feina. És una qüestió de responsabilitat política.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per l'Agrupament Nacional Democràtic, té la paraula el Sr. Narcís Casal.

El M. I. Sr. Narcís Casal:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, un Codi de procediment penal és una necessitat per a la justícia del país, però també per a la defensa dels drets dels ciutadans.

Podem dir que el Codi de procediment penal que avui aprovem, no persegueix tant una adaptació de l'antic procés penal als drets constitucionals, com una millora i descongestió de la jurisdicció penal, malgrat que també perfecciona el tracte i configuració del dret a la defensa, que sempre és millorable.

En aquest àmbit s'hauria de dir que si aquesta Llei dóna un marge d'actuació policial de 24 hores és perquè d'alguna manera revalidem el vot de confiança que l'anterior Codi ja va donar a la nostra Policia, ja que la creiem perfectament capaç de respectar els drets constitucionals de tots aquells que són objecte d'una investigació.

Hem de dir que si el Parlament no pot oblidar l'interès de la nostra societat perquè es mantingui l'ordre públic, tampoc pot oblidar l'interès perquè es respectin els drets constitucionals. Tal com s'ha dit en alguna ocasió, si el dret penal és un dret dirigit als delinqüents, el dret processal penal és un dret dirigit a les persones honrades, que ha d'impedir, entre d'altres coses, que un innocent sigui condemnat.

La intervenció lletrada s'estén *inclús* al moment en què el batlle decreta presó provisional, amb la qual cosa no únicament s'amplia el dret a la defensa sinó que es descarrega el batlle del pes que suposava la presa d'aquestes decisions en solitari.

D'altres avantatges es refereixen a la instauració del procediment d'ordenança penal que ha de contribuir notablement a la descongestió de la justícia; l'obligació de motivar les decisions judicials; l'arrest, el famós arrest domiciliari amb control monitoritzat, i l'establiment d'un sistema d'apel·lació totalment obert quant a la forma i al fons dels assumptes.

Malgrat tots aquests beneficis, el nostre Grup, però, ha de mostrar-se en desacord en una qüestió que creiem de gran importància. Parlo de l'enduriment de les penes de privació de llibertat. Endurir les penes en el nostre país, si bé pot obeir a un ideari

respectable, que només es pot qualificar de conservador -em permetran vostès que ho digui-, s'enfronta amb dos arguments totalment objectius. El primer és que si la Llei que aprovarem ve a ser una millora de l'anterior, no sembla lògic que s'hagi de reformar allò que, precisament, funciona. I és un fet notori que el sistema de reducció de penes, actualment vigent, ha anat funcionant des de la seva instauració sense cap problema ni crítica. El segon argument és que si tots, en el nostre país, més o menys, estem d'acord que el sistema penitenciari no està adaptat a les penes de llarg termini, no s'entén que, ara, en el present Codi, ens dediquem, precisament, a allargar aquestes penes.

També haurem de cridar l'atenció sobre una qüestió que pot arribar a ser molt seriosa, que és la previsió que figura en l'article 273 sobre tractament dels menors d'edat, el qual s'encomana a una llei especial que, sembla que de moment, únicament ha estat entrada.

Fins ara, aquesta era una previsió que figurava en el Codi que reformem. A partir de la publicació del present Codi, aquella previsió simplement s'ha suprimit.

Això s'ha fet pensant segurament que la Llei de menors es publicaria al mateix moment que el present Codi.

Però ja veiem que això no serà així, i el resultat és que a partir d'avui no hi haurà cap referència a la jurisdicció de menors en l'ordenament jurídic andorrà. Esperem que la nova Llei s'aprovi aviat.

També s'ha de recordar la necessitat de regular la defensa d'ofici i el benefici de pobresa, així com el famós -com he dit abans- control monitoritzat, ja que sense aquesta regulació tot això, simplement, és paper mullat.

Doncs bé, per concloure diré que, si l'Agrupament es felicita per la millora de l'antic Codi de procediment penal, també ha de lamentar profundament l'allargament innecessari de les penes, i la manca total de legislació sobre menors, la qual cosa suposa no una millora sinó un retrocés, i un gran inconvenient si no s'hi posa remei amb urgència.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal, té la paraula el Sr. Modest Baró.

El M. I. Sr. Modest Baró:

Gràcies, Sr. síndic.

La necessitat de reformar les normes que estructurin la manera d'iniciar, seguir i acabar els procediments

seguits pels jutges i tribunals en matèria penal, recollides totes elles en el Codi de procediment penal, s'havia fet palesa al llarg dels gairebé deu anys de la seva aplicació. Aquesta necessitat de reforma, sentida en tots els estaments relacionats amb l'impartiment de la justícia penal, adquiria caràcter d'urgència d'ençà de l'aparició de la Constitució com a norma suprema de tot l'Estat.

Per això, certs articles, de caràcter més estructural, ja foren modificats amb la Llei qualificada de la justícia i foren complementats amb la Llei transitòria de procediments judicials. L'exposició de motius d'aquesta darrera Llei reconeixia, però, l'existència d'imperficcions i l'absència d'harmonia en els casos normatius i reconeixia, també, que la tasca reformadora, integradora i harmonitzant era feixuga i d'una complexitat tecnicojurídica important.

El Projecte de llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, que avui es proposa, no és més que un capítol de dita tasca global, però n'és un dels més importants, ja que el seu contingut afecta tots els ciutadans en aquelles matèries on els principis constitucionals dels drets de la persona estan revestits d'una incidència més directa. El dret processal penal, no només té com a funció regular l'actuació del dret de l'estat a castigar més els actes o atacs greus contra la societat, sinó que és un instrument per protegir el dret a la llibertat de la persona, el dret a la reinserció de l'imputat i, també, no ho podem oblidar, el dret a la tutela i al rescabament de la víctima, seguint així la nostra tradició normativa en la matèria, que coincideix amb la dels estats veïns.

El Grup Lliberal ha volgut tenir present, a l'hora de reformar el Codi de procediment penal, la consolidació evident en el nostre país dels drets humans, i creiem que s'ha obtingut un procediment que manté l'equilibri entre la necessitat d'assentar fermament el dret de l'imputat a la presumpció d'innocència i a un procés penal just, i el dret de totes les parts a un procediment penal eficaç, ràpid i sense dilacions.

La conjugació dels drets a la llibertat, entesa en totes les seves formes, i el dret a la seguretat no ha estat mai una tasca fàcil ni senzilla. Per això, la manera d'endegar, continuar i acabar aquesta tasca reformadora de tot l'Estat, ha estat singular i ha requerit l'esforç conciliador de tots els que hi han intervingut, des de la comissió creada pel Govern, on participaren membres del Consell Superior de la Justícia, del Tribunal Superior, del Tribunal de Corts, de la Fiscalia i de la Batllia, passant per l'estudi del text per part del Grup Lliberal i pel Govern, fins a arribar a la tasca de la Comissió Legislativa d'Interior que ha permès avui, després

d'examinar i debatre 85 esmenes, presentar el text que estem debatent.

El text que se sotmet a votació d'aquesta Cambra, no és un text innovador en la seva estructura encara que sí que ho és en el contingut. La mateixa Comissió d'experts, que he mencionat anteriorment, va optar inicialment per la reforma del contingut i no per la creació d'un text de nova confecció. Els motius que avalaven aquesta decisió no foren altres que la relativa joventut del text avui vigent, que data de l'any 1989, i el fet que la seva estructura permetia, sense problemes, efectuar totes aquelles reformes de contingut normatiu que apareixien com a necessàries.

I és així que avui, el títol preliminar i, en especial, el seu capítol primer, recull totes aquelles qüestions i drets que, com a integradores de tot el text, mereixen encapçalar-lo. Els restants títols recullen de manera sistematitzada totes les fases processals, des de l'inici del procediment fins a l'execució de les decisions fermes, acabant amb el Registre d'Antecedents i la cancel·lació de les anotacions. Finalitza el text amb una menció a la jurisdicció de menors que es remet a la llei especial que també regularà aquesta matèria, i que el Govern ja l'ha entrat a tràmit.

Malgrat que així ho fa la *pròpia* exposició de motius, no podem deixar de ressaltar aquelles novetats introduïdes que milloren l'efectiu dret a la defensa i els altres drets fonamentals, la celeritat en el procés o la claredat del procediment en *ares* a una major seguretat jurídica.

Del primer grup se'n pot destacar l'assentament del principi de legalitat, del principi de bona fe processal, i d'interdicció de no resoldre les qüestions que es plantegin i, a més a més, motivadament, com a estructuradors de tot el cos normatiu. S'afegeixen a dits principis la millora del dret a la defensa, que ha comportat una intervenció més prematura, a les 24 hores de la detenció d'una persona, i de millor qualitat en permetre tenir coneixement de l'expedient i, en la fase judicial, obtenir totes aquelles còpies que la defensa desitgi llevat d'aquelles que són subjectes a secret sumarial. Les decisions importants que afecten drets tan fonamentals com la llibertat, han de ser preses, també, després d'haver-se escoltat a la defensa i a l'acusació. El dret a la intimitat s'ha vist reforçat en requerir-se per a qualsevol intervenció, telefònica, postal o altra la corresponent decisió motivada judicial.

Les millores tendents a cercar celeritat en el procés es veuen principalment reflectides en el sistema d'ordenança penal, que si existeix la voluntat per part dels batlles d'utilitzar-lo, de ben segur reduirà el nombre d'expedients en curs. S'afegeixen a aquesta,

altres millores tendents a una millor funcionalitat i claredat de les posicions de les parts. Així es defineixen de manera clara i sense equívocs les figures de l'assessor, l'acusador privat, l'acusador particular i l'actor civil, així com els terminis d'intervenció en el procés per respectar els drets del contradictori i de la defensa, s'unifiquen els terminis i procediments dels recursos contra les decisions judicials, se suprimeix la "cassació" -fins ara existent- i se substitueix per una veritable apel·lació en donar més garanties, aquest recurs, al justiciable.

Altres innovacions, com el sistema de control monitoritzat tant en la fase instructòria, (com a mesura substitutiva de la presó provisional, o com a condició per a la llibertat provisional), com en la fase d'execució de decisions, vénen a constituir-se com a mitjans per a obtenir una millor reinserció del condemnat, o a evitar les conseqüències nocives d'una privació de llibertat preventiva.

En aquesta darrera fase d'execució de les penes, els beneficis del compliment i els sistemes de suspensió de l'execució, o de substitució han estat també modificats per entendre que les penes imposades han de ser complertes, que poden ser substituïdes, però sense que hagin d'operar sistemes de reducció que desvirtuen el seu sentit.

Quant a les esmenes presentades pel Grup Lliberal, *creguem* que han contribuït, en una fase final, al millorament del text, però també han comportat la inclusió d'aspectes substantius importants. És el cas de la regulació del compliment de penes a l'estranger, -recollit a l'article 207- que ha sofert una extensa modificació per tal de preparar el camí a una realitat que confiem que es produeixi ben properament. Altres esmenes, i en especial aquelles relatives al secret bancari -articles 40 i 87-, que segueixen essent convenients, han estat finalment retirades en considerar que la situació actual internacional podia convertir-les en inoportunes, en la confiança que els batlles, respectant el principi processal de motivació dels actes, acordaran l'obtenció d'informacions d'aquest tipus amb tota prudència.

Voldria acabar dient que el Grup Parlamentari Lliberal creu, sincerament, que el present text contribuirà a una millor celeritat i eficàcia en l'impartiment de la justícia i que, en ser el primer text processal penal postconstitucional, constitueix una ferma millora de les garanties processals de totes les parts que intervenen en el procés penal.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern vol intervenir? no?

Alguna altra intervenció per part dels Grups Parlamentaris?

Bé doncs, a la vista del resultat de les intervencions proposo declarar aprovat el Projecte de Llei per unanimitat.

Doncs, queda aprovat.

Passem al punt número 8.

8- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de Llei qualificada de modificació del Codi penal.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Interior ha estat publicat al Butlletí número 38/98, del 30 de novembre.

El Sr. Francesc Mora, nomenat ponent per part de la Comissió Legislativa d'Interior exposarà l'informe elaborat per aquesta.

Sr. Mora, teniu la paraula.

M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies, Sr. síndic.

Informe de la Comissió Legislativa d'Interior al Projecte de Llei qualificada de modificació del Codi penal: la Comissió Legislativa d'Interior ha examinat en el decurs de les reunions celebrades els dies 2, 11, 12 i 17 de novembre de 1998 l'informe, d'acord amb els articles 98 i 99 del Reglament del Consell General. Se'n desprèn el següent:

Van ser presentades 2 esmenes, per l'Agrupament Nacional Democràtic, de modificació de l'article 283 apartat 1 i 283 apartat 4. Les 2 esmenes van ser aprovades per unanimitat. Senzillament són esmenes presentades al Codi penal, diríem, amb coherència amb esmenes que es van aprovar en el Codi de procediment penal; per tant, malgrat que sigui una reforma del Codi penal és purament, diríem, instrumental respecte a la modificació fonamental que era la del procediment penal.

Moltes gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna intervenció dels grups parlamentaris?

Pel Grup Mixt, té la paraula el Sr. Simó Duró.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

Seré molt breu perquè el senyor ponent ja ha exposat amb curtes paraules, doncs, quin és l'objecte, o quin ha estat l'objecte d'aquest Projecte de Llei. Ben fet

d'aportar-hi les esmenes de l'Agrupament Nacional Democràtic i, senzillament, com que és una agilització, una adaptació d'un text -com hem vist a després que s'ha adoptat per unanimitat- i aquest, doncs, també, en el si de la Comissió, així ja va ser, jo per la meua part li donaré ple suport.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part del Grup Mixt, també intervé el Sr. Vicenç Alay.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Jo li dono igualment suport.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part del Grup Mixt, també té la paraula la Sra. M. Rosa Ferrer.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Doncs, ratificar el contingut de les intervencions dels companys del Grup Mixt.

Donarem suport al text perquè es deriva, precisament, del Codi de procediment penal.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per l'Agrupament Nacional Democràtic, té la paraula el Sr. Narcís Casal.

El M. I. Sr. Narcís Casal:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, ratificaré, també, les declaracions dels meus companys. Notaré, únicament, en un altre ordre de modificació, perquè la modificació d'aquest Codi penal ve, d'alguna manera, provocada per la modificació, pera la instauració del nou Codi de procediment penal, una modificació concreta -la de l'article 40 del Codi penal- que em fa l'efecte que no aniria lligada a la modificació del Codi de procediment penal, que ve a alleugerir les restriccions dels tribunals penals a l'hora d'imposar penes per delictes majors de robatori, i que era una demanda que ja s'havia fet sentir des de feia molt temps en els mitjans judicials, la qual cosa també *recolzem* totalment.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part del Grup Lliberal, té la paraula el Sr. Francesc Bonet.

El M. I. Sr. Francesc Bonet:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, tal com s'ha dit aquí per tot el banc de l'oposició, evidentment, la reforma del Codi penal d'avui en dia és una conseqüència obligada de la Llei que venim d'aprovar de la modificació del Codi de procediment penal.

Bàsicament, també, a l'entrada del control monitoritzat, com a possibilitat d'execució de pena principal d'arrest domiciliari o d'arrest de cap de setmana, a la pena accessòria d'assignació de residència obligava a aquesta modificació.

També, en el mateix temps, resulta que s'ha aprofitat aquesta modificació del Codi penal actual per modificar alguns articles, en concret, per exemple, els que fan referència a la propietat literària i artística, amb els seus articles 342 i 343, separant les infraccions doloses de les culposes.

Nosaltres, com a Grup Lliberal, vista tota la interrelació que hi ha entre el Codi de procediment penal i la modificació que acabem d'aprovar, donem totalment suport al Projecte de llei.

Gràcies, Sr. síndic. És tot el que havia de dir.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern no intervé?

Alguna altra intervenció per part dels grups parlamentaris.

Bé, doncs, a la vista del resultat de les intervencions proposo declarar aprovat el Projecte de llei per unanimitat.

Doncs, queda aprovat.

Passem al punt número 9.

9- Examen i aprovació, si escau, de la Proposta d'acord presentada pels M. I. Srs. Jaume Bartumeu Cassany, Simó Duró Coma i Jordi Torres Alís, relativa a l'adhesió al Conveni europeu sobre el trasllat de persones condemnades.

La proposta ha estat publicada al Butlletí número 34/98, del 4 de novembre. No s'hi ha presentat cap esmena.

En fa l'exposició el Sr. Jaume Bartumeu pel Grup Mixt; té la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies, Sr. síndic.

Bé, el text ha estat publicat i, per tant, no el tornaré a llegir aquí. La Proposta d'acord es motiva en un canvi de situació del règim penitenciari andorrà a partir de l'adopció de la Constitució. Com és sabut, abans de la Constitució les persones condemnades a Andorra podien escollir -fins i tot si eren nacionals andorrans- d'anar a complir les seves penes privatives de llibertat sigui a l'Estat espanyol sigui a l'Estat francès. A partir del moment de l'adopció de la Constitució i, probablement, pel fet que abans de l'adopció de la Constitució això havia arribat a portar problemes i havia arribat a portar a l'obertura d'una causa davant del Tribunal Europeu dels Drets de l'Home contra l'Estat francès i l'Estat espanyol, doncs, jo crec que aquest va ser un tema indirectament, però, certament va ajudar al nostre procés constituent.

En tot cas, la situació actual és que hi ha nombroses persones condemnades que no són de nacionalitat andorrana i, especialment la majoria de nacionalitat espanyola, que voldrien anar a complir les condemnes que els ha imposat la justícia penal andorrana al seu país d'origen i, pel fet que Andorra no disposa encara d'un acord sobre trasllat de persones condemnades ni internacional, com aquest, -internacional, vull dir, global- ni bilateral amb l'Estat espanyol, llavors, aquestes persones han de romandre a Andorra. Com sabem, les condicions del nostre Centre Penitenciari, una recent visita de la Comissió de Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa, ens ha permès d'adonar-nos que no acaben de ser -tot i sent acceptables- no acaben de ser del tot bones com ho requereixen els estàndards europeus.

En conseqüència, des de l'oposició ens va semblar que no hi havia l'atenció suficient en aquesta matèria, i vam presentar aquesta Proposta d'acord.

L'absència de presentació d'esmenes per part del Grup de la majoria ens fa pensar que hi donaran suport, de la qual cosa ens n'alegrarem profundament.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part de l'Agrupament Nacional Democràtic, té la paraula el Sr. Narcís Casal.

El M. I. Sr. Narcís Casal:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, el nostre *recolzament* a la signatura del Conveni ja va quedar motivat amb l'escrit llegit a la Sindicatura. Tots sabem que abans de la Constitució

els condemnats eren tradicionalment acollits a França o a Espanya sense necessitat d'acord o conveni, però haurem d'acceptar que aquesta possibilitat es donava al mateix temps que existia una certa dinàmica de tutela. Una vegada assolit el present estatut internacional del nostre país, haurem d'assolir aquell objectiu mitjançant la signatura d'acords o convenis amb els nostres veïns, i això és el que avui pretenem.

La nostra esperança, però, és que amb la seva signatura no es prejutgi cap altre acord més favorable que es pugui signar específicament amb França o Espanya, o amb els dos, sobre la qual cosa potser el Govern té alguna opinió, que seria útil sentir.

Finalment, remarcar que si es vol facilitar el trasllat de presoners no és per buidar cap presó sinó per garantir el dret de tothom a complir condemnes en el seu entorn cultural i social, i per facilitar la reinserció social dels condemnats.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per part del Grup Mixt, cap més intervenció?

Senyor Vicenç Alay teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Bé, des d'Iniciativa Democràtica volem deixar constància que el nostre Grup votarà favorablement aquesta Proposta que, de fet, haguéssim signat si no hagués sigut que la nostra signatura, per qüestions personals, hagués retardat l'entrada a tràmit del projecte.

Estem absolutament d'acord amb la motivació, i repeteixo hi donem plenament suport.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal, té la paraula el Sr. Francesc Mora.

M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies, Sr. síndic.

Des del Grup Parlamentari Lliberal donarem suport a la Proposta presentada, i hi donarem suport perquè considerem que el Conveni del Consell d'Europa sobre els trasllats de persones condemnades és un conveni necessari per a Andorra, i necessari per als presos que estan complint condemna de presó ferma a Andorra.

No obstant això, ja s'han introduït unes modificacions al Codi de procediment penal -que en feia referència

el Sr. Baró, abans-, que permeten, ja, que determinades persones andorranes que estan condemnades a fora, puguin venir a complir a Andorra, i a la inversa, només amb un acord internacional entre estats. Per tant, per una banda, creiem que és necessari firmar aquest conveni; per altra banda, també, considerem que seria molt bo per a les persones que no estan afectades per aquest conveni, és a dir, nacionals d'altres estats que no siguin membres del Consell d'Europa, poder firmar un acord trilateral amb Espanya o França per poder donar, també, a aquestes persones la possibilitat de complir en un altre centre penitenciari. I totalment d'acord amb el que deia el conseller Narcís Casal, que l'objectiu final d'aquesta mesura ha de ser que les persones puguin estar complint condemna en el seu entorn, diríem, més proper, que això, al cap i a la fi, és el que ha de tenir l'objectiu del compliment de la pena, que ha de ser la reinserció del condemnat dintre del seu medi, diríem, habitual i familiar de vida.

Per tant, votarem a favor de la Proposta.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern vol intervenir?

Sí, Sr. cap de Govern, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, la posició del Govern en relació amb la Proposta d'acord i, dient d'entrada que ens congratulem que tots els parlamentaris l'acceptin, només vol matisar el que, de fet, és un resum del que han dit tots els que m'han presidit en la paraula. D'alguna manera és una síntesi per dir que també tenim... El Conveni europeu l'han firmat determinats estats, no tots; per tant, només s'aplica, és a dir, retrospectivament als estats que l'han firmat i això fa que el Govern ha pensat -com és natural i com s'ha dit aquí una mica- que les condicions anteriors a la Constitució, que els estats veïns permetien a tots els condemnats a Andorra, fins i tot als andorrans -eren francament favorables- perquè els que són advocats aquí a la sala saben perfectament que els clients, els condemnats tenien la facultat d'escollir allà a on els hi semblava que era més favorable la reinserció, o les condicions penitenciàries, o la proximitat de famílies en un país o en un altre, etc. Des del moment que això no ha pogut ser possible s'ha començat a negociar. Ja en el meu primer Govern i abans també, fins i tot, el Tractat amb Espanya i França, com a mínim, per suplir aquesta necessitat, que era la més urgent, però firmar abans el Conveni -tot i que estem fent els

treballs per fer firmar-lo- firmar-lo abans d'haver arribat a un acord amb els estats veïns em semblaria que el calendari no fóra l'adequat. Pensem que el que és procedent és arribar a acords amb Espanya i França -sobretot si podem-, i creiem que serà bastant pròxim ara, però, en canvi, també no cal descartar llavors i, en tot cas, seguir els tràmits que ja s'estan fent quant al Conveni.

Hem de recordar que hem de pensar també en els condemnats de nacionalitat andorrana: si es pot aconseguir que els països veïns també els admetin; ja que les llargues penes -com ja s'ha dit aquí- no es poden complir a Andorra perquè no hi han les condicions. S'ha de dir que hi ha una dificultat material important per donar-hi infraestructures penitenciàries modernes per acollir totes les persones en condicions preconitzades per les directrius europees i internacionals, tot i que hi ha un esforç important, que s'està fent i que s'ha fet. S'ha de pensar que per alguns determinats delictes, -pocs afortunadament-, pels quals hi hagi penes molt llargues, s'hauria de tenir una infraestructura penitenciària equivalent a la dels països on hi han centenars de persones en la mateixa situació -i tant de bo no sigui mai així.

Per tant, pensem que en el futur hi haurà les dues coses: acords amb els països veïns fins allà on puguem aconseguir, perquè els condemnats d'Andorra (andorrans, espanyols i francesos) poguessin escollir els tres llocs -també Andorra- si els interessa més -com és lògic en molts casos d'andorrans... Però, tot i que no és prudent, potser, fixar un termini per al Govern per adherir-se a convenis, que si s'haguessin de respectar estrictament -perquè depèn de molts imponderables, aquesta firma-, creiem que amb un any que se'ns demana per a aquesta moció, pensem que serà suficient perquè es pugui arribar a ratificar aquest Conveni de trasllat de persones que, -ja dic-, repeteixo, afectarà països que són els que l'han ratificat, però no altres. Si algun d'aquests països, amb els quals es pot fer un conveni particular, veïés que Andorra ja ha firmat el Conveni, pot haver-hi la temptació de dir: bé, si ja teniu el Conveni no cal que parlem de res més; nosaltres preferim seguir.

La posició del Govern és favorable a l'adhesió al Conveni, però atès que ja s'hi està treballant, ja s'està treballant amb els instruments de ratificació, creiem que de forma paral·lela, i si pot ser abans, per equitat, *inclús*, cal concloure el Tractat per abastar totes les possibilitats de trasllat en les millors condicions, -com a mínim, si poguésser, les que hi havia abans-, amb l'afegit que Andorra té un sistema penitenciari incipient, però que l'haurà d'anar desenvolupant. La nostra voluntat és desenvolupar-lo en les millors

condicions, però procurant que allò que ha estat una tradició pugui continuar gràcies a l'ajuda dels països veïns.

Això és tot, gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna intervenció per part dels grups parlamentaris?

Sí, Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí gràcies, Sr. síndic.

La primera... o la meitat de la intervenció del Sr. cap de Govern m'ha preocupat. Ara tal com ha acabat ja em sembla una mica més acceptable, però a veure si ens podem posar d'acord per una vegada.

A mi m'ha semblat entendre que la voluntat del Grup Lliberal i, també, la primera part de la intervenció del cap de Govern és que compartim l'objectiu, que és ajudar les persones condemnades per tal que puguin retornar a la vora de les seves famílies, si així ho demanen.

A l'exposició de motius que no he volgut llegir, però que, és clar, ara em veig obligat a parlar-ne, nosaltres fèiem referència que l'especial situació d'endarreriment, per qüestions que no vénen al cas ara, segurament, de la signatura del Conveni amb Espanya i França, ens havia portat a la preocupació d'atendre les queixes de les famílies afectades per la qüestió i a demanar que es ratifiqués un conveni que, sense perjudicar -com deia estrictament la Proposta i com ha explicat directament el conseller Narcís Casalsense perjudicar que es continuïn aquelles negociacions, doncs, es pogués, potser, anar més de pressa.

La primera part, o la part del mig de la intervenció del Sr. cap de Govern ens venia a dir que primer s'acabarien aquells convenis i després es farien els convenis bilaterals, i després es ratificaria el Conveni del Consell d'Europa i, a més a més, ens ha dit que no era convenient que li fixéssim un termini. Bé, un any, com també diu vostè, em sembla que no és cap termini d'allò que es diu constrenyidor; hi ha temps suficient.

Jo el que vull que quedi clar és que quan nosaltres vam presentar -els que vam presentar- la Proposta, era en el sentit que això es fes com més aviat millor i, per tant, el que li demanen avui, aquí, explícitament, és que no condicioni, com nosaltres que no hem condicionat el Tractat amb Espanya i França. Dit altrament, si vostès arriben a desbloquejar ràpidament el Tractat amb Espanya i França, doncs, ens n'alegrarem perfectament. Però que això no

serveixi perquè, mentrestant, això estigui aturat o en discussió, i no es faci tot el que calgui fer, per poder ratificar l'altre. Ens és igual quin es firmi abans. Com abans n'hi hagi un, les persones afectades rebran una millor solució a les seves legítimes peticions.

És això el que li volia dir.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció per part dels grups?

El Govern vol tornar a intervenir?

Bé, doncs, a la vista de les intervencions proposo declarar aprovada la Proposta d'acord per assentiment. Doncs queda aprovada.

Abans de continuar l'ordre del dia se suspèn la sessió.

(Són les 18.05h)

Es reprèn la sessió amb el punt número 10 de l'ordre del dia.

(Són les 18.30h)

10- Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici de 1999, d'acord amb l'article 111.1 del Reglament del Consell General, així com de les esmenes a la totalitat presentades.

El Projecte de llei fou publicat al Butlletí número 34/98, del 4 de novembre.

Les esmenes a la totalitat presentades per l'Agrupament Nacional Democràtic i pel Grup Mixt han estat publicades al Butlletí número 38/98, del 30 de novembre.

Demana als grups que les han presentat si volen fer el debat i la votació conjunta de les dues esmenes? Sí? Bé, doncs, passo la paraula a l'Agrupament Nacional Democràtic per exposar la seva esmena.

Sr. Josep Dallerès teniu la paraula.

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Gràcies, Sr. síndic.

El 3 de juliol de 1997, quan es van discutir les esmenes a l'articulat de la Llei del pressupost general per al 1997, en les respostes a l'argumentació presentada per l'Agrupament Nacional Democràtic, la ministra de Finances no va entrar mai a discutir el fons de la qüestió presentada, que era, ho recordo: respectar la Llei de les finances públiques i adaptar l'articulat de la Llei del pressupost al marc general -el marc general de la Llei de les finances públiques,

s'entén (recordaré que aquesta Llei, de les finances públiques, va ser votada, poc temps abans, el 19 de desembre de 1996 per unanimitat de la Cambra).

El que podia haver passat per ser, en aquell moment, una mostra de satisfacció, d'eufòria mal païda (explicable, si no lògica, després del resultat electoral, que prou sovint se'ns ha recordat en el si d'aquesta Cambra), es va tornar en autosuficiència quan, en el Projecte de pressupost per al 1998 es repeteix el mateix articulat que transforma el Consell General en espectador passiu, més que en actor, en el fet polític andorrà: que lluny estem del que el senyor Forné qualificava de "feina important", quan es parlava del pressupost. És cert que, en aquell moment, el Sr. Forné deia això des de l'oposició.

Quan, en l'articulat de la Llei del pressupost del 1999, es mantenen els articles dels quals acabo de fer menció i, a més, se n'afegeix encara un altre, que atorga al Govern la possibilitat de gestionar, un cop més, fora del marc de la Llei de les finances públiques, l'u per cent del pressupost d'inversió; el que es podria entendre com a satisfacció, com a autosuficiència, esdevé menyspreu, sobergueria o presumpció.

Demano, senyors: tant els costa modificar la Llei que tant molesta? Tenen una majoria confortable i, com a mínim, salvaguardarem la seguretat jurídica de l'Estat.

No fa gens seriós, senyors, fer lleis que el *propi* Govern de l'Estat fa per manera de no aplicar.

Cal entendre que les lleis són tan sols aplicables per als *demés*? Concepció estranya de l'estat de dret!

Això sol fóra suficient per a presentar esmena a la totalitat al Projecte de llei de pressupost per al 1999.

No per això, però, no hem mirat les xifres presentades. L'experiència d'aquests darrers anys ens mostra com cal llegir-les, i que de poc serveix fer-ho.

Massa bé sabem, els que estem en aquesta Cambra, els que estem en aquest costat, ho haurien, potser, de saber, encara és més que els que estan a l'altre, de com el Govern Lliberal s'ha preocupat més de grans titulars als diaris per intentar adormir l'opinió pública (no sempre hi ha arribat) o d'emorrallar la televisió i la ràdio nacionals, que paguem entre tots i que, a hores d'ara, són tot menys públiques, que no pas d'afinar les xifres del pressupost o de fer front, de forma coherent, als reptes que té plantejats el país.

El pressupost per al 1999 se situa, en previsió d'entrades, a la ratlla del realitzat l'any 1996, al tomb dels 28.500 milions de pessetes.

Amb l'experiència de maquillatge dels pressupostos presentats pel Govern Forné, ens caldrà esperar les liquidacions per saber-ne més. En recordaré dos,

d'exemples de maquillatge: en el moment de votar el pressupost general per al 1997, el senyor Baró ja constatava, parlant del pressupost de 1996 -el Sr. Baró, s'entén Ladislau Baró, representant de l'Agrupament Nacional Democràtic-, ja constatava, parlant del Pressupost del 1996, que "s'havien fet previsions molt optimistes -cito- sobre algunes de les noves fonts d'ingressos -com per exemple les derivades del desenvolupament de la Llei de marques- que han estat corregides a la baixa -deia en aquell moment- en l'actual pressupost".

Efectivament, de 600 milions al 1996 es baixà a 500 al 1997 (això permetia, amb d'altres ingressos inflats com aquest, equilibrar els pressupostos).

Un altre cas similar ha estat el de la taxa judicial, la previsió d'ingressos de la qual, per al 1996, va ser de 300 milions; la liquidació del mateix any només en va representar 62 milions (un error de més de 230 milions de pessetes, en un sol concepte); la previsió d'ingressos per al 97, per al mateix concepte, ja només va ser de 70 milions i les previsions pressupostàries per al 99 són de 24, menys del 10% de l'imaginat pel Govern Lliberal en el moment de la creació de la taxa, (no arriben al 10% del pressupostat inicialment pensat: d'això se'n diu previsió, pot ser sí, previsió liberal!).

Molt ens temem que aquesta tècnica de maquillatge continuï, i que el desequilibri pressupostari no faci sinó augmentar.

Amb quant es transformaran els 3.300 milions de dèficit previstos per al 1999?

Cal constatar que, per primer cop des de l'any 1993 es torna a invertir la tònica pressupostària, tornant, ara, vers un increment de l'endeutament públic.

Encara una raó més, si cal, per justificar la nostra esmena a la totalitat, per a la Llei de pressupostos per al 1999.

Només una altra remarca: observem a grans trets, les xifres pel pressupost 99.

Si les comparem amb el pressupost 98, a primera vista, semblaria que el total de les despeses de funcionament només puja d'un 1%.

Acte seguit hem d'afegir que els números són ben disfressats gràcies a les diferències que aporten els diferencials dels costos financers, resultats, aquests, obtinguts gràcies a dos factors que res tenen a veure amb les accions del Govern Lliberal -o molt poc-:

1. el producte d'una política endegada pel Govern de l'Agrupament Nacional Democràtic i tergiversada posteriorment, val a dir també, pel Govern actual;

2. la baixada del cost del diner, lligada a la política europea entorn de l'euro -factors, com deia, l'un i l'altre, aliens a l'acció del Govern.

Malgrat això cal no deixar de veure que, en realitat, quan es desglossen les despeses, es constata que el cost de les despeses de personal (tot i la congelació de salaris) puguen de 8,29% en relació amb l'any anterior, mentre que les entrades, baixen de 13,3% d'un any a l'altre.

He dit abans, que les previsions d'ingressos del pressupost per al 1999 ens porten a les xifres del realitzat l'any 1996.

El 1996 les despeses de personal representaven el 30% dels ingressos reals. En les previsions del pressupost de 1999 representen el 38% dels ingressos previstos (si tenim en compte els errors de previsió dels anys anteriors, possiblement representen molt més), i això no és degut a l'increment dels salaris del personal, senyors, o, en tot cas no de tot el personal de l'Administració pública!

Després de sagnar l'STA, no ens estranya, doncs, que ara es comenci a preparar la dilapidació de FEDA, per intentar arrodonir els comptes, -preciso- per un any, continuant la política del "qui dia passa, any empeny", i sense pensar en com serà el demà.

Nosaltres, senyors de la majoria, no serem còmplices, i ens oposarem amb tota la força de què serem capaços a tals fets.

Per tot l'exposat, hem presentat aquesta esmena a la totalitat del pressupost del 1999.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, a continuació passo la paraula al Grup Mixt per exposar la seva esmena.

Intervé el Sr. Simó Duró.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

S'ha de dir que el Sr. Dallerès, exceptuant, doncs, l'última part a on no puc entrar de la seva exposició, ha fet gairebé una exposició magistral, que molt mòdicament, jo, amb les meves paraules, havia més o menys encaminat.

Només insistiré sobre alguns dels punts, tot i que, vull que quedi ben clar que la comparteixo plenament, exceptuant la prèvia que he fet.

Sí, Sr. Dallerès, la llei és la llei per a tothom dins d'un estat de dret. Moltes vegades... massa vegades hem pogut veure que s'ha trepitjat o que s'ha

acomodat, -ho diem com els camaleons, doncs-, se li ha donat el mateix tint perquè passi desapercibuda.

Heu parlat de maquillatge, i és veritat, i moltes vegades s'ha escamotejat. Fins i tot, algunes vegades, quan s'han presentat crèdits extraordinaris no us he donat prou suport perquè -teniu tota la raó- moltes coses que sabíeu que s'havien de gastar s'han apartat, i el dia que s'han necessitat s'han posat a la palestra. S'han posat, aquí, a debat i sense que hi poguéssim haver reticències, doncs, han passat per majoria. Però, en fi, la responsabilitat la té qui la té.

Com he dit, voldria ser una mica més planer, i només voldria recordar el nostre programa quan, nosaltres ens vam presentar a nivell de la parròquia d'Ordino, i que després com sabeu, doncs, almenys, per la meua part, vaig fer part d'aquesta coalició fins el dia que me'n vaig anar.

Nosaltres dèiem el següent: la política pressupostària ha de ser la plataforma de la política econòmica. Evidentment, que quan mires el pressupost *poc n'hi arriba a haver* que el motor -diguem, governamental-, el motor Estat, doncs, faci funcionar tot el que és la política en general. Sort de la iniciativa privada! Sort de la iniciativa privada!

Altra afirmació: el rigor en el control del pressupost ha de ser cabdal per al nostre futur. Tot i sentint-ho molt, ja he hagut de fer algunes remarques a la Sra. ministra, perquè de rigor, només n'hi havia el nom i, evidentment, que d'això ens en *donarem més compte* quan es farà el balanç pressupostari i, en aquells moments, veurem que de les partides poc se n'haurà respectat. És a dir, que hauran fet un ball, que no sé com el definiria, d'un costat a l'altre.

Parlem d'equilibri pressupostari. La condició bàsica de l'equilibri pressupostari vol dir, ben bé... consisteix a acomodar el total de la despesa pública, les despeses de funcionament, les càrregues financeres i les despeses d'inversió, el total d'ingressos a recaptar. Evidentment, ja ho sabem, n'heu fet al·lusió: hi havia un superàvit. Aquest superàvit de poc ha servit, perquè, com heu recordat, diners de l'estat, diners una mica de tot arreu, van servir per fer la compra de l'hospital. Sí que es va reduir una mica el dèficit però no potser com a bons gestionaris com s'hauria hagut de fer.

Racionalització i control de la despesa pública, i vetllar perquè tota despesa pública serveixi per a augmentar la riquesa del país, -com he dit-, toca tot el que arriba a ser de tipus privat, i poc en generem nosaltres.

Una altra cosa que em va indignar una miqueta és que es busqués ingressos, clar, amb la fórmula d'impostos indirectes. Jo voldria recordar a aquests senyors que no tenen dret de parlar-ne, d'impostos

indirectes, perquè si mai en parlen de la mateixa manera que ha sortit a nivell de la premsa, han enganyat l'electorat. I, jo ja ho vaig dir i ho diré ben alt: que és un engany a l'electorat! Perquè en aquells moments, nosaltres vam brindar per una bona gestió, tots plegats, i una miqueta, diria, gairebé, després que nosaltres haguéssim concebut el programa, -el vostre, senyors liberals-, va ser una mica el reflex del que havíem fet a dalt, a nivell d'Ordino, doncs, no tenim dret... no tenim dret que es parli d'impostos. I per què no tenim dret que es parli d'impostos a la lleugeresa? Perquè, en tot cas, han de governar els *quins* havien parlat que posarien impostos. Ells sí que, de dret, hi haurien de poder entrar. Nosaltres vam agafar un compromís, i aquest compromís, doncs, ningú sembla que el vulgui respectar. Quan no entren diners d'un costat, au! fem-ne venir d'un altre. Penseu una cosa, senyors, penseu una cosa, que molts d'aquí, de negocis, potser, en teniu deu, d'altres persones només en tenen un, i si els escanyeu, doncs, poc en podran sortir, i no parlo per jo, parlo per la col·lectivitat.

A després, anirem una miqueta de cara al que em va preocupar. En el seu moment, quan hi va haver el primer projecte de llei, ja ho vaig combatre. Una competència com la del Sr. cap de Govern, a l'article 6, la considero cosa vertaderament nefasta.

Una altra pregunta que voldria fer és sobre un dels apartats, es parla que la recaptació de la taxa sobre el Registre de Titulars d'Activitats -l'article no sé quin és- però *es versa*, en part, a la Cambra de Comerç. El que voldria saber, de part de la Sra. ministra, a veure si vertaderament s'ha cobrat. Perquè un dia al Butlletí Oficial, almenys, em sembla que va sortir un miler i més de persones que no havien pagat. Aleshores, aquesta era una de les preguntes que volia fer. Aleshores, si en conseqüència, són 4.000 persones i n'hi han només 3.000 que paguen, llavors, diguem que la Cambra de Comerç en sortirà minvada i, *a després*, permetem una injustícia: per què els uns han de pagar i els altres no? És per això que poso la pregunta, a veure com està tot això.

Pel que pertoca a l'actualització de les taxes, ja he dit el que pensava.

Una altra cosa sobre la qual el Sr. Dallerès, doncs, ha parlat, és clar és l'article 17, per exemple, sobre el personal eventual. És un article d'aquests de dos talls on, com ha dit, gràcia o no gràcia... augment real... hi ha una espècie d'oposició.

A després, també, insistir una miqueta sobre aquestes fórmules que a mi no m'agraden gaire, i ja sé que sempre s'han arribat a fer, les derogatòries. És a dir, es diu que amb aquesta llei queden derogades totes les normes anteriors en allò que la contradigui.

Vertaderament, jo això sí que no ho entenc. La Llei del pressupost és una Llei específica. Penso que és una Llei que en si ha de tenir prou força per tal que no hi hagi derogacions, fa un tot. Aleshores, si amb això, per exemple, s'entén que quan el Consell General va acceptar que al túnel d'Envalira s'hi dediqués 621 milions, i ara se'n dedica 641 milions, evidentment, encara una vegada més ho he de denunciar, i no ho puc tolerar.

Llavors, en resum, doncs, per tot l'exposat i per tot el que he agafat del discurs del Sr. Dallerès, votaré en el seu moment el retorn d'aquest pressupost. És a dir que és una oposició frontal.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt intervé el Sr. Vicenç Mateu. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, altre cop ens tornem a trobar en aquesta sala per debatre el Projecte de Llei del pressupost, amb una mica de retard -em permetran que els ho digui. Sabem que vostès han estat filant prim i, evidentment, aquest retard ens portarà els inconvenients i les molèsties que això comporta.

La primera reflexió que se'ns acut des d'IDN és que, des fa algun temps, cada any, els uns i els altres, estem repetint el mateix discurs. Un discurs que gira a l'entorn de la llei pressupostària. Discurs que se centra, bàsicament, en el capítol dels ingressos. Se'n parlava, ja, en el primer Govern, en la dècada dels anys 80 i, amb diferents variacions, sovint n'hem anat parlant. Podríem ara repetir el que ja s'ha dit tantes vegades quan vostès van arribar al Govern, per valentia pròpia, i per ruqueria nostra, vostès dient aleshores que de noves fonts d'ingressos no en calien.

Bé, el camí, doncs, s'ha anat fent. Ni que sigui de passada, creiem que val la pena constatar el fracàs de la seva ideologia lliberal en matèria de finançament públic i, altres vegades, ja hem manifestat que potser sí que calia, per construir el consens necessari per arribar als impostos, provar que el seu model, el model lliberal, no era suficient per afrontar el finançament del modern Estat andorrà, un cop eliminat el contraban.

Recordem breument quin era el seu model: disminuir la despesa. Vostès van accedir al Govern i la despesa no es va disminuir. Taxes per serveis: els cànon, les vinyetes, les marques, les residències passives i aquí

ja s'ha dit quins són els ingressos que això ens porta. Després, que si matriculacions de vaixells, els bingos, els casinos. La filosofia implícita venia a ser que no cal pagar, i si cal pagar, doncs, ja pagaran els de fora.

Aquest discurs tenia una caducitat, no hagués durat molt temps, però, aleshores, gràcies al boom del tabac, el seu plantejament s'ha pogut allargar. Paradoxalment, sense el fum del tabac s'haurien ofegat, i ha estat, precisament, el fum del tabac el que ha mantingut viu el seu discurs mentre aquest ha durat.

Els ho dèiem l'any passat, i els ho hem de continuar dient ara. Sra. ministra, ja no és vostè, i l'any passat tampoc, la que està fixant la política d'ingressos del seu Govern, i del Govern del país, sinó que, darrerament, són els xicots del GAR, del GRS i del Sr. Lopez Valdivielso que ens estan fixant la política d'ingressos.

Bé, com ja hem dit, possiblement calia passar per aquí, potser calia que la societat andorrana prengués consciència que no es pot anar més enllà. De fet a ningú li agrada pagar, i a nosaltres, evidentment, tampoc. De totes formes som en un nou escenari definit, esperem que així sigui, per l'acabament del contraban de tabac, i en aquest nou context, doncs, la Sra. ministra, que és una persona lúcida, llança una mena de globus sonda a la premsa afirmant, sobtadament, que si no es prenen mesures immediatament en uns pocs anys, tindrem 60.000 milions d'endeutament. Aquestes mesures serien la generalització d'una imposició indirecta, com altres forces d'aquesta Cambra havien manifestat.

Miri, de fet, nosaltres, encara que no fos per necessitat, creiem que seria bo que hi hagués una imposició generalitzada -després podríem discutir quina seria la més justa. I creiem que seria bo perquè, després d'haver eliminat indirectament una part dels ingressos de l'Estat, els derivats de les taxes del tabac i, en la mesura que el pressupost de l'Estat depèn en bona mesura d'aquests, caldria haver acompanyat, per ser creïbles davant d'Europa, doncs, les mesures antifrau amb els mecanismes que permetessin assegurar els ingressos de l'Estat per unes altres vies. No només per aquest punt, sinó perquè, segurament, hi hagués una imposició generalitzada, justa, i per ser justa hauria de ser moderada, i que afectés tots els sectors. Això permetria donar seguretat jurídica, i permetria que empreses de fora es volguessin radicar a Andorra, amb una base prou clara.

Fins aquí la situació actual, és a dir, bàsicament, que teníem raó quan els avisàvem. Vostès, tot i repetir allò que cal reduir la despesa, i que és veritat que cal reduir la despesa de funcionament, una reducció que una mica més us porta a reduir i a sacrificar serveis

importants, i que, potser, sortosament els portarà, -com nosaltres venim dient des de fa molt temps i alguns de vostès també deien abans d'oblidar-se'n-, a revisar la Llei de transferències. Doncs, després d'això, ens diuen, ara, que generalitzaran la imposició indirecta que, segons vostès, i contradient qualsevol manual bàsic d'economia, és la més justa.

Bé, fins aquí un àmbit de reflexió general. Ara passaria a l'anàlisi del pressupost concret. Quin pressupost ens presenten vostès? Vostès ens presenten un pressupost que tradueix..., que és l'eina de la seva política, tradueix la seva opció política? En un primer cop d'ull semblaria que no. Si ens hi fixem més de prop, segurament sí. Vostès presenten un pressupost que tradueix el que ja s'ha comentat aquí, la seva filosofia lliberal de "qui dia passa, any empeny".

Vostès no han presentat aquest pressupost d'eina política. Vostès han volgut presentar un pressupost com si diguéssim de filosofia d'hostal casolà. Un pressupost de model "tant tinc, tant gasto". Però, escoltin, tampoc ho han aconseguit això: 29.000 milions d'ingressos, 32.000 milions de despeses: és a dir, 3.000 milions de dèficit. És un mal camí, i no ens diguin ara que aquests 3.000 milions són perfectament assumibles quan en tots aquests últims anys ens han estat dient el contrari.

Saben tan bé com nosaltres que un petit país com el nostre, si vol garantir la seva independència i sobirania polítiques, necessita, també, ser econòmicament sobirà.

Una pregunta que ens fem: com pensen afrontar, vostès, aquest deute creixent. Com s'ho pensa fer la Sra. ministra per aconseguir aquests 60.000 milions que necessitem en pocs anys. Algunes possibles solucions ens han passat pel cap. Una seria posar la mà allà on no s'ha de posar. Suposem que vostès no faran això, encara que en puguin tenir la temptació. Una altra solució seria privatitzar, com ara en el cas de FEDA, tot i que aquest sembla que és un tema que millor no el muguem gaire, no fos el cas que hi hagués alguna esquerda.

Finalment, creiem que la solució ens la dóna el Congrés del Partit Lliberal recentment celebrat. Vostès ens diuen que la solució és la imaginació. És a dir, que tot es farà a base d'imaginació. Si fem un esforç d'imaginació, si busquem solucions imaginatives tot s'arreglarà. Miri, jo no porto molt temps en la política, però mirant els programes electorals hi han dos tòpics que surten sempre: un, el de les indústries no pol·luents, que sempre surt, i l'altre és l'esforç d'imaginació.

Bé, no sabem en què consistirà. Potser, en les monedes del Manual Digest, però no sabem si això ens donarà molts ingressos.

De moment, d'imaginació poca. I miri, com que sempre estem repetint la mateixa cosa, nosaltres sempre estem dient el mateix. Vostès també ens diuen sempre si fa o no fa el mateix, i això ja fa molts anys que ho fem; anem a fer un experiment: jo els vaig a parlar de com serà, seguint la seva filosofia, el seu pressupost de l'any vinent. Nosaltres anem a mirar més lluny, i fent un esforç d'imaginació com els que vostès s'autoimposen, els direm com serà el pressupost de l'any 2000 de filosofia "qui dia passa, any empeny".

Ingressos: 30.000 milions. D'aquests, 90% per a impostos indirectes, 10% ingressos *varis*. Alguns molt curiosos com, per exemple, aquests 3 milions de pessetes, que vostès pretenen recaptar per a efectes inútils i material de rebuig. Sra. ministra, si vostè aconsegueix 3 milions per a efectes inútils i material de rebuig, jo l'he de felicitar aquí públicament.

Pressupost de despeses: 35.000 milions, 50 % va al funcionament: 25% a salaris i 25 % a béns consumibles (papers, ordinadors -per immigració, que es veu que n'hi ha molts-, assessors), i després 50% d'inversió. D'aquests 50% d'inversió, 25% a transferències als comuns, perquè puguin anar pagant deute, i l'altre 25% per arreglar els giravolts que tenen influència política. Això dóna uns 5.000 milions de dèficit. Un consell imaginatiu és presentar els comptes en euros. Sra. ministra, d'aquesta manera, el dèficit només serà d'uns 30 milions d'euros.

Miri, i per acabar, fins fa poc ens deien que no calien impostos, i ara resulta que ja calen els impostos. Han passat de dir que no calien a admetre la seva necessitat. Però de moment només en parlen, no veiem pas que els posin. Jo tranquil·litzaria el company Simó, no crec pas que vostès posin els impostos. L'any que ve tornarem a estar aquí, estarem a prop d'acabar la legislatura, tindrem un ull posat a la campanya electoral i potser, vostès, diran que els impostos els posin des del fòrum o des del partit socialdemòcrata.

Mirin, continuen sense afrontar els problemes preocupats que no se'ls desvertebri la majoria o que no es vertebrí l'oposició, o tot alhora. Vagin provant de fer esforços d'imaginació, tinguin un bon encert, però nosaltres no els votarem pas a favor del pressupost.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies, Sr. síndic.

Té raó el company Vicenç Mateu que periòdicament anem repetint la mateixa cantarella. Tant és així, que el dia 13 de novembre de l'any passat, aquí en aquesta sala, en el debat de totalitat del pressupost per a l'any que ara s'acaba -1998- l'aleshores president del Grup Liberal, Antoni Martí, -tot i que avui en una anterior intervenció, parlant de la política ramadera, m'ha semblat que tornava a exercir de president de Grup-, però bé, en tot cas, aleshores era president i avui no ho és oficialment, doncs, defensava un pressupost que pretenia tenir com a característiques principals i citaré: "...un important augment de la inversió pública i el manteniment d'un equilibri pressupostari, que permetria -així ho afirmava el conseller Martí- no augmentar el dèficit públic".

I no content amb això, ens deia, també, que aquell pressupost havia de permetre durant l'any que ara s'acaba, mantenir "...la nostra independència econòmica".

No sé si fa tres setmanes, el dia 18 de novembre, el Sr. Martí va tornar a llegir aquest discurs, abans de rebre aquí mateix, al Cap de Casa, la delegació de la Comissió Europea que venia a escoltar la rendició, sense condicions, dels lliberals.

El Diari Oficial del Consell General d'aquella mateixa sessió, del 13 de novembre de 1997 -és el diari 9/97, pàgina 21 i següents, per qui tingui la paciència d'anar-lo a mirar- recull també unes manifestacions del cap de Govern en les quals, assegurava que el seu pressupost d'ingressos, estem parlant del de l'any passat, era "molt raonable" i ens deia també que "...el pressupost s'aguanta i això la liquidació ho dirà, en tot cas".

No tenim encara la liquidació, però les darreres dades que tenim des de l'oposició ens permeten afirmar que a final d'any, d'aquí a vint dies, doncs, mancaran als comptes públics més de 7.000 milions de pessetes d'ingressos únicament per la davallada de les taxes del tabac.

Això voldrà dir que la liquidació del pressupost 1998 confirma el que vam denunciar l'any passat en el debat de totalitat, és a dir, la perillosa dependència dels ingressos públics de les importacions de tabac.

I la liquidació de final d'enguany serà encara més preocupant, si tenim en compte que els ingressos

tradicionals no compensen pas la pèrdua derivada de la davallada del 70% de les taxes derivades del tabac.

A primers de novembre d'aquest any, els ingressos globals de la duana eren un 30% inferiors als de l'any 1997 en el mateix període gener-octubre.

Si ho mirem per capítols, ens adonem que els ingressos per carburants han augmentat un 10%, i els de les altres mercaderies només augmenten un 8,4%.

Concretament pel que fa al tabac, el dia primer de novembre de 1997 s'havien recaptat gairebé 11.000 milions de pessetes, mentre que el dia primer de novembre de 1998 se n'havien recaptat 3.216 milions de pessetes. La diferència en menys és, doncs, de 7.719 milions de pessetes.

El desequilibri pressupostari amagat que denunciàvem en examinar els pressupostos del 98 ha saltat ara a la llum sense disfresses.

L'augment artificial dels ingressos pressupostaris pel 98, que es recolzava en les aportacions extraordinàries de FEDA i STA, d'una banda, i en la temerària pretensió de continuïtat en el ritme d'importacions de tabac, en un moment que ja havia esclatat obertament i públicament el conflicte amb la Unió Europea, ha portat les finances públiques a un cul de sac, menys ingressos, més dèficit, cap previsió legislativa d'un nou marc tributari.

Ha desaparegut, també, el maquillatge que pretenia amagar l'absència d'una seriosa política inversora, volent fer passar com a nova inversió pública el pagament a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, d'una inversió ja feta i en ple funcionament, com era l'hospital, o bé intentant fer entrar en l'àmbit de la inversió pública del Govern Lliberal el que estaven invertint els comuns.

L'exercici pressupostari de 1998 s'acaba sota el signe del fracàs de la política de finances públiques de la majoria lliberal.

El projecte de pressupost per al 1999 no aporta cap novetat que ens permeti veure una espurna de confiança en la gestió de la majoria.

És un pressupost doblement desequilibrat.

Desequilibrat perquè presenta un dèficit de caixa de 3.125 milions de pessetes, sobre un pressupost global de 31.641 milions de pessetes. Desequilibrat perquè no soluciona, sinó que consolida i agreuja, la preocupant dependència pel que fa als ingressos, de les taxes d'importació de mercaderies i de l'IMI.

La memòria del pressupost ens diu -pàgina 3- que "...el pressupost de 1999 implica ... l'obligatorietat de l'Administració de desenvolupar noves fonts impositives que permetin un creixement ordenat i

constant del sector públic, sense estar supeditats a les oscil·lacions volàtils del mercat...".

"Oscil·lacions volàtils del mercat...!"

Que ben escrit, que ben dit!

Quina llàstima que hagin trigat tres anys a adonar-se que fonamentar els ingressos públics en el frau a la Unió Europea -que d'això es tractava i no pas de cap oscil·lació volàtil- portaria males conseqüències.

Desenvolupar noves fonts impositives. Ja ho han demanat aquí els companys de l'oposició que m'han precedit en la intervenció. Quan? Com?

No hi ha cap explicació en la memòria. Ni tan sols no hi ha cap referència volàtil com les que el cap de Govern ens havia lliurat el dia 13 de novembre de 1997, quan parlava de, -i els citaré: "...la diversificació de les taxes... que vindran realitzades amb la presentació d'una llei sobre el tribut de transmissions oneroses de béns immobles... la propietat intel·lectual i artística, que està enllestida, (estava parlant de l'any passat) que estarà pràcticament tramesa -ens falta pocs dies per acabar-la de corregir-, només..., la de societats tipus C, i la Llei general del joc.

Totes aquestes mesures, i algunes altres que encara podrien ser acabades dins aquesta sessió, (sessió de la tardor 97) podran ser presentades perquè puguin ser debatudes i, sobretot, perquè puguin ser estudiades en el període de vacances de gener i febrer, i portar-se a debat el més de març.

Per tant, alguns d'aquests ingressos podran figurar a la realitat sense que puguin figurar en els pressupostos ara mateix."

Aquestes foren les manifestacions del Sr. cap de Govern ara fa un any.

S'acabà aquell període de sessions. Passaren els mesos de gener i febrer d'enguany -en els quals nosaltres no vam pas fer vacances- i s'acabarà l'any d'aquí a 20 dies sense que cap d'aquelles promeses hagi esdevingut, no ja realitat legislativa, sinó tan sols projecte de llei entrat a tràmit al Consell General.

Per tant, cap d'aquells ingressos no ha figurat en la realitat dels comptes públics del 1998 ni, pel camí que porten, no figuraran tampoc en els del 1999, que continuaran així supeditats a les oscil·lacions volàtils dels discursos del Govern lliberal.

Oscil·lacions que us porten ara a pretendre en la pàgina 4 de la memòria que "...en els 2 propers anys es posi en funcionament l'impost sobre les transmissions patrimonials..." (aquell que ja teníeu a punt de fer votar a la vostra majoria el mes de març

de 1998) "...l'impost sobre les plusvàlues i l'impost general indirecte".

Però és que resulta que 4 pàgines després -ara som a la pàgina 7 de la memòria- les oscil·lacions de la vostra volàtil ploma redactora ens fan rodar el cap. Allí on es parlava de desenvolupament "...en els 2 propers anys..." resulta que "...si bé el pressupost que es presenta no incorpora cap nova font d'ingressos, en el transcurs de l'any 1999 s'aplicaran unes noves figures tributàries de caràcter indirecte, que garantirán a l'Estat el volum d'ingressos per al seu funcionament normal".

I seguint llegint ens adonem que s'està parlant de les mateixes figures tributàries -l'impost sobre les plusvàlues- a les quals s'havia fet volàtil referència tres pàgines abans per a situar-les en l'horitzó del 2001.

Tanta volatilitat oscil·ladora ens produeix pampallugues als ulls.

Però malgrat les pampallugues hem pogut esbrinar que aquest pressupost és també desvertebrador.

Desvertebrador institucionalment perquè es comet contra l'estructura de l'estat de dret democràtic i social que és constitucionalment Andorra, en introduir uns articles -el 3.4 i el 5.3- en la Llei del pressupost, que vénen a vulnerar la Llei general de les finances públiques i el principi de separació del poder legislatiu i l'executiu. S'hi ha referit el conseller Josep Dallerès, i també s'hi ha referit el conseller Simó Duró.

Desvertebrador socialment en la mesura que les xifres que presenta quant a polítiques socials no van pas adreçades a aconseguir una societat més solidària, sinó a consolidar la fractura social entre els que cada dia tenen més, i els que cada dia veuen retallades les seves prestacions, les seves subvencions i els seus drets socials.

Aquest és, en definitiva, el pressupost d'aquells que prediquen la prudència a l'hora d'assumir el seus compromisos socials. És el pressupost dels que no tenen cap pressa per signar ni, encara menys, per aplicar la Carta social europea.

I aquest pressupost és, també, desvertebrador econòmicament.

És desvertebrador perquè la memòria reconeix que el model liberal andorrà de finances públiques, basades en els ingressos derivats d'activitats fraudulentament "haurà de ser reformat", però no aporta cap mesura concreta de reforma.

Ens diuen que és "...el pressupost de la transició...". No ens han aclarit cap a on. Probablement encara ho estiguin rumiant.

Això sí, els andorrans poden dormir tranquils, la memòria afirma de manera contundent que "el Govern ha previst que, per aquest any 1999, es produirà un creixement de l'economia andorrana en la línia de les nostres economies més properes, i amb el manteniment de la inflació".

És a dir que, com sempre, anirem fent, perquè els espanyols i els francesos continuaran venint a comprar, a esquiar i a banyar-se a Caldea.

I que per molts anys ho puguin fer!

En tot cas el pressupost, eina essencial de la política econòmica de l'Estat, no presenta cap proposta d'incentivació econòmica. Ho deixa tot, com acabem de veure, a la inducció que vingui de l'exterior.

El vostre pressupost no treu, doncs, les lliçons del que defineix com les "oscil·lacions volàtils del mercat", ni tampoc vol reconèixer les transcendents conseqüències que ha tingut per a la sobirania andorrana, el que qualifica com a "anomenada crisi del tabac".

Esperar i confiar que la creació de riquesa i la incentivació de l'economia interior ens vinguin donades, únicament, per la bona salut de les economies veïnes, és persistir en l'error de mantenir una economia especulativa en lloc d'assentar les bases d'una economia productiva i de serveis.

El frau del contraban de tabac es vol substituir ara amb la nova embranzida de l'especulació immobiliària, clarament induïda des de l'exterior per la necessitat que tenen les divises opaques fiscalment de trobar una sortida abans de la implantació de l'euro en els països veïns.

Encara no hem sortit del foc, i ja ens voleu abocar a unes altres brases de confrontació amb la Unió Europea.

La vostra política no construeix sinó que afebleix i malmet la iniciativa de la societat civil andorrana. Aquest pressupost no reforçarà la credibilitat d'Andorra a Brussel·les.

Per aquests motius refusem la globalitat del vostre pressupost i no hi votarem a favor.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern vol intervenir ara o al final?

Al final? Doncs, passo la paraula al Grup Lliberal, Sr. Francesc Mora teniu la paraula.

M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies, Sr. síndic.

El Projecte de pressupost pel 99 que avui debatem en aquesta Cambra està orientat, igual que el dels anys

anterior, en la contenció, el rigor de la despesa, en el manteniment de l'estat del benestar, i en el creixement de l'economia. Uns objectius pressupostaris que l'any anterior, segons els partits de l'oposició eren de ciència ficció, on els números cantaven i eren sense perspectiva. I aquest any es torna a repetir en aquest pressupost.

Els fets han demostrat que el pressupost que va defensar el Grup Lliberal era un bon pressupost. Hi han algunes xifres que moltes vegades es queden en afirmacions a l'aire. Hi ha hagut un ritme creixent de creació d'ocupació, un ritme creixent de matriculacions de vehicles, obertura de nous locals comercials, increment d'importacions de les mercaderies -a l'entorn d'un 10%-, un índex de preu al consum estable -al voltant del 2%. Indicadors econòmics que demostren la bona situació del país, de les polítiques econòmiques i per tant, la predicció que era un bon pressupost s'ha acomplert.

També creiem que el projecte de pressupost per al 99 és el millor pressupost per al país. I, també, hem dit, com s'ha dit ja diferents vegades, que és un pressupost de transició.

Les previsions econòmiques dels països del nostre entorn influeixen directament en l'economia andorrana i marquen una tendència de creixement econòmic d'Andorra. Aquests creixements de l'entorn, del voltant del 2,4% del PIB, influiran directament i essencialment en l'economia andorrana. Per tant, Andorra s'enfronta el proper any a un entorn favorable, que ha de servir-nos per iniciar tota una sèrie de processos de reforma que s'han anat ajornant, i que necessita el país. Uns canvis estructurals que ha de viure Andorra en els propers anys i que giren al voltant de tres fets: el primer per l'establiment de la política fiscal del país; el segon per la necessitat de trobar l'encaix d'Andorra en aquest procés global, econòmic i institucional que impera en el món i en particular, en el nostre entorn més proper; i el tercer per la necessitat d'establir i millorar els procediments de control i d'eficàcia de la despesa pública en totes les administracions públiques. I qualifiquem el pressupost de transició, perquè en el decurs de l'any 1999 hem de donar solució a aquests tres punts per corregir el desequilibri que es produirà, si no som capaços de fer-ho, en les finances públiques i en l'economia andorrana.

Així, el dèficit de 3.125 milions que presenta el Projecte de pressupost pel 1999 és conseqüència de dos factors: per una banda, la disminució dels ingressos de les taxes al consum; i per l'altra l'important esforç en inversió pública que *creguem* que ha de seguir realitzant l'Estat per mantenir el nivell de benestar i per millorar la competitivitat de

la nostra economia. Però, també s'ha d'indicar que si bé el dèficit que presenta el Projecte de pressupost per al 1999 és un indicador de la necessitat que tenim de reestructurar les fonts de finançament de l'estat, les previsions financeres indiquen que és un dèficit controlat i que no representarà un augment de l'endeutament de l'Estat gràcies a la contenció de la despesa i a la tresoreria de l'Estat.

No podem tampoc obviar, en aquests propers anys, els canvis que s'estan produint en el nostre entorn en tot el procés d'unificació europea, de la plena activitat ja en el 99 de l'euro, com a moneda única, la liberalització dels mercats, les coordinacions de polítiques econòmiques i fiscals de la Unió Europea que influeixen directament a Andorra, i impliquen la necessitat de trobar un camí que garanteixi la nostra sobirania i competitivitat dels sectors econòmics del país.

Andorrà té una potent economia del comerç i dels serveis turístics, que genera més del 80% del seu producte interior brut. A nivell de país té una gran activitat substancial que requereix grans inversions en infraestructures públiques i privades.

L'activitat turística és fonamental. Actua com a sinergia dels nostres sectors econòmics, per la qual cosa l'Estat destina, en el proper pressupost, 1.065 milions de pessetes, un 3,3% del total del pressupost a promoció turística. Però també requereix per part del sector privat constants i grans inversions per satisfer una demanda cada cop més exigent.

Des del 96 fins ara, s'ha anat invertint quantitats importants en la promoció turística, com he dit, 1065 milions aquest any. És per això que no voler quedar i no poder quedar fora d'aquest espai europeu, d'on prové la nostra riquesa, fa que hem de ser valents a l'hora de prendre decisions, i treballar amb transparència i eficàcia, i afavorir les variables que ens permetin cada cop ser més competitius.

El Projecte de pressupost per al 99 torna a incidir, com els dels exercicis 96, 97 i 98, potser d'una manera més decisiva per la situació del moment, en la contenció de la despesa de funcionament que tan sols augmenta un 1% i en el control de la despesa pública en general.

La política pressupostària del Grup Lliberal ha demostrat des del 96, quan vàrem presentar el primer pressupost, que s'ha de ser rigorós en el control de la despesa pública. Un rigor que s'ha de fer extensiu a totes les institucions i organismes del sector públic. Un control que no tan sols hem de dirigir a la destinació de la despesa i al complement de la legalitat, sinó també a l'eficiència de la despesa. S'ha d'actuar amb racionalitat, i tenint en compte el

caràcter rígid de la despesa pública, es requereixen molts esforços per a la seva contenció.

En aquest sentit, des del Grup Lliberal, impulsarem, en el transcurs del 99, la creació del Tribunal de Comptes com a òrgan independent perquè rendeixi comptes davant del Consell, de totes les despeses públiques de l'Administració: Govern, comuns, parapúbliques i societats públiques. Aquest Tribunal de Comptes ens ha de permetre ser més rigorosos en el control i en la destinació de la despesa pública, així com garantir d'una forma més precisa el control de legalitat, el d'oportunitat econòmica, el control financer, l'eficàcia, el control polític, que fixa la Llei general de les finances públiques.

Tampoc no podem oblidar el mandat que es fixa en la disposició transitòria de la Llei qualificada de transferències als comuns, en el sentit de revisar el sistema de transferències que efectua l'Administració central cap a les administracions locals, així com la necessària formulació d'una llei que permeti dotar d'un marc legal i de funcionament, els drets i les obligacions dels comuns, així com de les societats públiques on intervenen.

Des del Consell General no podem deixar de banda aquestes obligacions, igual que està passant amb la disposició transitòria a la qual he fet referència, de la Llei general de les finances públiques, que fixa l'obligatorietat dels comuns en un termini de 12 mesos, que ja s'ha complert amb escriu d'adaptar llurs ordenaments per garantir les funcions de control previstos en aquella Llei.

Però també voldria donar un missatge a les administracions comunals, un missatge que ja ha tramès en els seus informes la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

Moltes vegades no s'entén el paper de l'Estat. No s'ha de veure aquesta necessària regulació de les finances públiques com una disminució de l'autogovern dels comuns, ni com una disminució de la seva capacitat econòmica que els garanteix la Constitució, sinó com una forma de garantir el seu normal funcionament que, no ho oblidem, ha d'estar sotmesa a la llei. Aquesta modificació ens permetrà establir els procediments de control, de fiscalització dels pressupostos comunals, millorar la transparència enfront dels ciutadans i, al mateix temps, dotar-se de les garanties legals necessàries per cobrir els seus recursos fiscals que avui dia no els tenen, així com per trobar i millorar els mecanismes d'harmonització, optimització, racionalització de la recaptació tributària, tant de l'Estat com dels comuns, a través de les mesures legislatives. Mesures encaminades a la gestió única, buscant el que, en definitiva, serà millor per al país i per als ciutadans.

La inversió global efectuada entre el 96 i el 98 pel Govern arriba gairebé als 40.000 milions, dels quals el Govern ha invertit directament 21.800 milions de pessetes, i n'ha transferit 18.000 milions als comuns i altres organismes per inversió.

Tornant al Projecte de pressupost, la despesa per al 99 -despesa pública- arriba a la xifra de 31.895, on podem destacar -com he dit abans- el control fins a l'1% de la despesa de funcionament. Però mantenint el que nosaltres considerem prioritari, i que és el gran esforç inversor que arriba en aquest any a 15.800 milions de pessetes, 10.000 d'inversió real, és a dir, el que efectua el Govern, i que augmenta un 10% respecte a l'exercici anterior, i les 5.800 que es transfereixen a les administracions dels comuns.

El Grup Lliberal conjuntament amb el Govern ha cregut convenient, tot i la xifra de dèficit de 3.125, seguir amb aquest fort ritme d'inversió perquè actuï com una variable, en el més, en el manteniment del ritme de creixement de l'economia, i per modernitzar les infraestructures del país.

Tot i així, el Projecte de pressupost no incorpora una sèrie de projectes que es poden analitzar en el futur però que s'hauran d'analitzar. Estan pressupostades partides per estudiar la viabilitat dels projectes que considerem que són necessaris per la modernització del país, com per exemple: l'aeroport, o temes de medi ambient, com el forn incinerador.

Així doncs, les prioritats pressupostàries per al 99 es dirigeixen a millorar les infraestructures de transport terrestre, una dotació de 4.840 milions de pessetes, que fan incidència en l'eliminació de punts negres; 580 milions en infraestructures hidràuliques i canalització de rius; 1.150 milions en espais per a l'educació andorrana, dels quals 879 es destinen a escoles d'Encamp, la Massana i la Margineda. Entre l'any 1996 i 1998 el Govern lliberal ha invertit un total de 2.000 milions en infraestructures escolars. Així mateix, en el pressupost del 1999 es presenta també la voluntat del Grup Lliberal de conservar i millorar el medi ambient, dotant una quantitat de 1.242 milions amb l'important esforç en la construcció de depuradores, col·lectors amb una dotació de 811 milions, amb la gestió de residus 212 milions, que demostren la preocupació pel manteniment del medi ambient en la mateixa línia que els altres països del nostre entorn i que, a més a més, considerem que s'han de potenciar com un dels actius del país. També s'ha de fer palès l'esforç del Govern en les inversions en l'àrea de l'educació, on es destinen, aquest any, una quantitat de 5.157 milions, és a dir, un 16% del pressupost total. A més de les inversions indicades anteriorment, es destinen 3.592 a ensenyança maternal obligatòria i batxillerat, i 350 milions a ensenyaments especialitzats. Cal

mencionar que l'educació ha tingut en els últims 4 anys 17.000 milions de pessetes de recursos: entre el 1996 i el 1999 17.000 milions.

Un altre capítol important que es desprèn dels pressupostos és el de la sanitat pública, on es destinen 2.000 milions per finançar el SAAS, que servirà per garantir l'atenció primària a cada parròquia, per als programes de prevenció i integració en els camps de la infància, de la família, de la vellesa, dels discapacitats i de la joventut, i per a la promoció educativa a través de les beques, per al dret de gaudir de l'educació.

El Grup Lliberal ha demostrat amb escreix, en els quatre anys que tenim la responsabilitat de governar, la ferma voluntat de garantir i preservar els bons nivells de qualitat de la sanitat andorrana i dels nivells de benestar aconseguits per la nostra societat, i per millorar-la allà on faci falta. Així mateix, per continuar gaudint de l'alt nivell de seguretat de què avui en dia gaudim, i que és un dels nostres actius preats, igual que la sanitat o igual que els altres capítols que he anat esmenant, en aquest capítol s'hi destinen un total de 1.831 milions de pessetes.

Tot això ens porta a veure que encara que siguem un país petit, tenim les mateixes necessitats que qualsevol altre, unes necessitats que hem de poder cobrir; però perquè sense els ingressos necessaris per pagar l'educació dels nostres fills, la nostra sanitat o les carreteres, hem de fer que Andorra sigui un país capdavanter, i millorarem la nostra competitivitat igual que ho fan els països del nostre entorn.

No cal oblidar i no podem oblidar que per a la nostra evolució històrica, social i política el nivell del sector públic a Andorra no ha necessitat, fins a aquests moments, una dimensió excessivament elevada, i que amb els ingressos públics que existeixen actualment s'ha pogut solucionar la majoria de les nostres necessitats. La política fiscal andorrana s'ha caracteritzat per l'aplicació dels impostos necessaris per cobrir la seva despesa pública. I tot i que ja havíem apuntat en exercicis anteriors la necessitat d'un desenvolupament impositiu, al nostre parer, la pressa demostrada pels grups de l'oposició en implantar un sistema financer més ampli, no s'ajustava a la realitat. A títol d'exemple, i amb les reserves comparatives que s'hi puguin efectuar, l'Estat andorrà compleix amb escreix tots els requisits d'inflació, d'endeutament, de dèficit públic que fixen els pactes d'estabilitat dels criteris de Maastricht. Una situació que ha estat assolida amb una càrrega tributària moderada.

No obstant això, això no significa que no s'hagi de realitzar una reforma fiscal. La recent crisi del tabac ens ha demostrat que l'actual estructura d'ingressos

de l'Estat, supeditats al comerç de determinats productes, és una estructura molt feble i que no dona garanties suficients per finançar les obligacions de l'Estat.

Així, creiem des del Grup Lliberal que ha arribat el moment de dotar el sistema públic andorrà d'uns mecanismes de finançament que garanteixin les necessitats de finançament del sector públic. Uns mecanismes que *passen*, sense cap dubte, per la implantació d'un sistema fiscal que aposta per la imposició indirecta que recau sobre el consum, seguint les tendències que s'imposen en la majoria d'estats més desenvolupats a nivell fiscal.

Aquesta reforma tributària va començar el 1996 amb l'aprovació de la Llei general d'ordenament tributari, on s'estableixen i es defineixen els principis bàsics del sistema fiscal andorrà, i que ha de servir de base pel pròxim desenvolupament fiscal tributari, que *passa* de forma inevitable *per* noves figures impositives.

I ja en el pressupost del 1998 s'indicava la reforma de l'impost de mercaderies indirecte per adequar-lo a l'esperit de l'acord entre Andorra i la Comunitat Europea, on s'especifica la imposició que ha de recaure sobre la producció interna andorrana, perquè no es produeixin diferències entre els productes que estan dins de l'acord, que en els països europeus suporten una imposició. Després de realitzar un estudi d'aquesta reforma, hem arribat a la conclusió que és necessari anar més lluny i desenvolupar l'impost general indirecte sobre el consum que gravi, no tan sols, la importació de béns i la producció, tal com la fixa la Llei de l'IMI, sinó que també gravi el consum en el lliurament de béns i de serveis.

El desenvolupament impositiu indirecte, entenem que no finalitza en un impost general indirecte, tal com s'ha comentat anteriorment, sinó que es fa extensiu a les transaccions patrimonials, als actes jurídics documentats, als impostos especials sobre el consum de determinats béns i a les contribucions especials com les ecotaxes, taxes ecològiques que agreugen la utilització de serveis que comporten una degradació o uns costos de manteniment del medi ambient.

He de dir que no és fàcil per a un polític parlar d'impostos, i menys d'aplicar-los. Però hem de ser conscients que l'Estat necessita uns recursos imprescindibles per mantenir totes aquelles fites de l'estat del benestar que hem aconseguit, una educació gratuïta, uns nivells de sanitat molt bons, una seguretat ciutadana envejable per a la resta dels països, la possibilitat de què hem gaudit tots els ciutadans de poder treballar en el nostre país -cosa que no poden dir en molts dels països del nostre entorn- on les xifres d'atur són elevades, o la

possibilitat que hem tingut per desenvolupar lliurement els nostres negocis.

El Grup Lliberal creu que la imposició directa que propugna el nostre model tributari és molt moderada, i més que suficient per cobrir les necessitats de l'Estat. Andorra ha de ser conscient que l'èxit de la seva evolució futura *passa* de forma necessària *per* una pausada i intensa internacionalització, tant de la seva economia com de la situació política, utilitzant, per tal d'aconseguir-ho, tots aquells elements que el sector públic tingui al seu abast, per tal d'assolir aquest objectiu entre els quals, no hi ha cap dubte, hi ha la reforma de la via impositiva.

Tan sols manifestar que la voluntat del Grup Lliberal és trobar una solució per permetre a Andorra un desenvolupament econòmic ordenat de la seva economia, i un apropament a Europa, així com la seva acceptació i reconeixement en els seus termes de menció, característiques reals i justes.

En definitiva, i per acabar, creiem que el Projecte de pressupost pel 1999, que avui es debat, inicia aquest procés de reorientació del país, i reflecteix plenament l'expressió de la política econòmica i social del Grup Lliberal. Per tant, donem suport a la seva aprovació i rebutjarem les esmenes a la totalitat presentades.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, gràcies. El Govern té la paraula, Sr. cap de Govern?

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies, Sr. síndic.

Faré referència a alguns dels punts destacats pels membres de l'oposició, tot dient que l'explicació que ha donat sobre el pressupost, entrant molt en detall, el conseller Sr. Francesc Mora, lògicament està totalment compartida pel Govern, per haver-hi treballat conjuntament amb el Grup Lliberal. Sobre el que repetidament, amb el Sr. Josep Dallerès polemitzem en aquesta sala, i sembla que estem condemnats a seguir-ho fent, almenys bastant temps encara, és sobre el respecte a la Llei de finances... El Sr. Dallerès és una persona amb un gran escrúpol sobre el respecte a les lleis, jo també -per la meua professió, també- però jo li he de dir, que el respecte a les lleis es fa respectant-les, aplicant-les o modificant-les quan faci falta, sigui per la *pròpia* llei, sigui per lleis posteriors d'igual rang. Ho hem dit altres vegades que la Llei del pressupost té el mateix rang que la Llei de finances. En aquest cas, i el que sí

que hem afegit aquest any és la possibilitat que el Govern pugui utilitzar un 1% de la capacitat real d'inversió, que són 90 milions de pessetes -és a dir, de 9.000 milions un 1%, la capacitat d'inversió del Govern, només d'inversió, no del pressupost en general- per evitar quelcom que jo sí que considero que no és el més adequat, que és que dins del Parlament, quan es produeixen casos d'urgències o d'imprevisions -també d'imprevisions, en tots els governs n'hi ha hagut des que existeix el govern en aquesta casa, i des que existeix aquí... i abans també, però abans no hi havia Llei de finances, és veritat, quan no hi havia govern, doncs, i potser, segurament, no era la mateixa que en els anys 80 i 70... En tot cas, el que sí que vull dir és que les imprevisions que s'hagin pogut produir, o les necessitats decidides per projectes que apareixen i que poden ser realitzats abans del previst, o per mancances amb els càlculs, en alguns casos d'adjudicacions per preus, etc., porten molt sovint aquí, al Parlament, a discutir projectes de llei de crèdits extraordinaris per quantitats, realment, mínimes.

Per això hem pensat que seria prudent, com passa en molts parlaments del món, que existís una mena de delegació legislativa com la que es fa en altres països del nostre entorn, i que permet que el Govern pugui disposar d'uns fons prudents, en aquest cas, més que en els països del nostre entorn, per tal de no haver de portar al Parlament, cada cop que s'hagi de discutir una llei, amb el benentès que qualsevol projecte que s'hagi de portar a terme, o pagament que s'hagi de fer amb ús d'aquelles quantitats, té tota la facultat, com és natural, el Consell General, el Parlament, de rebre explicacions, de demanar-les, de portar-les als ministres, a la corresponent comissió legislativa. Jo crec que així s'ha fet, i així se seguirà fent, per evitar que a l'hora de repassar el Butlletí del Consell General i l'ordre del dia al Diari, resulti que la major part de les feines que sembla que fa aquest Consell General siguin induïdes per culpa nostra, -és clar, per culpa del Govern-, i de fer-li votar lleis de crèdits extraordinaris, quan em sembla que la missió d'aquest parlament és molt més alta que aquesta. Vostè ha parlat dels grans titulars de premsa, en fi, tots hi juguen amb això. N'hi ha qui últimament hi juguen bastant també, i també ens ha parlat d'emorrallar la televisió. En fi, jo crec que no estem emmorrallant ningú, ni crec que ho pugui dir. Potser sí que es podria queixar l'AND pel temps de participació de l'AND en els informatius de la televisió andorrana que és la meitat del de Nova Democràcia i del Grup Lliberal, amb clara diferència sobre la representació que a vostès els correspon per la voluntat dels electors. La causa no és atribuïble, com van dir molt clarament els responsables de la

Televisió Andorrana, als seus periodistes. A ells és atribuïble el que sigui, no?, l'activitat de cada un, etc. Però, en fi, aquest és un detall que podria donar lloc a un debat que, potser, ho farem amb la Llei de l'ORTA, el dia que es presenti.

Quant a l'explicació, doncs, molt més humorística que ha fet el Sr. Vicenç Mateu -com és habitual en ell, un humor molt positiu, tanmateix- vull extreure una cosa que val a per tots els membres de l'oposició. N'ha parlat, també, el Sr. Simó Duró, és el tema dels impostos directes o indirectes. El que és clar és que a Andorra... no és pot dir que Andorra funcioni o hagi funcionat sobre el frau i activitats fraudulentas, o vulgui continuar funcionant així. Si hem de parlar d'això, n'hem de parlar des de fa molts anys que Andorra ha funcionat amb activitats fraudulentas, és a dir, aquesta etiqueta no ens la poden posar als lliberals, que fa quatre anys que som aquí, només, -encara que sembli molt per a alguns de vostès, no ho és tant, són quatre anys! Abans n'hi havia uns altres, i més abans n'hi havia uns altres. Però en fi, per a tothom, el pressupost de l'Estat sempre es basava, de manera molt important, amb l'impost de mercaderies indirectes. Una precisió a fer és que l'impost de mercaderies indirectes no afecta solament, i no està pagat solament pel comerç -entès com el comerç de compravenda que és molt important a Andorra-, també hi ha una part molt important d'aquest impost de mercaderies indirectes que correspon, precisament, a les inversions, és a dir, a tot el que es fa en construcció de tota mena, no solament de construcció privada sinó també de construcció pública. Tinc entès que és quasi la meitat. És a dir, que participen en l'IMI tant els materials de construcció com tots els temes de compra d'equipaments, que és el que es ven, el que es ven sobretot als nostres visitants. Però com a idea general jo continuo mantenint -els lliberals continuem mantenint-, que un país que rep com a mínim 10 milions de visitants l'any, i que té 65.000 habitants, i que està equipat amb unes infraestructures que no corresponen gens a 65.000 habitants, sinó més aviat als 65.000 més als 10 milions de visitants que té cada any, té tot el dret i fa el mateix que fan, com per exemple, les grans estacions d'esquí o els grans centres d'estiu, d'aplicar els impostos. Quins d'ells? Els impostos sobre el consum perquè, naturalment, els impostos directes no els podem aplicar a persones que vénen a passar un cap de setmana aquí -seria quasi obvi dir-ho. En canvi, sí que es poden aplicar impostos directes als que vivim a Andorra, a tots. Però també es poden aplicar impostos indirectes al consum que també el paguem nosaltres, però també el paguen els que ens visiten. Això és absolutament legítim i ho podem defensar. Per què? Perquè estem oferint a aquestes

persones, a tots els nostres visitants -i per molts anys seguirem fent-ho així i millorant-ho en tots els governs i tots els comuns, a aquests, als d'abans i als de després- una millor acollida al país, una acollida que els permeti utilitzar una sèrie d'infraestructures que valen diners, i que no són necessàries per a 65.000 habitants, que són sobredimensionades totes elles. Per això, és molt lògic i molt legítim continuar pensant que s'ha de procurar que la figura impositiva de l'impost indirecte sigui la base principal dels ingressos de l'Estat, tot i que també n'hi han alguns de directes, això està clar. Nosaltres, com a mínim, pensem així. El Grup Lliberal dóna suport a aquesta idea, i així pensem tirar endavant els projectes de llei. Que sí que fa un any que podien estar fets, és veritat, podien estar acabats alguns d'ells fa un any i més i tot; tampoc se n'havia fet cap abans. Jo recordo que aquí el cap de Govern anterior va haver de plegar de la seva feina -l'última vegada- entre altres motius perquè, en fi, semblava que no arribava a aconseguir que la majoria, llavors, d'aquest costat de 15 consellers li donés suport per algunes d'aquestes iniciatives que ara s'hauran de fer.

Ha passat molt temps, és veritat, ha passat molt temps lamentablement, però jo crec que som perfectament a temps de fer-ho. Estem encara a la meitat de la nostra legislatura que va començar al febrer-abril de 1997 i, per tant, jo els ho asseguro. És clar que els he de demanar que em donin temps, però me l'hauran de donar perquè els nostres companys lliberals així ho volen. Si em donen aquest suport per fer-ho, perquè puguem tenir un termini adequat, l'any que ve tant com es pugui, -potser no parlaré tant com a vegades, no permetré que pugui parlar massa com alguna vegada, que se m'escapa de ser més optimista del que sóc... perquè els mecanismes per portar lleis a l'elaboració són a vegades més lents del que jo mateix voldria i del que els ministres voldrien: acabar una llei de manera que pugui ser aprovada per la majoria, i que sigui una llei bona, no és tan fàcil com a vegades voldríem tots plegats, la mateixa majoria lliberal, i jo mateix. Per tant, no cometré la imprudència de dir-los: "tranquils, que d'aquí un any això estarà fet". Tampoc em creurien i tampoc els vull convèncer, no és aquesta la qüestió, segur que no em creurien perquè així ho han demostrat. El que passa és que, en fi, nosaltres tenim la responsabilitat de fer-ho, i ho farem. Ho farem en la mesura i amb el calendari que nosaltres creiem que sigui l'adequat. I aquest calendari i aquestes mesures van quedar molt clarament fixades en el debat d'orientació política, en el meu discurs, el qual va emmarcar les grans línies d'una legislatura, pràcticament quan faltaven dos anys i mig per aquesta, en què estem ara.

Per tant, basant-nos en aquell debat d'orientació política, aprovat per la majoria d'aquesta Cambra, és clar, serà amb aquestes orientacions que presentarem, i amb el calendari adequat, cadascuna de les lleis que permetran l'estabilitat pressupostària de l'Estat. No perquè creguem que hi hagi un catastrofisme... que hi hagi un desastre del pressupost, no és així, perquè hi han hagut anys molt pitjors en dèficit que el que l'any que ve ens tocarà viure, d'alguna manera, i tampoc pel fet que els números no s'han de fer anar com es vulgui. Si parlem de les xifres de l'any 1997, quan, nosaltres, el pressupost del 1998 l'hem fet basant-nos en les del 1996, veurem que el fet que hagi faltat una part important d'ingressos del tabac certament estava previst, perquè ja vam preveure que no es faria de cap manera l'ingrés del 1997 sinó com a màxim el del 1996. Que hagin estat inferiors, bé, en part hi som tots una mica responsables. Si les taxes del tabac, en el moment que es podia, s'haguessin apujat més, ara n'estaríem gaudint per una part, que no hagués perjudicat el comerç -crec jo-; la prova és aquest any amb la part que s'ha venut a Andorra, ja que s'ha venut força del que es pot vendre a Andorra i del que se'ns permet que sigui venut a Andorra en aquest producte i en d'altres. Per tant, d'aquella manera, s'hagués evitat que aquest dèficit, que ara hem d'assumir, fos important.

El que vull destacar, també, és que -sóc ben clar i ben conscient pensant i dient- el nostre pressupost de despeses és molt més defensable, des d'un punt de vista de teoria política abstracta, que el pressupost d'ingressos. Ho reconec sincerament. El nostre pressupost de despeses, tots els nostres pressupostos de despeses han estat molt més ajustats, i han estat molt més aplicats que els que es feien abans, entre altres coses, perquè la ministra de Finances i el seu ministeri han posat unes bases per discutir el pressupost i per aplicar-lo, molt més clares del que eren abans. Jo crec que s'ha de reconèixer que ha millorat molt en aquest aspecte, perquè jo recordo la primera vegada que vaig ser conseller, que vaig tenir l'honor d'estar assegut en aquestes cadires com a conseller. Només en una discussió de pressupost, i era feixuguíssim -si es pot dir aquesta paraula feixuga ella mateixa- d'entendre-s'hi, amb les fitxes, d'entendre's amb els projectes. Avui dia, mecànicament, està molt més ben presentat, però també s'aplica molt millor des de tots els punts de vista i, especialment, des del Ministeri d'Ordenament Territorial, les despeses pressupostades. No és mai perfecte, no n'hi ha mai prou d'afinar els números, no n'hi ha mai prou de fer les previsions en un país com Andorra, on poc se n'havia fet, moltes vegades i, així i tot, creiem que ens estem limitant amb unes xifres força interessants, sobretot força efectives,

d'inversió perquè el que ha estat ministre de Finances, per exemple el Sr. Bartumeu, sap que moltes vegades d'un any a l'altre, doncs, els *reconduïts* significaven més que la *pròpia* inversió i això està passant encara. Hi ha una quantitat de *reconduïts* d'obres que no es poden acabar, que pesen molt sobre la part d'inversió. L'important és que es facin les obres programades en els terminis volguts, i aquí hi ha un esforç que es veurà en el balanç de l'acció d'aquesta legislatura. És veurà clarament que s'ha complert molt més del que s'hagi pogut fer en altres èpoques, per la raó que sigui.

Jo, en fi, reafirmant tot el contingut de l'explicació del president del Grup Parlamentari Lliberal, crec que si potser haguéssim pogut presentar abans el pressupost, es podria discutir, en aquest debat de totalitat d'avui, i tenir temps, encara, abans de l'acabament de la sessió, per haver discutit les esmenes parcials, poques d'elles, que allò que s'ha presentat, per poder-lo aprovar abans de fi d'any, no podrà ser així. La principal responsabilitat és nostra, podíem haver-lo presentat el 30 d'octubre, com podia ser, o abans i tot, molt abans del 30 d'octubre, que és quan el vam presentar. El podíem presentar al setembre com l'any passat, no ha pogut ser així per molts motius, perquè és un any diferent, és un any certament de transició; així ho interpreto jo, i així ho interpreta la majoria liberal i el meu Govern, que per això em dóna suport a aquest pressupost.

Per tant, senyors consellers, han manifestat que aprovaran l'esmena a la totalitat vostès, i vostès *la votaran...* el Grup Lliberal no, es discutiran les esmenes parcials que hi puguin haver. El que sí que es mirarà de fer és que les lleis que puguin readaptar-se per evitar la discussió sobre la Llei de finances, no només per aquest tema que parlem sovint amb el Sr. Dallerès, sinó per d'altres, que la Llei de finances potser necessitaria una altra explicació, tot i que és una llei base bastant genèrica, i permet explicacions que no són contràries a la llei, més àmplies del que ell, potser, faria amb la seva manera de pensar de la que faig jo.

És tot el que volia dir de moment, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, gràcies.

Altres intervencions per part dels grups parlamentaris?

Sí, Sr. Simó Duró, pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

Al vol he caçat una sèrie de coses.

Vostè, Sr. cap de Govern, quan parla de confecció de pressupost us he d'assegurar que l'any 1978, el pressupost, si bé tenia el mateix denominador, que és el denominador polític -perquè en aquells moments era de parròquia, però ara arriba a ser de consellers o de grup- era, creieu-me, més passat pel sedàs que no pas ara, i normalment, les coses, quan estaven assentades us asseguro que després no es podien pas tergiversar com en l'actualitat es fan. I si comprovéssiu, si poséssiu, doncs, el pressupost i el balanç hauríeu vist i hauríeu pogut comprovar que poques coses, doncs, estaven alterades.

A després, Sr. cap de Govern, quan em digueu que els pressupostos estan ajustats... No, Sr. cap de Govern! Quan feu les excels dels vostres ministres i la ministra de Finances, aquí jo no el faig entrar, però agafem un cas de què, a després, el senyor portaveu dels lliberals ha parlat: allò del medi ambient... Estem en retard, Sr. cap de Govern, i és per això que ha parlat de mil i tants milions, per què no fèiem la feina en el passat com s'havia de fer i, ara ho fem doncs, perquè ens perillen d'estirar les orelles i perquè certes coses són vitalícies. L'altre dia em vaig alegrar quan vaig veure que, a nivell de la junta, van felicitar la Sra. ministra perquè sense ets i uts va dir tot el que havia de fer. Per què tots aquests ets i uts? Té el Sr. ministre al davant... perquè, també havia deixat agafar un retard i, per què? Perquè s'havien de reequilibrar pressupostos, llavors això, evidentment, és amagar els problemes. D'aquí patim i d'aquí sofrim.

Ara anem cap a les intervencions que ha fet el senyor portaveu. Jo voldria aclarir-me: per un costat heu dit que era el punt de partida, però, a després també heu dit que ja, abans, havíem començat amb el procés d'imposició.

Jo ho dic ben alt. No teniu dret de parlar d'imposició indirecta. No teniu dret de dir que perquè es fan reajustos pressupostaris, ara veniu a treure una cosa que és exacta: Andorra país de 65.000 persones que acull 10 milions de persones, doncs, fem-les contribuir. Però, qui és qui haurà de pagar tot això? Sabeu que cada dia aquest turisme que ens ve, és cada dia pitjor? Cada dia vénen amb menys quantitats? A nivell d'aquests estaments, sí, que arribes a rebre 10 faxes, on la gent diu que vol venir aquí a Andorra, però després tens només feina de cremar-los, aquests faxes, perquè, evidentment, no se't presenten, i només vénen amb *sotragades*. Llavors, no em sortiu amb aquestes coses que no tenen un fons de veritat.

A després, altra qüestió, ens parleu que és ben legítim,... serà legítim dir, en tot cas, que s'aplicaran;

però, creieu-me la legitimitat, vosaltres, no la podríeu defensar sobre les imposicions. Per mala sort s'han acabat els homes aquí, jo, almenys dos vegades... -sí s'han acabat els homes- que, dos vegades, i repeteixo, perquè aquí, en aquesta sala, quan es va parlar d'imposició, n'hi va haver que se'n van haver d'anar al carrer. No tindrem aquesta sort de veure que vosaltres també hi aneu, al carrer.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, també pel Grup Mixt, Sr. Vicenç Mateu, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies, Sr. síndic.

No, molt breument, només... a veure, només per puntualitzar la nostra posició al Sr. Forné. Nosaltres creiem que el debat no és tant de si impostos directes o indirectes, sinó que creiem que el debat és una adequada combinació d'aquests dos tipus d'impostos. De fet, d'impostos directes ja n'hi ha ara mateix. Això per una raó de justícia, perquè entenem que són més justos aquells que són directes, i després per una raó de competitivitat; si nosaltres només baséssim, únicament, la necessitat d'ingressos sobre impostos directes podria ser que lesionéssim la competitivitat del comerç, dels hotels... en fi, dels serveis que volem oferir a aquests visitants que, evidentment, volem que vagin venint i que siguin cada cop més.

Per tant, no creiem que sigui el debat si directe o indirecte, sinó quina és la justa combinació d'aquests, i la que pugui ser més eficient.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Jaume Bartumeu, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies, Sr. síndic.

Efectivament, el Sr. cap de Govern ho ha dit i ho ha fet. Aquesta vegada, s'ha autocontrolat molt en la contesta i, per tant, doncs, ens costarà més de replicar-li, no?

La qüestió de l'1 % i els crèdits extraordinaris ja ho discutirem aquí en base a l'esmena, aquesta esmena parcial que nosaltres hem fet i de la qual, també, li agraeixo que no ens faci responsables de la no aprovació del pressupost, ja que nosaltres hem fet

unes esmenes parcials que ens semblaven importants de fer. Si el pressupost no s'acaba a final d'any tampoc ens en volem sentir responsables del tot, no? Efectivament, ho serem perquè s'han de discutir les esmenes en comissió.

Sobre la qüestió de la delegació legislativa, de la qual vostè ha parlat, que és una pràctica en altres llocs, i que també podria ser-ho aquí, jo li recomano que abans de plantejar-ho es torni a estudiar l'article 59 de la Constitució perquè, és clar, la delegació legislativa que permet la Constitució està molt, molt, taxada i és molt determinada i, per tant, tots aquests problemes que formen part del seu pensament polític i que vostè ens els recorda periòdicament, a dins i a fora d'aquesta sala, en el sentit que el tràmit legislatiu endarrereix la possibilitat de modificar algunes taxes, per exemple. Bé, doncs, la Constitució diu el que diu. Si té una majoria suficient com per fer-se adoptar periòdicament decrets de delegació legislativa, l'oposició, doncs, intentarem que en aplicació de l'article la Constitució també es fixin els mitjans per controlar l'aplicació d'aquesta legislació delegada; però, és clar, si ho vol fer també ho pot fer.

La qüestió de l'impost indirecte és una qüestió més complicada. A nosaltres, com sap prou bé, no cal que ens doni grans explicacions del que és l'impost indirecte i com ha de funcionar, perquè, com ha dit abans el conseller Simó Duró, nosaltres som dels que ho portàvem al programa polític. Amb el que no estic d'acord és que digui que abans no s'havia fet res i no s'havia presentat, res abans d'això. Perquè aquí em torna a servir en safata -ja serà la segona vegada i, segurament, ja no tindrà una tercera ocasió de fer-ho- de recordar que aquí la Llei de l'IMI la vam fer els d'aquest costat del banc, que era la introducció de la imposició indirecta, Llei de l'IMI, que no va comptar amb els vots de dos dels seus actuals ministres: el Sr. Pintat i el Sr. Pujal.

En tot cas, el pressupost de despeses pot ser més defensable que el d'ingressos, però jo no crec que tingui res a veure amb la qüestió de la presentació de les fitxes. Al *Diari de Sessions* ja hi ha manifestacions, per part nostra, felicitant la ministra de Finances per la nova presentació del pressupost. Però això ja ho vam fer un altre dia. Això no té res a veure amb el contingut del pressupost. Que ara ens haguem de cremar menys les celles que abans per estudiar-lo, no vol dir que el contingut del pressupost ens satisfaci. Crec que són dos coses absolutament diverses, com també és diversa la qüestió dels *reconduïts* que deia. Efectivament, aquest és un problema que tenen els ministres de finances, quan s'arriba a final d'any i resulta que els ministres que no han gastat el que devien, volen comprometre la despesa, però bé, en tot cas els mecanismes de la Llei de finances

públiques, estic convençut que es respecten, perquè si no fos així els auditors ens ho farien remarcar en la Comissió de Finances.

És tot, gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Josep Dallerès, per l'Agrupament Nacional Democràtic, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Sí, moltes gràcies, Sr. síndic.

Bé, no és amb ànim de continuar la polèmica, però repetiré el que he dit en *vàries* ocasions. La Llei de finances públiques que es va pactar en Comissió, que va presentar la ministra, que va defensar la ministra i que es va votar aquí amb 28 vots a favor, va ser un consens total en el si d'aquesta Cambra, i dóna uns plantejaments amb els quals tothom estava d'acord en aquell moment. L'única cosa que nosaltres hem demanat des del primer moment és que es respecti allò i, si no, jo n'estic d'acord, les lleis es canvien i es poden canviar. Ho he dit a la meva intervenció: canviem la llei, però és una llei que des que està feta -únicament aquest any- em sembla que ja han passat tres lleis que l'han derogat, deixant de banda els pressupostos.

Llavors el tema de les fitxes... sí, no hi entraré perquè de què serveix mirar això, si hi ha tota una sèrie d'articles dins de la Llei del pressupost, dins de l'articulat, que permeten modificar tot això, sense que el Consell se n'assabenti. És a dir, el debat que es feia, o que es podia fer en base a la Llei del pressupost, s'està desvirtuant justament per aquesta modificació d'articles, i únicament ens queixem d'això. Nosaltres demanem que es mantingui la Constitució, es parla de coprincipat parlamentari -parlamentari-, s'està desvirtuant la feina que pot fer el Consell a través d'aquests articles i, aquí, referent a la delegació parlamentària a la qual hem fet menció, voldria recordar el que ha dit el Sr. Jaume Bartumeu. Està molt ben definida la delegació parlamentària i no correspon en absolut al que diu la Llei del pressupost. Hi ha un article de la Constitució que diu el que és la delegació parlamentària, i no és això en absolut. Llavors, l'única cosa és aquesta, i no és per ànim de polemitzar, és per posar-nos d'acord en una forma de procedir, que es modificar la llei. Doncs, em sembla molt bé. Es modificarà la llei però tots sabrem amb quina base juguem actualment. Cada any es modifiquen les bases i em sembla que no correspon a l'esperit que hi va haver, en aquell moment. Dins de la intervenció del Sr. Mora m'ha semblat sentir que, en el moment del Tribunal de

Comptes, doncs, es volia... si s'hagués... si s'aplica la Llei de finances, o alguna cosa així. Espero que quan hi hagi el Tribunal de Comptes se seguirà la Llei de finances, la que hi hagi en aquell moment.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, alguna altra intervenció per part del Grup Lliberal?

Sr. Francesc Mora teniu la paraula.

M. I. Sr. Francesc Mora:

Sí, gràcies.

De totes les intervencions, potser, la que m'ha causat una mica més de preocupació és la del Sr. Simó Duró, quan diu que no tenim dret a parlar d'impostos indirectes. No ho sé, potser acceptant al límit la seva interpretació, jo crec que potser no en tenim de dret, però el que penso que sí que tenim és l'obligació de parlar-ne; l'obligació de parlar-ne aquí i que tothom, una miqueta, digui quina és la manera de solucionar tota la qüestió de l'estructura d'ingressos de l'Estat, ja que en l'estructura de despeses -ja ho he dit- hi ha una part que és molt rígida, que és la despesa de funcionament, que és difícilment rebaixable. En tot cas, es poden fer polítiques de contenció, i una part d'inversió efectuada pels comuns, una part, i una part directament pel Govern. I de tot això se n'ha de parlar, i jo crec que estem obligats a parlar-ne. Jo crec que n'hem parlat obertament, i jo crec que n'hem parlat d'una manera franca. Una miqueta la posició que el Grup Parlamentari Lliberal, juntament amb el Govern, promourà durant l'exercici següent, catalogant, aquest, com un any de transició cap a tota una sèrie de noves estructures pressupostàries. I cap més comentari.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. cap de Govern, vol tornar a intervenir?

Sr. Simó Duró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Mireu! El llenguatge "no tindre dret" és un llenguatge molt andorrà. Vol dir que, normalment, quan s'ha agafat un compromís s'ha de respectar fins a la fi, i les coses es respecten, doncs, fent tot el que un s'ha proposat, no fent innovacions. És que jo voldria que us *donéssiu compte* del que esteu dient. Ara obriu un període transitori... Us *doneu compte*, quan per un altre costat es diu que hi esteu per

quatre anys, que el Sr. cap de Govern ha fet un discurs-programa amb un contingut per acabar una legislatura. I, ara, així, però tan bonament, *digueu* a la gent: s'ha obert un període transitori, podrem aplicar els impostos indirectes. Jo trobo que no és seriós. Us ho dic amb altres paraules, teniu el dret de dir-ho, ho heu d'expressar. És veritat, és la primera vegada que heu gosat dir-ho amb tots els ets i uts, sense mastegar paraules, aquí en aquesta Cambra, que tothom us ha escoltat. Però, vertaderament, si fóssiu homes de pacte, em sembla que abans hauríeu de donar comptes al poble. Que no podeu continuar... i anar-vos-en. Així ho penso.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Bé... si us plau! Sr. Francesc Mora, sí, teniu la paraula.

M. I. Sr. Francesc Mora:

Ara per ara no donarem satisfacció a la seva última part i no marxarem. En tot cas, el compromís era per 4 anys, així és el sistema democràtic. La transformació, l'evolució del sistema polític andorrà, de la societat andorrana, jo crec que porta que tot es vagi adaptant i donant resposta a les noves situacions que van sorgint. Per tant, jo crec que defensar que, entrar en períodes de transició, és absolutament incongruent... jo crec que és al contrari: seria incongruent atrinxerar-nos en posicions, diríem, numantines i a partir d'aquí no moure'ns, és a dir, jo penso en aquest punt absolutament al revés de vostè.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Cap altra intervenció?

Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Per coincidir amb el president del Grup Lliberal, perquè, efectivament, d'atrinxerats en posicions numantines ja hi han estat un any en la qüestió del tabac, i ja veiem a on ens han portat.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Sí, Sr. Antoni Martí pel Grup Lliberal.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Sí gràcies, Sr. síndic.

He esperat una mica que s'acabés el debat del pressupost per contestar, i espero que sigui l'última vegada, perquè ja no sóc el president del Grup Parlamentari; sempre surto amb el Sr. Jaume Bartumeu. El Sr. Jaume Bartumeu té la virtut de fer sempre recordatoris a la gent, però també té la mala virtut de no acceptar-ne cap. Ara bé, miri, nosaltres tenim un gran president del Grup Parlamentari, jo no sóc el president del Grup Parlamentari, i del que sí que estic gairebé segur és que si vostè tingués 17 consellers encara seria president del Grup Parlamentari. En canvi, n'hi ha d'altres que sabem deixar pas.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Bé, cap altra intervenció? Doncs, dono per acabat el debat. Procedirem a la votació.

Us recordo que sí és sí a les esmenes i no és no a les esmenes.

Sr. secretari, si us plau.

El Sr. secretari general:

M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora: Sí

M. I. Sr. Francesc Mora Sagués: No

M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons: No

M. I. Sr. Enric Palmitjavila Ribó: No

M. I. Sr. Marc Pintat Forné: No

M. I. Sr. Jordi Serra Malleu: No

M. I. Sr. Enric Tarrado Vives: Sí

M. I. Sr. Joan Tomàs Roca: No

M. I. Sr. Jordi Torres Alís: Sí

M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló: No

M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer: Sí

M. I. Sr. Miquel Alís Font: Sí

M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany: No

M. I. Sr. Guillem Areny Argelich: No

M. I. Sr. Francesc Areny Casal: No

M. I. Sr. Josep Areny Fité: No

M. I. Sr. Modest Baró Moles: No

M. I. Sr. Ladislau Baró Solà: Sí

M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany: Sí

M. I. Sr. Francesc Bonet Casas: No

M. I. Sr. Miquel Casal Casal: No

M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela: Sí
 M. I. Sr. Josep Dallerès Codina: Sí
 M. I. Sr. Simó Duró Coma: Sí
 M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols: Sí
 M. I. Sr. Agustí Marfany Puyoles: No
 M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó: No
 M. I. Sr. Antoni Martí Petit: No

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. secretari voleu procedir al recompte, si us plau?

El M. I. Sr. Enric Tarrado:

Vots sí: 11; vots no: 17.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Bé doncs, a la vista del resultat de la votació declaro desestimades les esmenes a la totalitat. El Projecte de llei seguirà la seva tramitació en comissió, ja que han estat presentades esmenes a l'articulat.

Passem al punt 11 del dia.

11- Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació parcial dels reglaments d'aplicació número 6 i número 10 de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

El Projecte fou admès a tràmit sota procediment d'extrema urgència i necessitat el dia 7 de desembre i lliurat als membres de forma immediata.

Procedirem al debat d'acord amb l'article 113.2.

El Govern té la paraula. Sr. cap de Govern, no?

Alguna intervenció per part dels Grups Parlamentaris?

Sí, Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Brevíssima intervenció, Sr. síndic, per dir que la transcendental modificació del sistema de funcionament de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, amb la Llei que va portar molta discussió en aquesta Cambra, ens permetia pensar, tot i que no *l'haviem votat*, que el procediment hauria millorat una mica. Però, estem igual com estàvem, i ens continuen portant la tramitació dels textos igual d'apressadament que les altres vegades.

És tot el que tinc de dir.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Alguna altra intervenció?

Doncs bé, no havent-hi cap altra intervenció proposo declarar aprovat el Projecte de llei per assentiment.

Doncs queda aprovat.

Passem al punt número 12.

12- Nomenament d'un membre de la delegació del Consell General al Consell d'Europa.

Tal com consta en la informació que s'ha fet arribar a tots els membres, el Grup Mixt ha plantejat modificar la seva presència, i en conseqüència els nomenaments fets a l'inici de la legislatura en les delegacions del Consell General, al Consell d'Europa i a l'OSCE.

Havent-se inclòs els punts en l'ordre del dia de la present sessió, aquest Grup ha presentat candidats per a cobrir aquestes places durant els anys 1999 i 2000.

Demana, doncs, al Sr. secretari que llegeixi el nom del candidat per una plaça de membre suplent a la delegació del Consell d'Europa. Aquesta candidatura fou proclamada per la Sindicatura en reunió tinguda ahir sense que hagués estat presentada cap objecció.

Sr. secretari, si us plau.

El M. I. Sr. Enric Tarrado:

Sr. Jaume Bartumeu Cassany.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Bé, si no hi ha cap objecció entenc que el candidat queda elegit per unanimitat.

Doncs, queda elegit.

Passem al punt 13.

13- Nomenament d'un membre de la delegació del Consell General a l'OSCE.

Doncs, continuant amb el procés de modificació de la composició de delegacions, a petició del Grup Mixt, evocat en el punt anterior demanaré, ara, al Sr. secretari que llegeixi el nom del candidat per una plaça de membre suplent de la delegació de l'OSCE.

Aquesta candidatura -ho recordo- fou proclamada per la Sindicatura en reunió tinguda ahir sense que s'hi hagués presentat cap objecció.

El M. I. Sr. Enric Tarrado:

El Sr. Vicenç Mateu Zamora.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé doncs, si no hi ha cap observació entenc que el candidat queda elegit per unanimitat.

Doncs queda elegit.

Passem al punt 14 de l'ordre del dia.

14- Nomenament d'un membre de la junta de govern de l'ORTA.

Es constata que no s'ha presentat cap candidatura dins del termini establert pel Reglament.

Es convocarà novament aquest nomenament en una propera reunió.

Algun comentari?... Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, Sr. síndic, perquè aquest punt ja el tenim com a habitual als nostres ordres del dia. Abans entre el conseller Josep Dallerès i el Sr. cap de Govern hi ha hagut una certa polèmica en relació a l'objectivitat de l'Organisme de Ràdio i Televisió Andorrana, o especialment a la ràdio i televisió públiques. El Sr. cap de Govern ha fet referència a unes estadístiques que havia publicat la direcció de la ràdio. En aquestes estadístiques, curiosament, doncs, no hi figura el temps d'antena dedicat al Govern. Com és sabut, en totes les democràcies parlamentàries, doncs, el Govern i el Grup Parlamentari que li dóna suport han de figurar conjuntament en els còmputos, amb la qual cosa el dia que surti això es veurà que aquesta televisió no és tan plural com alguns ens pensen fer dir. Tant és així que he demanat la paraula, Sr. síndic, per recordar-li una intervenció que ja vaig fer aquí un altre dia, demanant-li a vostè empara davant del que consideràvem una situació de discriminació en els mitjans públics. El fet que la formació política que nosaltres representem aquí hagi sortit força vegades, segons aquesta estadística, a la televisió, no em fa oblidar que, recentment, quan vam dir el mateix que acabo de dir ara, en exercici del més legítim dels drets a l'expressió, quan vam dir en roda de premsa que enteníem que també s'havia de comptar el temps del Govern per saber fins on era plural la ràdio i la televisió públiques; bé però la

ràdio i la televisió pública, que assistia en la roda de premsa que es va fer des del nostre Partit, va censurar -insisteixo- censurar aquestes manifestacions que no van sortir a la ràdio i a la televisió públiques. Avui hauran sortit perquè, de moment, no m'hauran pogut tallar la paraula!

És tot el que volia dir, perquè si no fos així, és clar, hauria dit una altra cosa, que és que la propera vegada, potser, ens plantejaríem, des de Nova Democràcia, de presentar el Sr. Enric Castellet a membre del consell d'administració de l'ORTA, perquè si tan bé representava els interessos de l'oposició, tant se valia que ens hi representés ja com a membre de l'ORTA, però és clar, com que hi ha hagut aquesta censura no he pogut fer aquesta proposta de candidatura.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Vicenç Mateu, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Molt breument, nosaltres només volem manifestar que, al nostre entendre, el pluralisme de la ràdio i la televisió públiques és purament un simulacre, i per a nosaltres no té cap mena de credibilitat a hores d'ara.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Sí, Sr. Jordi Torres, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Gràcies, Sr. síndic. Nosaltres ens afegirem a aquesta sèrie de matisacions que s'està fent aquí des del banc de l'oposició. S'han d'aprofitar moments com aquests on s'està en directe a la televisió, per saber que almenys sortirem, i que almenys se'ns dirà el que diguem i que no se'ns censurarà, com s'ha dit molt clarament, aquí, anteriorment.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Sí, Sr. Francesc Mora, pel Grup Lliberal teniu la paraula.

M. I. Sr. Francesc Mora:

Sí, no, jo només volia fer un comentari en relació a la Ràdio Televisió d'Andorra que és la voluntat, des

del Grup Parlamentari Lliberal, que s'ha -de diferents ocasions- de tractar amb els grups de l'oposició del que seria la reforma, el model de la televisió pública andorrana a través d'una llei, o de replantejar el model per tal que totes aquestes inquietuds i que tots aquests controls que es puguin fer sobre la televisió, que ara no estan de conformitat amb l'oposició, es poguessin debatre i es poguessin tractar i establir uns punts d'acord sobre aquests temes. Nosaltres, sobre aquest efecte, estem esperant una trobada o un contacte amb els grups de l'oposició per poder establir si es pot fer això d'alguna manera o no. Senzillament això.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. cap de Govern havíeu demanat la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Sí, gràcies, Sr. síndic.

Jo, només, per defensar l'Organisme de Ràdio i Televisió Andorrana com correspon, vull dir que la paraula "censura", de la manera que s'ha explicat aquí, és totalment inadequada i no la puc compartir de cap manera, perquè fora dels directes, com ara mateix, com és natural, qualsevol mitjà de comunicació, sigui del caire que sigui, sigui de la propietat estatal o no, no pot donar tot el que es fa en una roda de premsa, de ningú ni del ministre portaveu del Govern ni dels portaveus de cap grup parlamentari, en cap cas.

Per tant, si el meu ministre, Enric Casadevall, digués que la televisió andorrana el censura perquè treu coses que a ell li hagués agradat que sortissin, estariem en la mateixa situació en què pretén estar el Sr. Jaume Bartumeu, i el Sr. Casadevall no ho diu això, ni jo tampoc.

La televisió no pot donar tot el que els polítics diem. A vegades perquè parlem molt -no dic massa sinó molt-, i tampoc hi ha l'espai, en uns informatius, com per donar tot el que ens agradaria que sortís a cadascú. És un debat que no té final enlloc del món. En molts països hi ha aquest debat sempre. Per això, la proposta de llei que s'està debatent, per intentar trobar un consens entre els grups parlamentaris, per portar-la a aquest Consell, contempla com a idea principal -una de les idees principals-, que es pugui fer, com ha dit el Sr. Francesc Mora, les compareixences dels responsables de la televisió -que poden fer ara mateix-, però davant d'una comissió permanent especialitzada que es dediqui a aquest tema. Crec que és millor sistema que la Llei actual que, per altres motius, també, ha demostrat la seva

insuficiència ara que hi ha una televisió en marxa. Era una Llei que estava pensada per a un cert moment, quan no hi havia televisió. Es va reformar, ha servit per la ràdio, simplement, però per a la televisió està clar que no és suficient la seva capacitat, fins i tot, de bona gestió. Per tant, jo crec que aquesta Llei arribarà a aquest Consell General i serà una eina perquè, aquell dia, es podrà fer aquest debat, que ara comencem d'una manera, potser no en el lloc adequat, però que en fi, és bo que es faci. *Inclús* serà millor que es faci en el moment amb un text al davant, amb tots els estudis i amb totes les proporcions que es vulgui i amb totes les consideracions que es vulgui.

El que diu el Sr. Bartumeu que el temps dedicat pel Govern, de sortir el Govern a la televisió pública, s'ha de computar junt amb el Grup Parlamentari, no ho havia sentit mai. El que és evident és que el que no pot fer el Govern és amagar-se quan fa qualsevol cosa i, per lògica, el Govern ha de sortir a la televisió quan li correspon, perquè té activitats que són pròpies del Govern, com ho són dels comuns, com són tots els comuns d'Andorra, que surten cada vegada que requereixen la presència de les càmeres fins allà on els professionals de la televisió poden abastar.

Això és el meu claríssim convenciment.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Jaume Bartumeu, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies, Sr. síndic.

Sr. cap de Govern, primer: he dit censura i ho torno a dir. No se m'acudiria mai dir que tot el que afirmen, doncs, ha de sortir i, per tant, cada vegada que es fa una roda de premsa els professionals, quan poden i els deixen, fan la seva selecció, i jo no la critico ni l'he criticat mai. Ells han de considerar el que és més noticable un dia que un altre; aquesta no és la qüestió. La censura és quan un tema que els afecta a ells, que fa uns dies ells -la direcció, estic parlant dels professionals- s'han vantat d'un pluralisme i se'ls fa un comentari i, curiosament, no surt res, jo d'això en dic censura; punt número 1.

Punt número dos: jo crec que vostè ha confós l'ORTA amb un ministeri i, ara, ha caigut en el parany que confirma el que estem dient des dels bancs de l'oposició. Vostè, ara, aquí, ens ha fet una resposta com si fos el director general de l'organisme... i vostè és el cap de Govern. Per tant, el pluralisme de l'organisme no l'ha de defensar vostè, i ja que el defensa vostè, vol dir que vostè és el director general de l'organisme, la qual cosa és bastant preocupant.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Bé, si no hi ha cap altra intervenció, doncs, passem al punt número 15 de l'ordre del dia.

15- Resposta oral del Govern a la pregunta formulada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, per escrit de data 17 de novembre de 1998, relativa a la presència d'empreses franceses en els treballs per a la construcció, l'explotació i el manteniment del túnel d'Envalira.

La pregunta fou publicada al Butlletí número 36/1998 del 18 de novembre.

Exposa la pregunta el Sr. Jaume Bartumeu.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, molt resumidament. El 6 d'agost de l'any passat el Ministeri d'Ordenament Territorial va formular un informe, que era el número 2.574, del qual vam poder consultar dues versions en textos diferents i amb diferents signants. Vam parlar-ne aquí i encara avui no hem aclarit quin és el bo d'aquests dos informes.

Però, bé, aquestes dues i distintes versions són a l'origen, per això en parlo, per això me'n vaig a l'any 1997, del fet que motiva la pregunta d'avui, que és: en quina mesura, fins a quin punt el Govern ha fet el necessari perquè empreses franceses participin en la construcció del túnel d'Envalira?

El dia 22 de maig d'aquest any, en una reunió que vam tenir aquí a dalt, al cap de casa, els membres lliberals del Grup d'Amistat Parlamentari França-Andorra van afirmar -i així surt en el resum que jo tinc d'aquella reunió- que s'havia fet el necessari per assegurar la presència d'empreses franceses en aquella obra i, finalment, en el Conveni de concessió al túnel d'Envalira, signat el 2 d'octubre de 1998 entre el Govern i la societat concessionària, la clàusula novena diu: "la concessionària es compromet a posar tots els mitjans necessaris perquè l'empresa constructora subcontracti una part de les obres a una o més empreses nacionals i franceses".

Una carta del president del Grup d'Amistat França-Andorra, el diputat de l'Ariège el Sr. Bonrepaux, que ens recordava aquelles manifestacions de la primavera passada, ens ha fet veure que potser hi havia algun problema i, per tant, això és el que motiva la pregunta. Nosaltres voldríem saber si el Govern ens pot dir fins a quin punt s'està complint o

no complint el compromís que el Govern havia anat a manifestar, fins i tot, a la presidència del Govern francès l'any passat i que, en tot cas, figura en aquest Conveni. I en l'hipotètic i molt raonable cas que el Govern m'hagi de contestar que no em pot contestar avui, perquè això és una qüestió que s'ha de demanar a la societat concessionària, perquè ho demani a la constructora, doncs, demano que es faci aquesta gestió i se'ns contesti oportunament.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Respon pel Govern el Sr. cap de Govern.

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Sí, gràcies, Sr. síndic.

A la primera part de la pregunta li he de contestar dient que la societat Túnel d'Envalira va comunicar que va contractar, el que es diu, una Unió Temporal d'Empreses -una UTE- formada per FCC Construcciones i Nexo, per a la realització dels treballs de construcció del túnel d'Envalira.

Igualment, ens ha comunicat que, la Unió Temporal d'Empreses esmentada ha subcontractat, ja, un seguit d'empreses andorranes d'una llista, on n'hi ha més de quinze, per tot un seguit de treballs, ja, de preparació inicial de la boca sud del túnel on es treballa.

En aquest moment no hi ha encara contractació d'empreses franceses. Una part del problema és, primerament, que es tracta de la boca sud, és a dir que s'està treballant a la part d'Envalira i no encara a la part del nord. Tothom preveia, quan es parlava d'això -totes les empreses que hi van participar-, lògicament, seria desitjable que per la part de França, és a dir, la més propera a França i a Andorra, és a dir, a partir del Pas de la Casa i a la sortida nord, es procurés que hi hagués empreses franceses.

Com que la resposta és negativa, li afegiré que estem a la fase de treballs preliminars i, és clar, queden moltíssimes obres per efectuar... la majoria. La subcontractació es pot efectuar en treballs propis d'obra civil, perforació, revestiment del túnel o en instal·lacions com ara de peatges, seguretat, ventilació, -hi ha una línia de negociació important per la part de seguretat-, perquè al Govern i a l'Estat també els interessa, precisament, aquesta diversificació, no solament ja per motius geopolítics, com podríem dir aquí que són els que ens mouen a parlar-ne, sinó també pel fet que una diversificació dins de la pròpia empresa, dels que fan l'obra i dels que fan els controls, és bona per a l'usuari del futur túnel.

El Govern instarà l'empresa Túnel d'Envalira que tan aviat com pugui subcontracti empreses franceses dins del màxim de les possibilitats que hi hagi.

El que hi ha és un altre problema, és un problema de preus. Aquest és un problema que és així. Hi ha una diferència important de preus. Es veu per les negociacions i no solament en aquest cas, sinó que també en altres casos, aquí a Andorra, en moments anteriors. Això és un problema difícil de salvar, però en fi, se suposa que poden haver-hi solucions perquè, per part de França, també s'estan fent esforços importants.

Una cosa completament al marge que no té res a veure amb cap gestió -ja m'anticipo a dir-ho- del Govern i del Parlament o de la majoria, en tot cas, és que s'ha donat el fet que una de les empreses que forma l'UTE, i que és concessionària, que és FOMENTO, té un percentatge des de fa poc, significatiu, d'una empresa francesa, l'empresa VIVENDI. De fet, de rebot, sense cap mèrit per part nostra -repeteix-, però amb un resultat prou satisfactori també per la legítima aspiració, l'aspiració en tot cas francesa de tenir participació, resulta que, pràcticament, un 20% de la concessionària del túnel, avui en dia, pertany a capital francès a través de la fusió parcial d'aquestes empreses o de l'adquisició parcial.

Això és el que, en aquest moment, li puc avançar comproment-me a donar-li informació directament al moment, a tots vostès, quan tinguem més dades sobre aquesta pregunta.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Jaume Bartumeu?

Cap pregunta al respecte?

Sí, Sr. Simó Duró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

No sé si és pregunta però *a després*, i em sap greu que no hi hagi el senyor portaveu dels liberals, jo he llegit el que es va convenir entre l'Estat andorrà, dic ben bé l'Estat andorrà, a través dels seus tècnics, i *a després* l'Estat francès, aquí en aquest cas.

Jo, em sembla que es juga massa. És veritat! És veritat! Allà es posen empreses andorranes i franceses. Jo he de dir que no entenc com pot, Sr. cap de Govern, parlar tan a la lleugera quan ens diu que instaran, faran i que ara acaben de saber, vostès, que hi ha un problema que és el problema del cost.

Em penso que si esteu envoltats de bons tècnics, si sabeu el que poden costar els treballs, si haguéssiu passat a la lupa, passat pel sedàs, el que, en aquell

moment, perquè teníeu una tan abundant majoria que us permetia de fer passar, com era el túnel d'Envalira, penso que, en tot cas, aquests problemes els havíeu de resoldre abans que ara ens contestéssiu.

Jo... en fi, us poden seguir, podeu tenir seguidors, però vertaderament no sou gens ni mica seriosos i, sobretot, sobretot que la primera vegada que vam parlar d'aquesta qüestió, jo ho vull ben bé recordar, vaig posar-ho aquí a sobre d'aquesta taula: què passarà amb l'Estat francès? Què passarà amb les empreses?...

I ara *digueu* que instareu, que sí que se n'ha parlat. Vertaderament sort n'hi ha que tenim el control, perquè si no tinguéssim la mica de control no sé com aniríem... No, no, vertaderament no va cap mica bé tot això.

El M. I. Sr. Síndic General:

Vol respondre Sr. cap de Govern?

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies, Sr. síndic.

Sr. Duró, jo tot el que he entès del que vostè ha dit... no sé si és vostè el que no ho entén, o jo no ho entenc. El que passa és que, en una concessió feta amb les condicions que es va fer, no hi podia figurar, ni hi figurava l'obligació que es donés treballs a una empresa d'una determinada nacionalitat. El que és lamentable, és veritat, és que les agrupacions que es van fer prèviament als plecs definitius, -algunes d'elles- no comportessin empreses de diferents països, bàsicament d'Espanya i de França, sinó que n'hi havien que eren quasi totes franceses, i d'altres que eren -com en aquest cas- agrupacions espanyoles. Però en això no hi podíem intervenir segons les clàusules. És impossible. A més a més, la mundialització dels capitals també s'ha de tenir en compte. En aquest cas, no és aquest el problema; el problema és que hi ha una concessionària que ha tingut el preu més baix, llargament per sota de les altres, i que, el que sí que fa el Govern és, fins allà a on podrà, demanar i, bé, exigir-nos la paraula; però, demanar que es tingui en compte la possibilitat de participació d'empreses franceses. Però no és una obligació possible, no podem obligar a fer-ho perquè no hi ha cap clàusula de condicions que ho pugui fer. Ni podem obligar tan sols, tampoc, a agafar empreses andorranes, tot i que està clar que, per lògica, sigui l'empresa que sigui la que faci el túnel n'ha agafat i n'agafarà... perquè sí. Això sí que seria una condició més imposable que una altra, però la d'agafar empreses d'una nacionalitat que no sigui la de l'empresa d'origen que ha guanyat la concessió,

admeti que és ben difícil, i això no és responsabilitat nostra ni és culpa nostra; altrament el túnel costaria més diners. Això és un fet.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Simó Duró, vol tornar a posar una repregunta?

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

No, és per al·lusions, senzillament.

Jo el que no entenc, Sr. cap de Govern, és que ens digueu això en aquests moments.

Només us voldria recordar que després... perquè, de la mateixa manera que va fer, hi va haver un conveni -almenys la premsa ens ho va dir- que durant 48 o 60 hores sembla que per *mos* d'ajustar coses que no semblaven... que no havíeu pogut ajustar, doncs, s'hi va treballar després de l'acord del Consell.

Jo penso que si hi hagués voluntat i si vertaderament penséssiu en les relacions de bon veïnatge, em sembla que sí que hauríeu trobat les fórmules. El que passa és que... no ho sé, d'una forma molt *laxativa* ens contesteu: "...és que... hi ha una part de capital francès a dintre de..." Senyors!, jo això... vertaderament, que vingueu a justificar amb aquests termes... No, no, de cap de les maneres!

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Cap altra repregunta?

Passem, doncs, al punt número 16.

16- Resposta oral del Govern a la pregunta formulada per la M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols, per escrit de data 17 de novembre de 1998, relativa al desenvolupament del Decret sobre l'habitatge.

La pregunta fou publicada al Butlletí número 36/1998, del 18 de novembre.

Exposa la pregunta la Sra. M. Rosa Ferrer.

Teniu la paraula.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Gràcies, Sr. síndic.

En la sessió del Consell General del dia 11 de maig de 1995, Nova Democràcia ja va formular una

pregunta al Govern amb resposta oral, en el sentit que es fixés una indexació que mantingués un diferencial real entre el tipus d'interès establert, inicialment en un 6% anyal, en el Decret de qualificació d'interès nacional i social d'un programa destinat al finançament privilegiat de l'habitatge, i el que es practiqui a nivell de mercat en iniciar-se el préstec amb què es practiquin en el moment de la revisió a comptar del quart any.

En aquella sessió, el cap de Govern va respondre que veia bé el nostre suggeriment tot dient que -i cito textualment-: "aquesta correcció no representarà en cap cas un perjudici en el moment actual, sinó que podria ser -com diu molt bé Nova Democràcia més endavant- que hi hagués aquest dubte entre el diferencial que hi hauria d'haver, fins i tot, pensant que els crèdits poden baixar, el tipus d'interès pot baixar en el món occidental com s'està fent sobretot avui"; aquesta era la citació textual del Sr. cap de Govern, l'any 1995.

Avui en dia, els tipus d'interès per als crèdits han disminuït substancialment, especialment pel que fa als crèdits hipotecaris, que estan ja per sota del 6% fixat pel Govern, als crèdits a què fa referència el programa destinat a un finançament privilegiat de l'habitatge. Malgrat això, no tenim coneixement que el Govern hagi donat compliment a aquelles manifestacions efectuades pel Sr. Marc Forné en la sessió del Consell General, repeteixo, de data 11 de maig de 1995 i, en conseqüència, no consta que s'hagi rebaixat el tipus d'interès, que fou fixat al 6%, per a uns finançaments suposadament privilegiats de l'habitatge.

El que sí que ens consta és que hi ha molta gent que està reconvertint aquests crèdits. Com que el tipus d'interès és molt més baix, van al banc, demanen un crèdit a un tipus d'interès inferior, cancel·len el crèdit al qual es van acollir amb aquest finançament privilegiat i, així, almenys, obtenen un benefici, ja que Govern no ha adoptat cap tipus de mesura.

En aquestes condicions la nostra pregunta, la que formulem al Govern, és la següent: el Govern pensa rebaixar el tipus d'interès del 6% fixat en el Decret de qualificació d'interès nacional i social d'un programa destinat al finançament privilegiat de l'habitatge en els crèdits que s'han concedit? Creu el Govern que és necessari portar a terme un altre programa de finançament de l'habitatge o, al contrari, pensa que ja queda resolt el problema?

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Respon pel Govern... Sra. ministra de Finances, teniu la paraula.

La M. I. Sra. Susagna Arasanç:

Gràcies, Sr. síndic.

És cert que els tipus d'interès han disminuït substancialment des de 1995, any en què es va publicar el Decret de finançament privilegiat de l'habitatge, que estava al voltant del 9,5 a l'11% segons el banc i el client.

No es poden comparar dos tipus de crèdits fonamentalment diferents: els crèdits a interès variable i els crèdits a interès fix. Amb els primers, doncs, amb els variables, el client pateix el risc d'eventuals increments de tipus d'interès i, amb els segons, aquest risc no hi és i el cost del crèdit està totalment determinat i tancat en efectuar l'operació.

Els crèdits a tipus d'interès fix pràcticament no s'efectuen en l'actualitat, ja que, amb els nivells de tipus actuals, es prefereixen fer crèdits a tipus d'interès variable. A la data d'avui, els crèdits a tipus fix que es poden fer -al marge del programa del crèdit de finançament de l'habitatge, que ja està exhaurit- es negocien per sobre del 6% fins al 7,5% de tipus d'interès i, en cap cas, per sota del 6%. A més, aquests crèdits tenen unes comissions del 2 al 4% en cas de cancel·lació anticipada i, en alguns casos (els que són més barats), tenen una comissió d'obertura del crèdit de l'1%.

Per consegüent, els tipus d'interès del programa de l'habitatge de 1995 encara es poden considerar com a privilegiats.

L'objectiu del programa de finançament privilegiat de l'habitatge era oferir crèdits a un tipus avantatjós que permetessin a la gent assumir uns compromisos a llarg termini, la qual cosa es va vincular, seguint suggeriments de Nova Democràcia de 1995, amb el caràcter fix del tipus d'interès, que permetia predeterminar el cost del crèdit sense cap tipus d'incertesa. *Inclús* es va establir que els crèdits, tot i ser a tipus d'interès fix, es poguessin cancel·lar sense cap cost.

Aquest objectiu es va assolir i, de moment, tot i que és cert que la diferència entre aquests crèdits i els que ja estan en el mercat, doncs, ja no és tan significativa, el Govern no creu oportú rebaixar encara els tipus d'interès ja que les condicions dels crèdits a tipus d'interès fix, atorgats al 6%, són encara avantatjoses: tipus més baix que crèdits comparables actuals -diferencial fins a 1,5 punts-; i comissions de cancel·lació dels crèdits inexistents en

els crèdits del programa, i de 2 a 4 punts per als crèdits atorgats en condicions de mercat.

En relació a la segona pregunta: per altra banda, i tenint en compte la tendència a la baixa del tipus d'interès, el Govern no creu oportú portar a terme una altra proposta de finançament de l'habitatge. Els tipus d'interès actuals de crèdits a tipus d'interès variable -i, doncs, sense comissió de cancel·lació anticipada-, no constitueixen, ara per ara, un fre per a l'adquisició d'un habitatge.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Jaume Bartumeu, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies, Sr. síndic.

Sra. ministra, efectivament, vam ser nosaltres que l'any 1995 vam fer aquesta proposta. Però és clar, jo ara sense voler-me escapar que el que he de fer és una repregunta, i no una llarga consideració, però li faré una pregunta, fent-li la següent consideració prèvia, que és: en aquell moment, la situació al mercat financer era absolutament distinta a la d'ara, vostè mateixa ho ha dit en la primera part de la seva exposició. En aquell moment els mercats no estaven tan estabilitzats, i no hi havia aquest control que, precisament, està lligat al procés de convergència en una moneda única que feia que el mercat, encara que es tingui un préstec variable, doncs, tothom pot gairebé assegurar que no hi haurà moviment. A partir d'aquí les situacions han canviat i, per tant, la meua pregunta és: no creu vostè que havent canviat la situació, també s'ha de reconsiderar la decisió que vam prendre al 1995? I no creu vostè que mantenir el tipus fix del 6% està perjudicant aquestes persones en el sentit que la protecció que es va voler establir en el 6% era perquè si el mercat pujava no pogés el préstec? En canvi, ara el mercat baixa i el préstec es manté al 6%; per tant, la pregunta és aquesta.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sra. ministra, teniu la paraula.

La M. I. Sra. Susagna Arasanç:

Quant a reconsiderar la baixada del tipus d'interès del 6%, ja dic, en principi encara continuarem considerant que és privilegiat, un 6% encara, poca diferència hi ha: 1,5. Si estan o no estan perjudicant els que ja tenen un crèdit avui en dia, contret, jo crec, que a la clàusula de cancel·lació anticipada,

però sense cobrament de comissions del 2 al 4%, encara els és interessant i poden reconvertir-lo a un tipus d'interès més baix. Els crèdits d'interès més baixos ara, avui en dia els fan a tipus d'interès variable. És cert que els mercats estan baixant, estan baixant cap a dos anys, podem parlar que l'any que ve potser estaran a un 3%, més un 1% que solen fer els bancs o un 1,5%, per tant, se n'aniran a un 4,5 o, com a molt, a un 5%; dos anys estaran així. Després com estaran, no ho sabem, però mentrestant també hi haurà un retorn de crèdits important que s'haurà fet, d'amortització d'aquests crèdits. Quan sigui bastant més important aquest volum es podrà replantejar el fet de tornar a treure un programa d'aquest tipus i a quins tipus d'interès en aquest moment.

De totes maneres les reconversions que s'han fet, les cancel·lacions anticipades han estat pel valor de 750 milions de pessetes i un total d'uns 70 crèdits dels 546 que s'han atorgat.

Jo ho considero una mica avantatjós... una mica, solament.

El M. I. Sr. Síndic General:

Ha acabat, Sra. ministra?

La M. I. Sra. Susagna Arasanç:

Sí.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna repregunta.

Bé doncs, passem al punt número 17 i últim punt de l'ordre del dia.

17- Resposta oral del Govern a la pregunta formulada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany per escrit de data 9 de desembre de 1998, relativa a la intervenció policial en locals públics i proves d'alcoholèmia.

La pregunta fou admesa per la Sindicatura en reunió tinguda ahir i ha estat distribuïda a l'inici de la sessió.

Exposa la pregunta el Sr. Jaume Bartumeu.

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies, Sr. síndic.

Efectivament, com es diu en l'exposició de motius d'aquesta pregunta, una nit de divendres del mes de

novembre, la policia va irrompre en, almenys, un local musical -potser van ser en diversos, però jo tinc coneixement d'un bar musical d'Escaldes-Engordany-, es va procedir a fer sortir al carrer a diverses persones que estaven a dins del local. Aquestes persones estaven algunes consumint, altres comprant un paquet de tabac a la màquina distribuïdora automàtica. Se'ls va fer sortir fora i se'ls va procedir a uns controls d'alcoholèmia i, fins i tot, a uns interrogatoris policials que van durar llarga estona sense que, al nostre entendre, hi hagi cap legislació que empari actuacions com aquestes. Això no vol dir que no estiguem d'acord amb la tasca preventiva, meritòria, necessària i, diria, indispensable de la policia, de control dels excessos d'alcoholèmia a les nits, però semblaria més lògic que això es fes a les carreteres, a les sortides de les discoteques que no pas a dins de les discoteques. Avui que, precisament, hem celebrat l'aniversari de la Declaració universal dels drets de l'home em sembla que, sense voler magnificar aquest incident policial, hauríem de recordar que una de les llibertats essencials dels ciutadans que viuen a Andorra és poder-se moure tranquil·lament i poder consumir, si així els agrada, la beguda que els plagui sempre que sigui venuda legalment en locals oberts al públic, si no alteren l'ordre i si no es requereix la presència de la policia.

Per tant, la pregunta és molt senzilla, volem saber:

Per què es va ordenar aquella pràctica d'aquella actuació policial?

Quina autoritat la va autoritzar?

I quina legislació, tot i que ja m'he contestat, però potser hi ha alguna legislació que desconec i estic disposat a conèixer-la, doncs, emparava l'actuació de la policia aquella nit?

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Respon pel Govern el Sr. ministre d'Interior.

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Estanislau Sangrà:

Gràcies, Sr. síndic.

El primer que vull fer és agrair la pregunta, l'oportunitat que em dóna de repetir, davant d'aquesta Cambra, les declaracions que vaig fer en un mitjà de comunicació ja fa unes tres setmanes.

No és massa elegant citar-se un mateix, però em sembla que a l'hora d'il·lustrar la meua resposta les dades que aportaré són prou significatives.

Efectivament, el *Periòdic d'Andorra*, el dia 19 de novembre de 1998, deia el següent: "el cos de policia ha detectat en els darrers mesos un augment dels aldarulls i baralles nocturnes relacionades amb el consum excessiu de begudes alcohòliques...", també deia que: "...el cos de policia demanaria la col·laboració dels responsables dels locals nocturns per treballar de manera coordinada i evitar aquests fets...". "...El titular d'Interior -un servidor- i el cap del servei de policia, Antoni Aleix, han decidit no repetir operacions com el control d'alcoholèmia als locals, que va tenir lloc fa dues setmanes i que consideren no adequades...". Continuava dient el següent: "...la policia té el deure de fer complir el Reglament, però ha d'intentar causar les mínimes molèsties a les persones que estan gaudint del seu temps de lleure...". Continuant amb la citació, deia: "...el mètode de control que es va utilitzar fa dues setmanes queda descartat pel futur...". Encara més citacions: "...tant el cap de policia com jo mateix hem analitzat l'operació i la considerem inadequada, per tant, no es repetirà...". Un servidor declarava que: "...la primera acció que s'havia dut a terme, després d'analitzar l'operació, era destruir totes les dades de les persones que van passar la prova d'alcoholèmia per tal que no en quedés cap constància...", i finalitzava aquest extracte d'una entrevista més global dient que: "...aquesta no és la millor manera de fer les coses, sinó que el que hem de fer és conscienciar els gerents dels locals nocturns per treballar de manera coordinada perquè no es produeixin aldarulls per culpa de l'alcohol".

Vaig fer aquestes declaracions perquè vaig entendre que els temes que tractava interessaven als ciutadans. Vós, però, em demaneu una ampliació de la informació en el sentit de conèixer quina legislació empara l'actuació. L'article del Decret orgànic del Cos de Policia del 21 d'agost de 1989, i el Decret dels veguers sobre alcoholisme i embriaguesa pública, del 12 de desembre de 1990, que es va publicar juntament amb el Decret, del 12 de desembre de 1990, sobre horari legal de tancament de locals.

També us interessa conèixer a qui correspon la iniciativa. La iniciativa va ser interna del Cos de Policia. No penseu que contestant-vos això intento defugir qualsevol responsabilitat.

Com a responsable del Ministeri d'Interior, sóc i em faig responsable d'aquestes actuacions. I és en base a aquestes actuacions i a la meva responsabilitat, que, d'acord amb la direcció del Cos, actuo, i actuo canviant la manera de fer les coses. Actuo fent destruir les dades relatives a les persones sotmeses a control, actuo buscant fórmules de col·laboració amb els gerents dels locals per tal de prevenir un problema tan greu com l'alcoholisme, i les

conseqüències de l'abús de l'alcohol. Només a títol d'informació, aquests dies s'estan produint, precisament, reunions entre la direcció de policia i els gerents d'aquests locals per tal d'intentar establir unes línies d'actuació coordinades.

El M. I. Sr. Síndic General:

Ha acabat, Sr. ministre?

Sr. Jaume Bartumeu, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies, Sr. síndic.

En la primera part de la contesta estava preocupat perquè semblava una lectura de premsa i no una contesta a la pregunta que havia formulat; després finalment se m'ha contestat la pregunta.

Tinc una repregunta que és preguntar al Govern si creu que, en l'època que estem vivint i en l'entorn de lleure que es vol crear a Andorra, s'ha de continuar actuant en base a decrets d'altres èpoques, com és el Decret dels veguers, i si el Govern pensa promoure una modificació legislativa que doni més garanties i drets als ciutadans.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. ministre d'Interior, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Estanislau Sangrà:

Li contestaria que hi ha una doble vessant.

La primera vessant és l'aplicació de la normativa vigent i, efectivament, aquesta normativa és vigent des del desembre del 1990. Hi ha hagut reflexions en el sentit de modificar l'actual legislació, per exemple, pel que fa a l'horari de tancament dels locals nocturns. També hi ha hagut reflexió respecte al Decret que feia referència sobre alcoholisme i embriaguesa pública. En qualsevol cas, sobre qualsevol modificació d'aquesta reglamentació, jo diria que la reglamentació no és bona ni és dolenta per ella mateixa. Dificilment podrem defugir la responsabilitat de lluitar contra el consum abusiu d'alcohol i contra les conseqüències que aquest consum abusiu pot comportar. L'actuació s'ha d'entendre en el marc de la responsabilitat dels gerents i dels locals nocturns, no en el marc de la responsabilitat dels clients, d'aquí la iniciativa de fer destruir immediatament les dades.

Es pot canviar la reglamentació. De moment el que s'ha fet és canviar la manera de procedir, em sembla un pas endavant, però important.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna repregunta? Cap altra repregunta?

Doncs, moltes gràcies.

S'aixeca la sessió.

(Són les 20.35h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 200 PTA
Subscripcions: Tel. 821234